

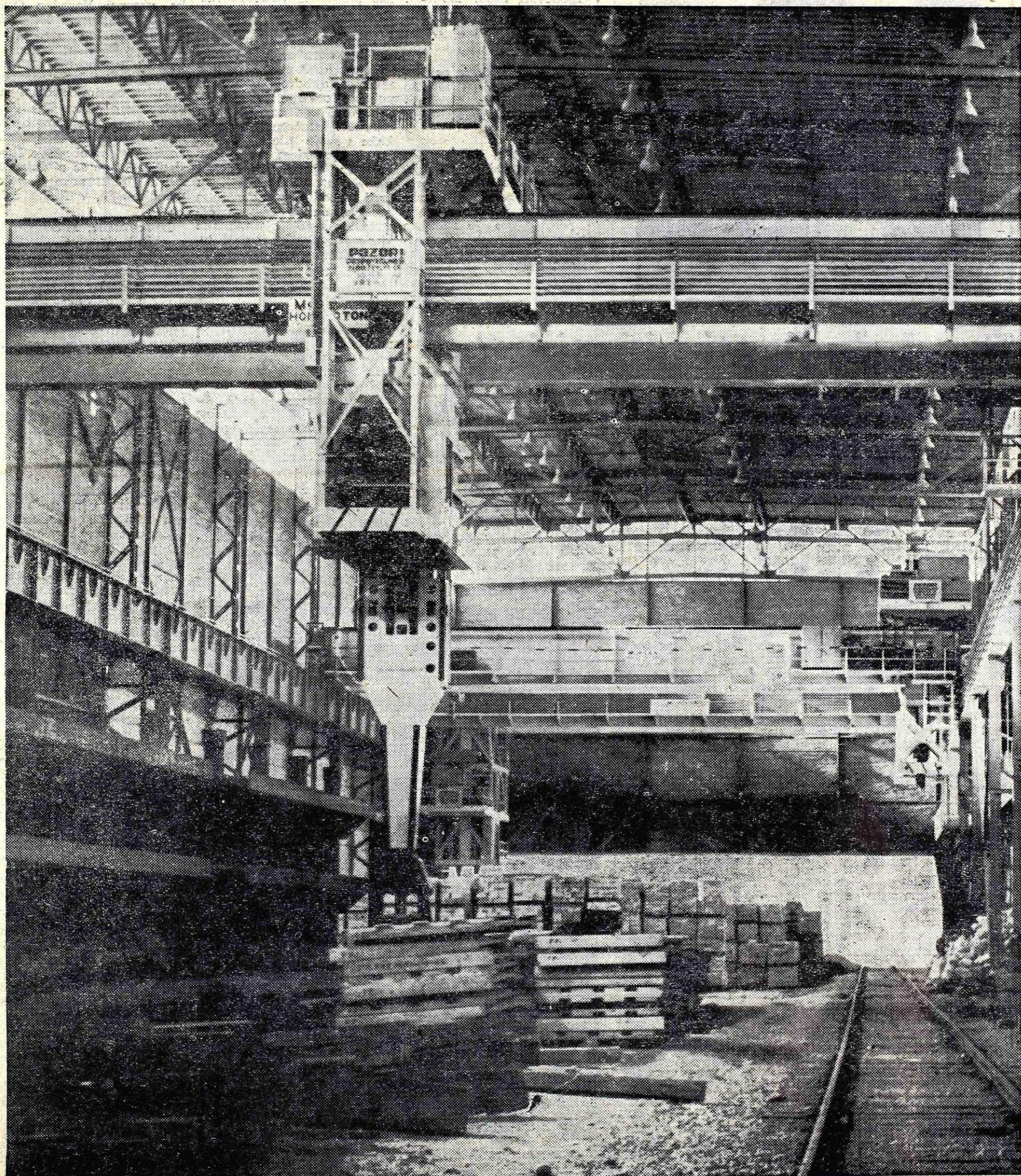
Ob dnevu republike iskreno čestitamo
vsem delovnim ljudem!

Organi samoupravljanja,
družbeno politične organizacije,
uprava podjetja in uredništvo.

ŽELEZAR

JESENICE 28. XI. 1964
LETO VI.

Poština plačana v gotovini
ST. 48-4

OB DNEVU REPUBLIKE

Edvard Kardelj o pomenu drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu

Brez dvoma predstavlja drugo zasedanje AVNOJ v Jajcu enega od največjih in najdalekosežnejših dogodkov v zgodovini naših narodov. Odloki, izdani na tem zasedanju, temelje na treh osnovnih dejstvih:

1. na dejstvu, da je ogromna večina narodnih množic Jugoslavije začela sodelovati v narodno-osvobodilnem gibanju.

2. na dejstvu, da je naše narodno-osvobodilno gibanje, na čelu z našo narodno-osvobodilno vojsko doseglo velike uspehe v borbi proti okupatorju, ko je zadajala močne vojaške udarce sovražniku, osvobajala velike teritorije naše zemlje in si pridobivala s svojimi uspehi simpatije in podporo svo-

bodoljubnih narodov vsega sveta.

3. na dejstvu, da so protinacionalne klike okoli emigrantske takozvane vlade zabredle tako globoko v izdajstvo, da je najosnovnejši interes borbe naših in vseh svobodoljubnih narodov proti fašističnim hordam neizogibno zahteval njihovo končno in popolno odstranitev s položaja vodilnega organa naših narodov. Istočasno so se te klike s svojo izdajalsko službo okupatorjem tako razkrinkale pred narodnimi množicami v Jugoslaviji in pred svobodoljubnim zunanjim svetom, da je njihova odstranitev s položaja zakonite vlade Jugoslavije postala tudi praktično mogoča.

Osnovne karakteristike odlokov so po navedenem v sledečem:

1. S temi odloki narodi Jugoslavije končno odstranjujejo v oblasti protinacionalne izdajalske, reakcionalne klike in prevzemajo neposredno udejstvovanje v oblasti osnovne demokratske narodne množice, preko svojih predstavnikov, preizkušenih v ognju triletnega boja proti okupatorjem.

2. S temi odloki postavlja jo narodi Jugoslavije svoje medsebojne odnose na temelj medsebojne enakopravnosti in samoodločbe, zato gradijo skupno državo na principu federacije.

3. S temi odloki so narodi Jugoslavije končno uzakonili osnovne organe narodne demokratske oblasti, ki so se razvili v teku dosedanje borbe, namreč Narodno Osvobodilne odbore. Istočasno dograjujejo to zgradbo z novimi vrhovnimi organi te oblasti: z vrhovnim zakonodajnim in izvršnim organom Protifašističnim svetom narodne osvoboditve Jugoslavije in vrhovnim naredbodajnim organom — Nacionalnim komitejem osvoboditve Jugoslavije. S tem so si dejansko začeli graditi novo resnično demokratsko, narodno državo.

Izpremembe, ki so nastale s sklepi drugega zasedanja AVNOJ, postavljajo pred vse borbene osvobodilne sile naših narodov nove naloge.

Preje je bila naše narodno-osvobodilno gibanje predvsem politično in oboroženo gibanje naših narodov proti okupatorjem in domačim izdajalcem. Sedaj pa je narodno-osvobodilno gibanje postalo čvrst temelj, na katerem se gradi resnično narodno demokratska država.

Preje so bile naše osnovne naloge, da politično in vojaško tolčemo sovražnika, da dokazujemo ljudskim množicam na njihovih lastnih izkušnjah neobhodnost oborožene borbe proti okupatorjem in izdajalcem, da se borimo za enotnost ljudskih množic v narodno-osvobodilnem boju in da najdemo najprimernejše organizacijske oblike, da bo moglo narodno-osvobodilno gibanje do maksimuma izraziti svojo moč. In brez dvoma so vse te naloge še dalje pred nami. Njim pa se danes priključujejo še nove: treba je mobilizirati vse ustvarjalne sile naših narodov za izgradnjo naše s krvjo pridobljene državne skupnosti, za uvrstitev njenih organov, za njeno gospodarsko in kulturno obnovo in boriti se za združitev vseh svobodoljubnih in domoljubnih sil naših narodov okrog te nove države. Prav tako je danes neposredno pred nami naloga, da priborimo naši novi Jugoslaviji dostojno mesto v krogu ostalih evropskih narodov in globoko demokratski značaj našega osvobodilnega gibanja sta izzvala simpatije milijonskih množic vsega sveta za naše narode in za veliko delo, ki ga oni danes uresničujejo. Razumljivo je, da je to dejstvo silno utrdilo mednarodni položaj Jugoslavije. Potrebno pa je še mnogo dela, da bi si v tem pogledu narodi Jugoslavije popolnoma zagotovili svojo bodočnost na tem področju. Vsak naš borec, posebno pa vsak funkcionar mora storiti vse, da bo ta cilj čimprej dosežen.

Pred dvajsetimi leti je padel Jože Zupan - Ježek

21. novembra je minilo dvajset let, odkar je v Javorniškem rovtu padel Jože Zupan — Ježek, sekretar okrožnega komiteja SKOJ.

O Jožetu Zupanu — Ježku nam je pripovedovala Tončka Konobelj. Spoznala ga je poleti leta 1944, ko je bil sekretar SKOJ za območje Hrušice, Jesenic in Podmežaklja ter je večkrat prihajal na sestanke v Javorniški rovt. Prvič ga je videla na SKOJ-evski sektorski konferenci. Takrat je bil Ježek še član okrožnega komiteja, toda zaradi svoje priljubljenosti in razgledanosti je kmalu postal tudi sekretar okrožnega komiteja. Pri svojih obiskih v Javorniškem rovtu je Ježek zelo pogosto nalétel na sovražnikove skupine in trikrat je samo za las ušel

smrti.

22. novembra 1944 bi moral biti v Javorniškem rovtu razgovor s predstavniki SKOJ-evskih grup, ki so takrat delovale na področju Javornika, Trebeža, Koroške Bele in Javorniškega rovt. Dan pred dogovorjeno konferenco je Ježek prišel skupaj z ostalimi člani okrožnega komiteja v Javorniški rovt. Mladi SKOJ-evci so se ustavili pri Kogovškju. Odločili so se za kratek postanek, potem pa naj bi nadaljevali pot na Pristavo, kjer so imeli običajno svoje sestanke. Toda načrta nio v celoti izvedli, ker jih je presenetila skupina raztargancev, ki jo je verjetno vodil Andrej Noč — Glažar. Obkoljeni SKOJ-evci so se znašli v neprijetnem položaju v Kogovškovi hiši. Niso dolgo oklevali in poskakali skozi okno. Ostali člani okrožnega komiteja so se srečno umaknili, Ježek pa je stekel v napačno smer in ga je zadela sovražnikova krogla. Ježek pa je imel še toliko moči, da je počasi prišel iz globeli v bližini Kogovškove hiše, kjer se je zgrudil in obležal mrtev. Pokopali so ga šele okrog polnoči, ko je mesečina razsvetljevala noč.

K sreči je Ježek pustil nahrbtnik v Kogovškovi hiši. V njem je bila verjetno tudi literatura oziroma gradivo, pripravljeno za konferenco SKOJ-evskih grup, ki bi moral biti naslednji dan na Pristavi. S prerano smrtjo sekretarja okrožnega komiteja so SKOJ-evci izgubili predanega tovariša in vzornega voditelja. Kot aktivist

je bil Ježek zelo razgledan in priljubljen ter veselo razpoložen in nasmejan tudi v najtežjih časih. Čeprav je minilo že dvajset let od njegove smrti, ga mladina, ki je bila takrat v skojevskih vrstah, ne bo pozabila, temveč ga bo ohranila v trajnem spominu.

—or

Jože Zupan-Ježek je bil sekretar SKOJ za Hrušico, Jesenice in Podmežaklja

PRVA TEKMA ZVEZNE HOKEJSKE LIGE

Jesenice : Beograd 20:0

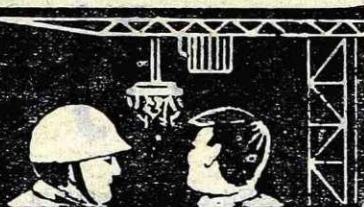
V sredo, 25. novembra, je bila na drsališču pod Mežakljo odigrana prvenstvena hokejska tekma med domačim moštvom in OHK Beograd. Zmagalo je moštvo Jesenic z visokim rezultatom 20:0. (6:0, 7:0, 7:0). Strelci golov: Klinar 6, Felc 4, Jan 3, Valentar 2, Tišler 2, Brun 2, in Mlakar. Tekmo je gledalo okrog 2.000 gledalcev, sodila pa sta Donaval in Odeshi iz Zagreba.

ZAHVALA

Podpisani Vinko Arh se zahvaljujem sindikalnemu odboru cevarne za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla

Anton Arh

Nesreče

TALILNICE

Martinarna

MUJO ŠKRGIĆ, jamski pomočnik, je skočil s podesta v livno jamo in si pri tem izvinil desno nogo.

ANTE ČURIC, čistilec preboda, je prečkal naložene vagončke pred SM pečmi. Pri tem se mu je zataknil pas zaščitnih gamaš v staro železo, tako da je padel in si poškodoval dlan leve roke.

Samotarna

FRANC ŽIBREK, vozač višarja, je posluševal demag dvigalo in pri tem nespretno spustil zaboj, naložen z ma-

so, tako da si je poškodoval prst leve roke.

STROJNO ENERGETSKI OBRATI

Mehanična delavnica

VOJKO REV, dežurni ključavničar na plavžu, se je pri izbijanju ležajev udaril na palec leve roke.

Konstruktorske delavnice

FRANCU MULEJU, monterju — ključavničarju na montažnem oddelku, je med dviganjem montažnih delov padla rja v oko.

Energija

FRANC KLEMENČIČ, kurjač parnega kotla K-III je pomagal pri reviziji Tbg III. Ko se je sodelavcu, ki je ogreval laneno olje, le-to vžgalo, mu je priskočil na pomoč in si opeknel prste na roki.

FRANCI NOVAK, strojnik vodarne v toplotni energiji, je hotel avtogensko zavariti oljni vod. Ko je cevovod ogreval, so ga oljne pare obrizgale in opekne po obeh rokah.

Promet

EDO LAMBERGAR, premikač na prostoru, si je med vtirjenjem ladje poškodoval dlan leve roke.

FRANC ŽEMVA, premikač na prostoru, si je pri sestopu z lokomotive izvinil levo nogo v gležnju.

STEVA STOJKOVSKEGA, premikača v starem železu, so normalnotimni vagoni, ko je hotel pri kaminu prečkati tir, podrl po tleh, da si je poškodoval glavo in bok.

MATEVŽ HAFNER, strugar v kurilnici, je v bencinu pral delovno obleko in ker se je vnel, ga je opeknel po obrazu in vratu.

Obiskali so nas

V zvezi s sklenitvijo pogodbe za kavperske armature nas je obiskal g. Valter Poech od firme Zimmermann Jansen iz Zpadne Nemčije. Ta firma nam bo po pogodbi dobavila dodatno armaturo za naše kavperje, ki jih moramo zaradi rekonstrukcije plavžev predelati. Naši kavperji imajo sicer že armaturo in smo jo z novimi naročili samo dopolnili.

Po posredovanju STT Trbovlje smo dovolili obisk oziroma ogled drobilnih in sejalnih naprav v kamnolomu in bronastega sita v rudarni g. inž. Köckritzu in inž. Swiniarskemu od firme »Ernst Thälmann« iz Magdeburga, ki se že dalj časa zaradi teh vprašanj nahajata v Jugoslaviji. Naprave, ki jih imamo v kamnolomu, ne izdelujejo več in so jim naši stroji nudili le sliko, kakšna je bila izvedba pred 25. leti.

V zvezi s ponudbo vlečnih strojev za vlečenje fine in tanke pločevine, nas je obiskal g. Nidi

Pietro od firme S.A.M.P. iz Italije. Predložil nam je več vrst ponudb, vendar teh bodisi zaradi nizke kapacitete ali zato, ker ne odgovarjajo predvidenemu programu rekonstrukcije, nismo mogli sprejeti in nam bodo zato dostavili nove.

Od 19. novembra dalje sta pri nas na obisku g. Nikolaj Volohov in Rem Oganov in sicer sta zastopnika projektantske organizacije Gipromez iz Moskve. Njihov obisk se nanaša na informacije o izgradnji bluminga in stekla, katere bi jim služile pri projektiranju njihovih železarn, za kar je zadolžena njihova projektantska organizacija.

Od firme Polo iz Udina pa sta zaradi naročil za dobavo strojev in opreme za žično valjarno prispele g. Bindo Tulho in Julio Nerboni; za dobavo opreme za visoke peči in kavperje pa od firme Dinger iz Zpadne Nemčije g. Heinz Oberdörfer, Ernst Faulhaber in g. Emmerich Mittereger.

DE plavži

Remont aglomeracije

V novembru smo izvedli remont v aglomeraciji. Pri tem so vzdrževalci plavžev in vzdrževalci centralnih delavnic opravili precej veliko delo ter pravočasno dokončali remont. Zadnji remont je bil v juniju 1963. Navadno smo imeli redne remonte na leto dni, letos pa nam je uspelo, da smo s preventivnim vzdrževanjem podaljšali obratovalno dobo za tri mesece. V kolikor ne bi bili iztrošeni sesalni vodi, bi aglomeracija lahko obratovala nemoteno še tri mesece. Remontna dela so bila precej obsežna ter so v redu opravljena. Plan je bil postavljen na deset dni.

Redno obratovanje aglomeracije je za normalni potek proizvodnje na plavžih zelo važno. Aglomeracija obratuje že 27 let in je precej dotrajana. Zaradi tega mora-

mo celotni napravi posvetiti veliko pozornost pri preventivnem vzdrževanju. Lahko trdimo, da izkoriščamo kolidarski fond v aglomeraciji kljub starim napravam zelo dobro, saj dosegamo z vključenim remontom čez 90% izkoristek. Z rednim preventivnim vzdrževanjem bomo verjetno v letu 1965 obratovali brez glavnega remonta, tako da bo izkoristek še boljši.

Pri remontu smo tudi napravili nekaj za boljše pogoje dela v aglomeraciji. Nad mešalec vložka smo namestili praholov in s tem zmanjšali vsaj delno količino prahu. V kolikor ne bo zadovoljstvo naravnih vlekov, bomo montirali na cevovod še majhen ventilator in upamo, da bo potem za delavce v aglomeraciji veliko boljše.

Stane Torkar

Jeseniške kokile za Nikšič

Naša livarna sive litine ima v svojem rednem proizvodnem programu tudi jeklarske kokile, ki zavzemajo trenutno nekaj preko 85 odstotkov celokupne proizvodnje.

Zaradi splošnega pomanjkanja surovega jekla (blokovi) pa je livarna sive litine dobila dodatno nalogo izdelati določeno število kokil in kokilnih glav za potrebe železarne Nikšič, ki pa bo v zameno izdobračila določeno količino jeklenih blokov, ki

so nam potrebno potrebni za zagotovitev predvidenega asortimenta naših končnih izdelkov za prodajo. Železar- na Nikšič bo jeklo za našo železarno vlivala v naše kokile.

Do sedaj smo izdobračili že 86 kokil OKg V 345, kvadrat-

nega formata v teži 94.600 kg in 110 kokilnih glav, ki pripadajo tem kokilam, v teži 12.540 kg. Pripomniti je treba, da je kolektiv sive livarne prevzel to nalogo dodatno, poleg že redne proizvodnje kokil za našo martinarno in da si je zaradi tega precej povečal lastne težave, ki jih pa premaguje z veliko vztrajnostjo.

Redno delo nam dostikrat zavre nepravočasna dobava vložka, težave so s plavžnim plinom, stisnjenim zrakom itd., kar vse zelo negativno vpliva na tehnološki proces v livarni. Upamo, da bomo v tem pogledu tudi livarji našli potrebno razumevanje, da nam zaradi prepozne dostave koksa ali pa nepravčasne dostave kokilne zlo- nine ali surovega železa, ne bo potrebno ustavljati peči, kar nam je vedno samo v škodo in podražuje proces dela.

Prav tako pričakujemo hitro pomoč konstruktorske delavnice, ki izdeluje kalupne okvirje za kokilne glave in je od tega odvisna pravočasna dobava kokilnih glav Nikšiču in seveda dobava surovega jekla naši železarni.

Predvidoma bomo do konca leta 1964 izdelali, poleg ostalih obveznosti, še 150 kokil in 320 kokilnih glav, v skupni teži 201.480 kg.

Kljub velikim težavam pri delu bomo zadano nalogo v korist kolektiva naše železarne za gotovo izpolnili. T.R.

Iz jugoslovanskih železarn

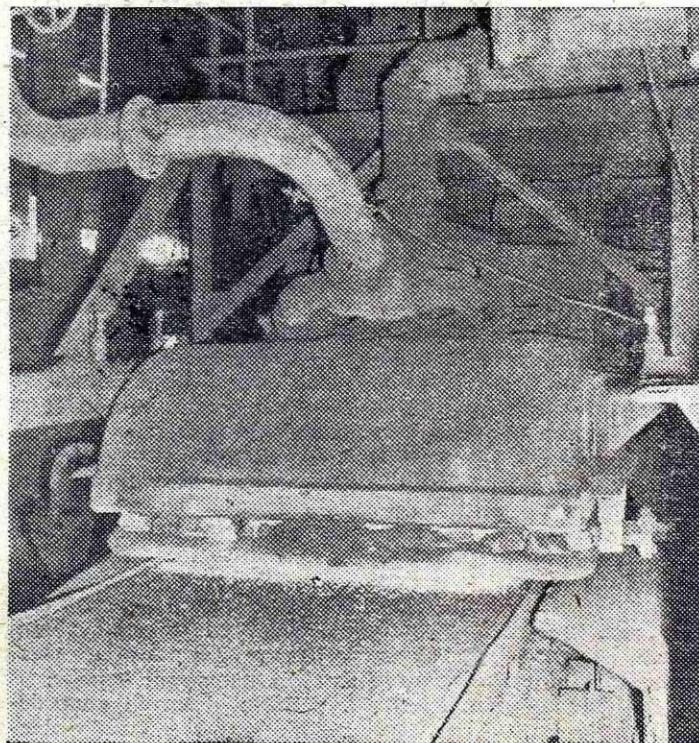
ZELEZARNA ILIJAS

V železarni Ilijaš so se odločili za medobratno tekmo- vanje oziroma so za to tekmo- vanje izdelali nov pravil- nik, s katerim so odpravili dosedanje pomanjkljivosti. Tekmujejo v vzdrževanju čisto- če v obratih ter terti, ki obratu pripada, čistoči stro- jev, orodja, opreme, vzdrže- vanju naprav in izboljšanju discipline sploh. Da bi si obrati čim bolj prizadevali, je predvidena za najboljši obrat nagrada, ki znaša od 800 ti- soč do 1.200.000 dinarjev, sin- dikalni podružnici tega obra- ta 80.000 do 120.000 dinarjev. Poleg tega predvideva pravil- nik nagrado od 600.000 do 800.000 dinarjev tudi za dru- go uvrščen obrat. Komisija,

ki jo je imenoval CDS, me- sečno enkrat pregleda obra- te in na vidnem mestu ob- javi rezultate. Za dan repub- like ali za 1. maj bo CDS na svečanem zasedanju na predlog komisije proglasil najboljši obrat in podelil na- grade.

RUDNIK IN ZELEZARNA VAREŠ

V rudniku Vareš bodo zgradili separacijo rude. To- zadevno pogodbo so sklenili s firmo PIC že v začetku le- ta. Separacijo bodo zgradili v 28 mesecih, kar je izred- no kratek rok. Opravili so že potrebne grobe izkope, da je lahko začelo gradbeno podjetje z betonskimi deli.

V novembru so izvedli remont aglomeracije

Kako uveljavljamo statut

Letošnje leto bo v razvoju delavskega samoupravljanja zelo pomembno, ker smo v tem letu največ naše aktivnosti usmerili na razpravo in sprejem statuta. Statut je delavski svet sprejel, razpravo smo zaključili, s tem pa ne bi smeli zaključiti našo aktivnost, temveč jo le preusmeriti v uveljavljanje določil statuta. To bo sedaj naša osnovna naloga, v kateri pa bodo organi samoupravljanja morali zavzeti najvažnejšo vlogo, ker bomo le tako dosegli, da bo naš statut dobil veljavo, ki mu pripada v celotnem življenju in delu takšne delovne skupnosti kot je naša.

Statut že sam vsebuje ne- se neprestano izpopolnjujeta katera določila, ki do neke in razvijata vzporedno s teh- meje zagotavljajo takšno ak- ničnim razvojem in izpopol- tivnost. V prehodnih in konč- njevanjem proizvodnega pro- nih določbah je namreč na- cesa. Statut je komaj zaživel vedeno, da je delavski svet in še ni dobro stopil na pot,

žan tolmačiti določila statuta in drugih samoupravnih ak- tov, ki jih sprejme. Če je ta- ko potem pogledajmo najprej prav organe delavskega sa- moupravljanja, ali so se do sedaj dovolj vključili v uve- ljavljanje statuta oziroma ko- liko so določila statuta do sedaj upoštevali.

Clen 39 v točki 6 določa:

»Zbor delovne enote in zbor obračunske enote je pristojen in dolžan, da sklepa o predloženih principih in merilih udeležbe posamezne- ga člana delovne skupnosti

vseh primerih le za zviša- nje. V energetske gospodar- stvu pa so celo sklenili, da bodo povišanje obračunskih postavk predlagali delavske- mu svetu železarne. Vemo pa, da je za sklepanje o ob- računskih postavkah pristo- jen le zbor delovne ali obra- čunske enote.

Delavski svet strugarne va- ljev je sklepal o dodatku za pospravljanje dodatnega či- ščenja sanitarij in pisarn, delavski svet plinske in vod- ne energije ter delavski svet žične valjarne sta sklepala o formiranju in izkoriščanju rezervnega sklada osebnih dohodkov, delavski svet va- ljarne tanke pločevine je sklepal o dodatku žerjavo- vodju nakladalne skupine in podobno. To so vprašanja, o katerih lahko sklepa le zbor delovne ali obračunske eno- te. Delavski svet žebjarne pa je šel še dalje in je poobla- stil obratovodjo, da odloči, kateri od personalk (admini- strator) in pospravljal naj pripada pridnostni dodatek. Ta sklep pa je popolnoma nasproten osnovnemu kon- ceptu delavskega samouprav- ljanja v naši železarni, ki te- melji na širokem sodelova- nju vseh članov delovne skupnosti, torej na neposred- nem upravljanju vseh proiz- vajalcev v delovni enoti, po- sebno kadar gre za osebne dohodke oziroma nagrajeva- nje.

V delovni enoti šamotarna so sklicali zbor. Zbor ni bil sklepčen zaradi slabe prisot- nosti, pa so zato sklicali iz- redno sejo delavskega sveta, ki je potrdil sklepe, katere so nameravali predložiti zboru. Nepravilno je že to, ker so nameravali predložiti zboru v potrditev sklepe, za katere je pristojen delavski svet, da jih sprejema. Se bolj nepravilno pa je, da so sklicali izredno sejo delavskega sveta, na ka- teri so potrdili sklepe (skle- pe, ki jih delavski svet lahko sam sprejme), ker zbor ni bil sklepčen. Takšnega po- oblastila naš statut ne daje delavskemu svetu in v sta- tutu ni takšnega določila.

Clen 57 našega statuta pravi:

»Delavski svet delovne eno- te sprejema sklepe tako, da predsednik predlog sklepa jasno oblikuje, člani pa o njem javno glasujejo. O po- sameznih pomembnih skle- pih ali v primeru, če pri gla- sovanju ni dosežena odločil- na večina, je glasovanje taj- no. Sklep je veljaven, če se- ji prisostvuje vsaj 2/3 članov delavskega sveta in je za sklep glasovala večina.«

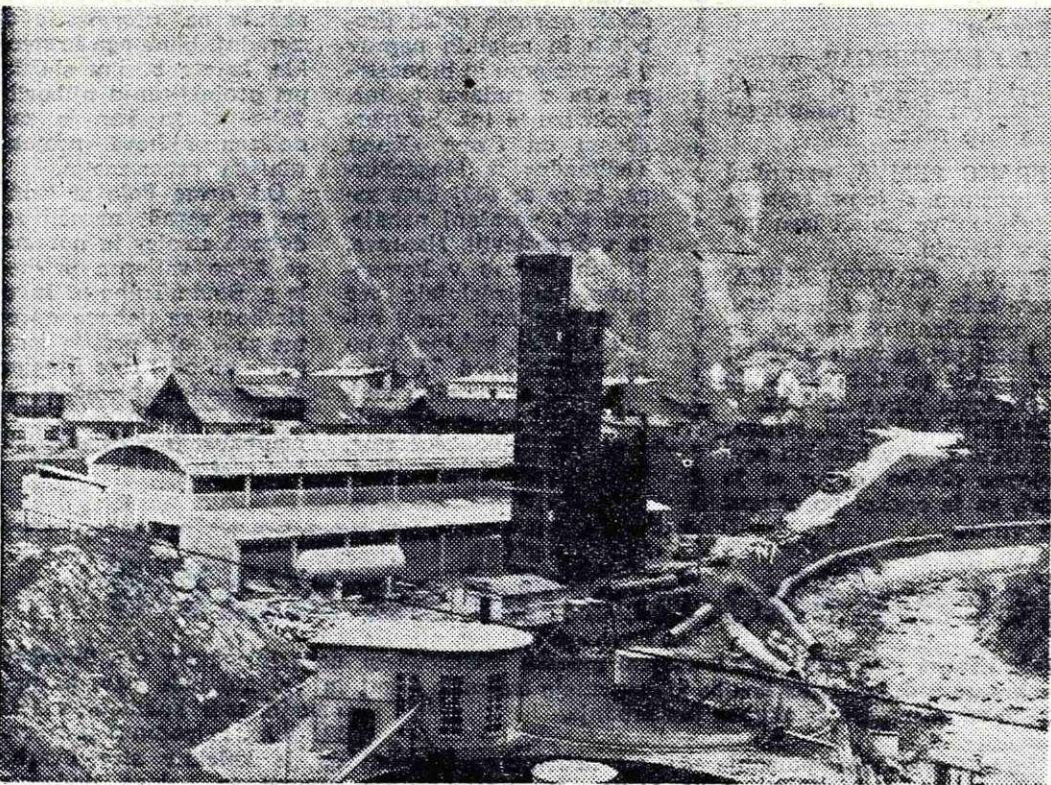
To z drugimi besedami po- meni, da je seja delavskega sveta sklepčna, če ji priso- stvuje dve tretjini članov. Nikjer v zapisnikih sej de- lavskih svetov delovnih enot ne zaslediš, da se ravna po določilih tega člena. Ne sa- mo to, temveč lahko ugoto- viš, da so med sklepi, ki so po navadi navedeni, ob kon-

cu zapisnika ali pa so kot posebna priloga zapisnika, tudi takšni sklepi, o katerih na seji, vsaj po zapisniku, niso razpravljali. Na seji de- lavskega sveta profilnih va- ljarjarn je bilo dne 9. 10. 1964 prisotnih 12 članov — pri- bližno 35 %, pa so sejo vse- eno smatrali za sklepčno in so med drugimi važnimi skle- pi sprejeli tudi sklep o pisa- nju ur v normo v primerih, kadar je proizvodnja okrnje- na zaradi pomanjkanja vode. V profilnih valjarnah bi mo- ralo seji delavskega sveta priso- stvovati 24 članov, da bi jo po določilih statuta lahko smatrali za sklepčno. Tudi na seji dne 12. 11. 1964 niso za- dovoljili temu določilu, saj je bilo prisotnih le 20 čla- nov. Na tej seji pa so raz- pravljali in sklepali še o bolj važnih vprašanjih, kakor na prejšnji seji. Poleg tega, da so sprejeli operativni načrt, dodelili vodilnim valjavcem namesto cokol čevlje, sklepa- li o zmanjšanju normativa in preimenovanju delovnih mest, so še prevzeli pristojnosti zbora delovne enote in skle- pali o povišanju obračunskih postavk in vključevanju ne- katerih delovnih mest v iz- plačilo stimulacijskega do- datka.

Vzrok, da se delovne enote po vseh naštetih vprašanjih ne pridržujejo določil statu- ta je, ali v nezadostnem po- znovanju statuta, ali pa ubi- ranje poti manjšega odpora. Določena vprašanja, če bi jih hoteli reševati skladno s sta- tutom, zahtevajo namreč tudi določeno organizacijo, iska- nje določenih oblik dela. Se- veda to zahteva razmišljanje in časa, zahteva delo, ne sa- mo organov samoupravlja- nja, temveč tudi drugih, predvsem vodstvenih orga- nov. To končno tudi ni lah- ko in je vsekakor lažje izgo- varjati se, da ne gre, da ni mogoče in ubrati pot naj- manjšega odpora. Samo zdi se mi, da bodo organi samo- upravljanja tudi po vpraša- nju spoštovanja določil sta- tuta morali enkrat reči svojo končno besedo.

Stvar ni tako kritična ka- kor izgleda, ker so v naši železarni tudi delovne enote, ki se v celoti pridržujejo do- ločil statuta. Med te delovne enote vsekakor spada elektro- delavnica, pri kateri je to razvidno že iz zapisnikov de- lavskega sveta. Delovna eno- ta OTK-R pa prednjači v tem, da razmišljajo in iščejo oblike dela, kako bi nepo- sredno upravljanje napravili učinkovito in mu našli me- sto, ki mu po statutu pri- pada.

V delovni enoti transport je delavski svet, skladno z določili statuta in na pod- lagi razpisa, imenoval osebo na razpisano delovno mesto skladiščnika. Temu sklepu delavskega sveta delovne enote je ugovarjal obratovo- dja, kar so zapisali tudi v

Pod Mežakljo gradimo novo kisikarno. Opremo zanjo smo dobili iz ZDA

železarne dolžan vsako leto, ob zaključnem računu, raz- pravljati o statutu, o njego- vem uveljavljanju oziroma kršenju njegovih določil, o morebitnih spremembah in dopolnitvah. V ta namen je delavski svet imenoval poseb- no komisijo, ki je dolžna operativno spremljati izjava- nje statuta in o svojih ugotov- itvah občasno poročati de- lavskemu svetu.

Dejavnost, ki jo zagotavlja- ta tako statut kot sklep de- lavskega sveta, pa še ne za- dovoljuje potrebe, da naš statut postane dokumentarni odraz celokupnega življenja naše delovne skupnosti, na- ših pravic in dolžnosti ter naših medsebojnih odnosov. Prav gotovo je, da bomo pri uveljavljanju statuta morali sodelovati prav vsi tako, da bomo spoštovali dolžnosti, ki nam jih statut nalaga in za- tevali ter branili pravice, ki nam jih statut daje. Pred- vsem pa bomo morali sode- lovati pri izpopolnjevanju statuta, ki bo popolnoma ra- zumljivo največ svoje pozor- nosti moral posvetiti uprav- ljanju in organizaciji dela, to pa sta dve živi stvari ki

zato ga bomo morali prav v tem času tem bolj negovati in oblikovati, to pa mora bi- ti skrb tako vsakega posa- meznega člana naše delovne skupnosti kot vseh organov upravljanja.

Delavski svet železarne je statut dokončno sprejel in potrdil, že s pripombami skupščine občine Jesenice, na svoji seji dne 28. 8. 1964. Od takrat do danes je prekratka doba, da bi lahko zbrali do- volj podatkov oziroma gradi- va za temeljito analizo po vprašanju, kako uveljavljamo statut, je pa dovolj dolga do- ba, da lahko ugotovimo ne- katere nepravilnosti. Namen našega prispevka je prav v tem, da ugotovimo te nepra- vilnosti. Pravijo, da napake najlažje odstranimo, če jih ugotovimo v začetku in že v začetku odpravimo. Kaže to- rej, da bi bilo najbolje, da se tudi mi držimo tega pra- vila.

Govorili smo že, da bodo organi delavskega samo- upravljanja pri uveljavljanju statuta imeli najvidnejšo vlo- go. Določilo statuta celo pra- vi, da je delavski svet žele- zarne edini pristojen in dol-

delovne enote in o vseh osta- lih vprašanjih, ki se tičejo nagrajevanja članov delovne skupnosti.

Clen 56 v točki 6 pa dolo- ča:

»Delavski svet delovne eno- te je pristojen, da:

— sprejema predloge za merila udeležbe posameznih članov delovne skupnosti enote na ustvarjeni masi osebnih dohodkov, določa ob- računske postavke za nova delovna mesta na osnovi analitične ocene, ki je enot- na za vso železarno in vse to predlaga v potrditev zboru;

— redno mesečno analizira maso doseženega osebnega dohodka, predvsem vzroke za večja odstopanja;

— predlaga zboru višino rezervnega sklada osebnih dohodkov, ki naj ga delovna enota ustvari, način formira- nja in črpanja sklada.

Zaradi boljšega razumeva- nja bom navedel nekaj pri- merov, poudarjam, zaradi boljšega razumevanja, nika- kor pa ne zaradi kritike.

V večini delovnih enot de- lavski sveti sprejemajo skle- pe o popravkih obračunskih postavk. Pravzaprav gre v

v naši železarni?

PRIČAKUJEMO NOV
NAVAL SUROVIN, KI SO
POTREBNE ČEZ ZIMO

zapisnik. Poglejmo, kaj pravi statut o pravicah ugovora!

Člen 42 pravi, da so vsi samoupravni organi v mejah svojih pristojnosti samostojni in nihče od organov ne more razveljaviti sklepa drugega organa, če je sprejet sklep v okviru pristojnosti. Samo delavski svet železarne lahko razveljavi nezakonit sklep zbora, delavskega sveta delovne enote ali upravnega odbora.

Člen 147 pravi, da obratovodja odgovarja za izvrševanje sklepov samoupravnih organov in jim o tem poroča. V primeru, če samoupravni organ namerava sprejeti sklep, ki ne bi bil skladen z veljavnimi predpisi, ga mora obratovodja na to opozoriti. Če pa samoupravni organ kljub temu tak sklep sprejme, mora obratovodja o tem obvestiti direktorja železarne. Direktor železarne je odgovoren za zakonito poslovanje in ima edini pravico in je dolžan zadržati izvršitev nezakonitega sklepa ter o tem obvestiti delavski svet železarne in zahtevati odločitev.

Člen 191 daje pravico direktorju železarne ugovarjati na seji upravnega odbora, če komisija za sklepanje delovnega razmerja sprejme kandidata, za katerega direktor smatra, da ni strokovno usposobljen.

Torej statut nikjer ne daje obratovodji pravice ugovora, ker tudi direktor železarne nima pravice, da za to pooblasti drugo osebo. Kakšna bi potem bila pravilna pot? Obratovodja bi moral delavski svet opozoriti na nestrokovnost kandidata, če pa delavski svet to opozorilo ne bi upošteval, bi moral o tem obvestiti direktorja železarne, ki bi lahko skladno z našim statutom ukrepal, da bi bil takšen sklep razveljavljen.

Našteli smo le nekaj primerov neupoštevanja statuta s področja upravljanja. Vseh nepravilnosti tudi z drugih področij ni mogoče naštetih in bo to morala biti skrb komisije za spremljanje statuta. Ne bo pa odveč opozoriti službe, da statut v XIV. glavi — prehodne in končne določbe — postavlja za rešitev nekaterih vprašanj določene roke, od katerih nobeden ne presega konec leta 1965. So pa tudi krajši roki, kot npr. za organizacijo vzdrževanja, kateri je rok 1. januarja 1965. leta — torej komaj še mesec dni.

Ne bi mogel zaključiti razglabljanja o tem, kako spoštujemo določila statuta, če ne bi omenil še nekaj misli o treh člankih v zadnjih dveh številkih »Železarja« pod naslovom »Ali je to v naši železarni res mogoče?« To predvsem zaradi tega, ker se v teh člankih omenja tudi statut in očita njegovo nepoznavanje.

Članki obravnavajo odstopitev dela barake ene delovne enote drugi delovni enoti, ki je v rekonstrukciji. Poudarjam, da gre za oddajo ali odstopitev in po odločbi tehničnega direktorja le za začasno rešitev. Torej, reč je o osnovnih sredstvih. Člen 273 našega statuta določa, kako železarna pridobi osnovna sredstva in določa tudi promet s temi sredstvi. Za promet z osnovnimi sredstvi je pooblaščen delavski svet železarne. Ta člen tudi govori, da delavski svet delovne enote odobrava promet z osnovnimi sredstvi skladno z določili člena 56, točka 4 tega statuta. Ta pa pravi: »Delavski svet delovne enote sklepa o izločitvi nepotrebnih osnovnih sredstev in jih odda upravi osnovnih sredstev. Sklepa o nabavi novih osnovnih sredstev v okviru sredstev delovne enote.« Če se delovna enota, ki bi morala odstopiti del barake drugi delovni enoti, sklicuje na ta člen, drugega člena po vprašanju osnovnih sredstev delovne enote in njenih pravic v zvezi s tem v statutu ni, potem je na napačni poti in zadevo napačno tolmači. Še enkrat poudarjam, v danem primeru ne gre za izločitev osnovnega sredstva (nepotrebnega za proizvodnjo), temveč le za odstopitev dela barake. Važno je spomniti na to, da gre v tem primeru še za nujno zadevo, ki v primeru, da ne bo ugodno rešena, lahko povzroči, da bi se gradnja električne peči zavlekla za nekaj mesecev, kar bi železarni povzročilo neprecenljivo škodo. Zaključek je logičen, razumljiv in samo eden — gre za interes železarne kot celote, za interes celotne naše delovne skupnosti, ki je še

kako zainteresirana za proizvodnjo kvalitetnih in plemenitih jekel.

Tehnični direktor je skladno z določili statuta, ki mu nalaga, da skrbi za napredek kvalitetne proizvodnje, da skrbi za gradnjo in napredek proizvodnih kapacitet in tako dalje, izdal zakonito odločbo, ki pa ji je obratovodja delovne enote, sklicujoč se na statut (neutemeljeno), ugovarjal. Zaradi boljšega razumevanja naj citiram samo dva odstavka odločbe tehničnega direktorja:

»Po komisijem ogledu na licu mesta je bilo ugotovljeno, da je odstranitev za dve polji mogoča in brez škode za konstrukcijsko delavnico. Osnovno vodilo za gornjo odločbo je to, da mora železarna proizvodnjo kvalitetnih in plemenitih vrst jekla forsirati in je potrebno vse napraviti, da bo tekla normalno in brez kakršnih težav.«

To dokazuje, da statut ni niti malo ogrožen, da v ni-

čemer niso zmanjšane pravice delovne enote, nasprotno, odločba tehničnega direktorja je popolnoma skladna s statutom. Če je res, da so organi samoupravljanja opozorili obratovodjo na kršenje statuta, potem je bil le-ta dolžan, da jih pouči in pravilno prikaže zadevo.

Poglejmo člen 127, ki se dobesedno glasi:

»Delovne enote so dolžne svoje delo medsebojno usklajevati in aktivno uresničevati skupne naloge železarne, potem nam bo jasno, kdo ni upošteval določil statuta in kdo ga je kršil. Člen 147 pa pravi, da obratovodja odgovarja in kontrolira izvajanje določil delovnega reda, proizvodne in delovne discipline ter ukrepa v primerih kršenja reda in discipline.« Zaskrbljeno se potem lahko vprašamo, ali bo obratovodja, ki ugovarja odločbi tehničnega direktorja, lahko zadovoljil prej citiranemu zelo važnemu določilu statuta.

M. Polak

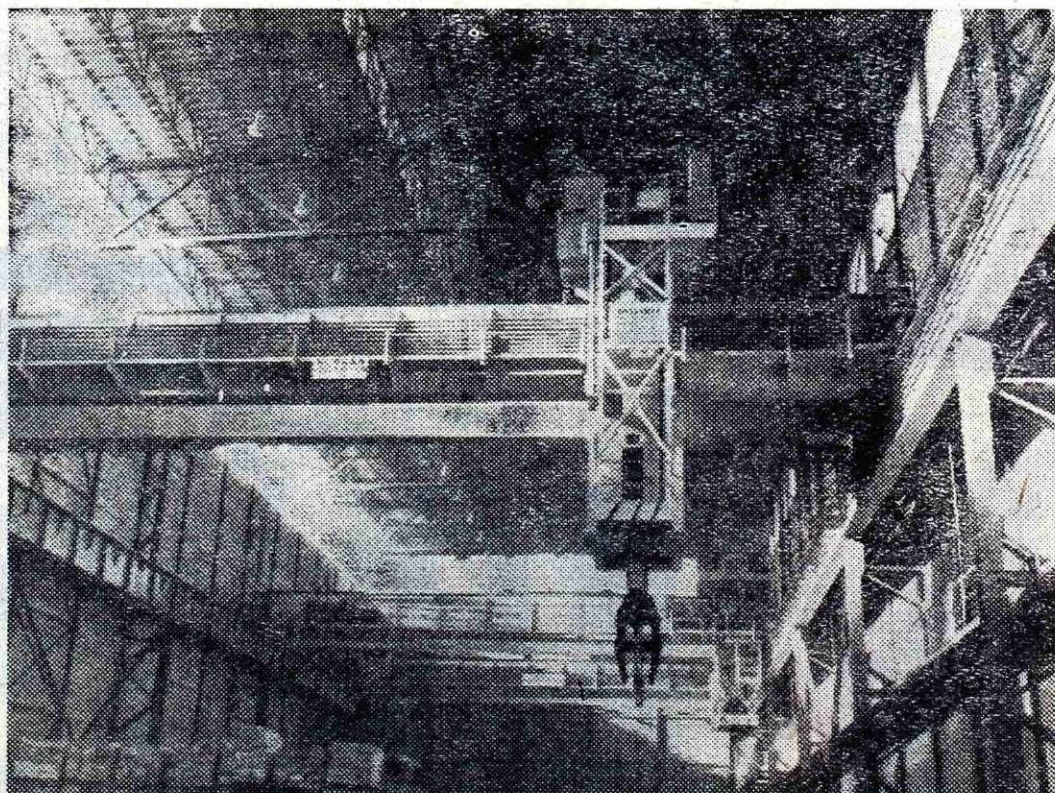
Naval indijske rude z Reke nas je prejšnji in ta teden pri razkladanju skoraj spravil na kolena. Dotrajanost dvigal, katere smo v preveliki meri uporabljali za dela na rekonstrukciji, pomanjkanje rezervnih delov in delavcev za njihovo vzdrževanje, so povzročila, da so se vagoni deponirali za več dni do Podnarta. Tudi žel. postaja zaradi premajhnega števila tirov in lokomotiv za premik ni zmogla takega povečanja. Zgodilo se je, da je bilo treba garnituro ljubijske rude odpeljati na Dobravo, ker ni bilo prostega tira, da bi jo mogli dostaviti na rudni dvor, kjer je stal žerjav brez dela. Po dveh dneh predaha pričakujemo drug tak sunek in sicer ladjo rude za visoke peči, 3700 ton grodlja iz Koprar in ladjo starega železa. Zaradi lažjega razkladanja indijske rude si bomo izposodili dvigalo UB-1 od podjetja »Slovenija ceste.« Za staro železo pa upamo, da nam bo že dobro služil nov 5-tonski žerjav na haladi, ki ga je izdelalo podjetje Litostroj in je že montiran na mostni progi.

Nevarna igra z bencinom

V četrtek, 19. novembra, nekaj po 9. uri dopoldne, se je pripetila v kurilnici nesreča, ki bi lahko povzročila dve hujši poškodbi in še večjo materialno škodo.

Pred nesrečo je Matevž Hafner, strugar v kurilnici, v bencinu namakal svojo delovno obleko. Po 9. uri je v vedro nalil vročo vodo in začel prati. Med pranjem se je bencin nenadoma vnel. Ponesrečenca je opeklo po obrazu in le svoji prisebnosti se ima zahvaliti, da se je z

umikom skozi okno izognil dosti hujšim opeklinam. Njegov sodelavec, ki je bil tudi v bližini vedra, se je v zadnjem hipu s skokom čez sednjo stružnico izognil plamenu in hudim opeklinam. Plamen, ki je zajel stružnico, so pogasili s kemično peno iz gasilskega aparata.

Na Belškem polju gradimo nove valiarne

Primerov, da se je vnel bencin ali bencinski hlapi, je bilo v železarni že več. V opisanem primeru posledice res niso bile velike, v ostalih pa je bila materialna škoda ali telesne poškodbe znatno hujše. Vedeti moramo, da je bencin visoko kalorično gorivo in pri gorenju v dotiku s kožo povzroči globoke opekline. Če se vname po koži ali obleki razlit bencin, ne begajmo okoli, temveč kar se da hitro preprečimo dostop zraka, to je kisika plamenu! To dosežemo tako, da se oginemo ali da pokrijemo gorečo mesto. Če preprečimo dostop zraka plamenu, bomo preprečili tudi nadaljnje gorenje. Večja nevarnost je, če se vnamejo bencinski hlapi že pri normalni temperaturi. Če je temperatura višja, je tudi hlapenje večje. Zelo intenzivno hlapenje bencina dosežemo, če ga dolijemo (kar se zgodi pri pranju) v vročo vodo, ali če to mešanico ogrevamo. Bencinski hlapi se mešajo z zrakom in če se tedaj približamo z odprtim ognjem, se vžgejo vsi hlapi istočasno. kar povzroči eksplozijo. Največji učinek eksplozije je takrat, ko se vname idealna mešanica bencina in zraka. Posledice so lahko katastrofalne in zaradi ne previdnosti lahko izgubimo življenje. Bodimo torej previdni in pri pranju ne uporabljamo bencina! Če pa to moramo, odprimo okna in vrata, da se v zaprtim prostoru ne ustvari za eksplozijo primerna mešanica!

Korén Tone

DE elektropeč

Primanjkuje nam kisika

Vse delovne enote v železarni več ali manj uporabljajo kisik pri proizvodnji. Vsi vemo, da je proizvodnja kisika zaenkrat premajhna. Zaradi tega je tudi v izgradnji nova kisikarna, ki bo zadostila vsem potrebam delovnih enot. Do tedaj pa se moramo zadovoljiti s sedanjimi količinami kisika.

Eden izmed največjih potrošnikov kisika je martinarna. Ker pa kisik uporabljamo tudi na električni peči, so prav v teh dveh enotah velike težave pri proizvodnji zaradi pomanjkanja kisika.

Predvsem imamo težave na elektropeči in sicer zaradi tega, ker martinarna porabi preveč kisika, oziroma kapacitete martinarne so večje kot je proizvodnja kisika. Iz dneva v dan so težave s tem, kdo naj uporablja kisik. Če uporabljamo kisik na elektropeči, mora istega martinarna zapreti. Vzrok za to je poleg pomanjkanja kisika tudi v napeljavi, ker je dovod skupen za oba obrata. Ker je martinarna pred električno pečo, je jasno, da kisika mi ne dobimo, ker ga že prej martinarna vzame.

Zaradi tega bi bilo nujno, dokler ne bo zgrajena nova kisikarna, da bi martinarna uporabljala kisik samo za oksidacijo in ne tudi za taljenje, ali pa, da elektropeč dobi svoj dovod kisika neposredno iz kisikarne ali vsaj baterijo na sedanjem skupnem vodu, kjer bi imeli vsaj minimalno količino kisika na razpolago.

Čeprav so pri zadnjem remontu na SM peči št. 1 odstranili napeljavo za dovod kisika med taljenjem, kisika

še vedno primanjkuje, ker ga SM peč št. 2 še vedno porabi preveč. Naj navedemo samo, da imamo v večini primerov na elektropeči le 1 — 2 atm. kisika in jasno je, da je s tako majhno količino zelo težko delati. Če pa uporabljamo za oksidacijo rudo, se obvezno čas dvojno podaljša in s tem zniža proizvodnja, kar ni v našem interesu, kakor tudi ne v interesu celotnega kolektiva.

Znano nam je, da nam je klad primanjkuje, verjetno pa s tem načinom porabe kisika v martinarni tudi ni vse rešeno.

Čas bi že bil, da bi tudi v železarni prilagodili potrošnjo proti proizvodnji in ne obratno. Mato Panič

KAKO BOMO PRAZNOVALI DAN REPUBLIKE

Enaindvajseto obletnico obstoja naše republike bomo letos praznovali na Jesenicah takole:

28. NOVEMBER:

— ob 17.30. uri — Otvoritev V. članske občinske razstave umetniške fotografije v domu družbenih organizacij na Hrušici;

— ob 18.30 — osrednja proslava v gledališču »Tone Čufar« na Jesenicah z naslednjim programom:

— slavnostni govor

— koncert Slovenske filharmonije iz Ljubljane izvaja pod vodstvom Sama Hubada: L. van Beethoven: »EGMONT« — uvertura J. Haydn: KONCERT ZA TROBENTO IN ORKESTER — solist Tone Grčar; P. I. Čajkovski: SIMFONIJA št. 5.

27., 28. in 29. NOVOBRA

— hokejski turnir na igrišču pod Mežakljo.

30. NOVOBRA

— od 8. do 11. ure dopoldan množični ogled valjarn v izgradnji na Belškem polju.

Poleg tega bodo na predvečer praznika tudi proslave po posameznih krajih komune.

Vabimo vse občane, da se v čim večjem številu udeležijo praznovanja. Da pa bo izgled našega mesta in vasi bolj prazničen, izobesimo zastave in okrasimo zgradbe in javne spomenike!

Pregled stroškov devetmesečnega dela

V sredo, 11. novembra, je bila na Javorniku strokovna konferenca vseh obratovodstev in grupnega vodstva o uspehih in neuspehih valjarn. Kritično so pregledali vse, kar je vplivalo v devetih mesecih letošnjega leta na zvišanje ali znižanje stroškov. Konference so se udeležili tudi tehnični direktor, direktor gospodarsko-računskega sektorja in direktor sektorja za ekonomiko. Analizo stroškov so posredovali kalkulant posameznih obratov skupno s pojasnili obratovodij.

Namen konference je bil, da na podlagi analiz poskušamo v valjarnah stanje do konca leta izboljšati. Zaključki takih konferenc naj bi prinesli uspeh obratom valjarn, istočasno pa mora biti o stanju obveščen tudi celoten kolektiv železarne in ne samo delovne enote, katerih se tiče. Posebno velja to za valjarne, ki so s svojo visoko realizacijo, ki znaša preko 22 milijard dinarjev, tesno poveza-

ne in odvisne od predhodnega oddelka, t. j. jeklarne, nasprotno pa so od uspeha ali neuspeha valjarn odvisni vsi ostali obrati, ki valjan material predelujejo.

Na konferenci smo ugotovili:

TEŽKA PROGA ima skupno 56 milijonov dinarjev zvišanja stroškov. Pri tem je ugotovljeno, da je imel oddelk lepe uspehe proti letu 1963, saj so povečali izplen za

0,6 %, zmanjšali porabo generatorskega plina je večja za 8,79 Nm³/t, poraba elektroenergije za 10,48 Kwh/t ter stroški vzdrževanja z remontom so za 31 milijonov dinarjev višji kot je bilo planirano. Samo na remont odpadde 15 milijonov dinarjev. Usluge OTK in prometa pa so se podražile za dva milijona dinarjev. Količinsko so dosegli proizvodnjo samo z 98,5 % proti planu.

Zato lahko zapišemo za JAVORNIK I: Potrošnja električne energije se je povečala v glavnem zaradi pomanjkanja vode, meritve porabe generatorskega plina so z ozirom na posamezne peči neredne in je skupna poraba Javornika I v mejah planirane. Pri analizi ugotavljamo, da so se zastoji na težki progi od 16,70 % povečali na 16,77 % in na lahkih progah od 16,42 % na 17,85 %. Istočasno vidimo, da smo izkoristili koledarski čas v letu 1963 na težki progi 85,8 %, letos v devetih mesecih pa 83,9 % in na lahkih progah samo 56,2 % proti 57,9 % v lanskem letu. Če ti osnovni pokazatelji nam zgovorno povedo, da ne more biti delo Javornika I ugodno.

Na LAHKIH PROGAH so prekoračili planirane stroške za 43 milijonov dinarjev. Izboljšali so izplen za 0,2 % in zmanjšali porabo valjev za 0,21 kg/t. Ostali pokazatelji so negativni. Poraba genera-

VALJARNA 2400 izkazuje za 6 milijonov dinarjev znižanja. Pri analizi glavnih postavk pa ugotavljamo, da so te slabše proti letu 1963 in sicer: izplen se je poslabšal za 1,9 %, poraba generatorskega plina je večja za 35,75 Nm³/t, poraba elektroenergije je večja za 11,75 Kwh/t ter poraba valjev za 1,46 kg/t. Prav tako so se povečali tudi stroški vzdrževanja in to npr. samo za remonte za 35 milijonov dinarjev. Količinsko je bila planirana proizvodnja v devetih mesecih dosežena samo z 90,2 % upoštevajoč plan brez »U« pločevine. Znižanje je doseženo prav s prekoračenjem proizvodnje »U« pločevine. Zastoji so se v tej valjarni povečali od 17,69 %

Priznanje za vzorno vzdrževanje stroja

V kamnolomu imamo za nakladanje kamenja mehansko lopato, ki nam jo je dobavila italijanska firma iz Milana. Mehanska lopata ima že 1223 obratovnih ur. Pri zadnjem pregledu je zastopnik dobavitelja izrekel pohvalo za vestno vzdrževanje tega stroja. Zastopnik firme se je izrazil, da je to najbolj negovan stroj, kar jih je do sedaj pregledal v Jugoslaviji. Ugotovil je, da se strojnik te lopate kakor tudi njegovo pomočnik res trudita, da bi mehanska lopata nemoteno obratovala. To je za tov. Peniča kot vodjo in tov. Zidarja, ki je njegov pomočnik, posebno še zato, ker oba prikrat upravljata kompliciran stroj, brez dvoma zelo lepo priznanje. Upamo, da bosta še naprej tako skrbno vzdrževala ta stroj, ki je bil razmeroma drag, po drugi strani pa je njegovo redno obratovanje zelo važno za proizvodnjo kamnoloma.

Del zaslug za to ima tudi delovodja Velikajne, ker z razumevanjem, da stroj lahko dela le, če je pravilno negovan in vzdrževan, daje vedno dovolj časa za vzdrževanje stroja. Priznanju zastopnika se tudi mi pridružujemo z željo, da bi tov. Penič in Zidar še nadalje skrbno vzdrževala in negovala zaupan jima stroj.

Izgradnja temeljev v novih valjarnah na Belškem polju

Zakaj takšen dovoz železne rude?

Preskrba jugoslovanskih železarn z rudami je centralizirana. Potrebe in dobavo vsklajuje komisija za koks in plavže pri Združenju jugoslovanskih železarn. Za tekoče leto nam je bilo dodeljeno za plavž 25.000 ton uvozne rude, 271.000 ton ljubijske rude in 10.000 ton blagajske žlindre, to je skupno 306.000 ton ter 17.500 ton rude za žilavljenje, to je v višini predvidene porabe, kar pomeni, da bi ob koncu leta razpolagali z zalogo, ki bi bila zadostna, da se brez težav prebijemo preko zime, to je nekoliko večja kot normalno, ne pa prekomerna.

V okviru te dodelitve smo tudi sklenili pogodbe z rudniki. Do konca oktobra bi iz rudnika Ljubija morali prejeti 234.000 ton železne rude, prejeli pa smo jo 234.666 ton; iz uvoza smo od letno predvidenih 42.500 ton prejeli 31.574 ton ter od 10.000 ton blagajske žlindre 7.542 ton. Iz prednjega je razvidno, da je realizacija bila v okviru letne dinamike z izjemo uvozne rude, kjer je zaosta-

nek blizu 4000 ton. Prekomerni porast zalog moramo torej iskati v manjši porabi domačih železnih rud od planirane.

Na dotok železnih rud vplivata dva faktorja, in to: proizvodnja in transportne možnosti. Jugoslovanskim železnicam primanjkuje vagonov zlasti v spomladanskih mesecih in v obdobju kampanje sladkorne repe ter povečane ga prevoza premoga in pre-

hrambenih artiklov tik pred zimo. Vsi se spominjamo težav v preteklem letu, ko je bila ogrožena redna proizvodnja naših plavžev zaradi težav, ki jih je imel rudnik pri odpremi.

Zato smo se dogovorili z železnico, ki je prevzela garancijo za prevoz železne rude samo pod pogojem uvedbe maršrutnih vlakov, to je kontinuirane odpreme enega ali dveh vlakov dnevno. Za leto 1964 je bilo predvideno oziroma dogovrjeno, da skozi vse leto dobivamo po eno garnituro železne rude dnevno, razen v drugem tromesečju, ko smo zaradi rekonstrukcije sanske proge v tretjem četrtletju pristali na dve garnituri dnevno, če smo hoteli prejeti celotno zaključeno količino iz rudnika Lju-

bije, čeprav bi nam bolj odgovarjalo po dve garnituri v letnih mesecih. Za november prvotno nista bili predvideni dve garnituri, temveč je do tega prišlo med letom na predlog Ljubije. O tej spremembi so bili vsi prizadeti obveščeni in so dali svoj pristanek.

Transportne težave povzročajo tudi uvožena ruda, zlasti indijska ruda, katero zaradi monsumov v nekaterih mesecih sploh ne morejo nakladati. Prihod posameznih ladij je zelo težko predvidevati, zgodi se, da ladja, ki je najavljena prej, prispe v luko pozneje kot ladja, ki je bila najavljena za pozneje. Se huje pa je, če prideta dve ladji ob istem času, ali pa v razdobju nekoliko dni, dobijo pa istočasno navezo. Razkladalne kapacitete teh ladij, zlasti v prvih dneh razkladanja, so izredno velike in je logična posledica, da pride do težav, zlasti še, če naši razkladalni stroji niso popolnoma v redu.

Stanje z uvozno rudo v začetku tromesečja ni bilo rožnato. Naše zaloge, pa tudi zaloge v železarni Zenica, so bile minimalne, v oktobru pa je bil predviden dohod samo ene ladje na Reko, od katere smo prejeli 4.600 ton in ladji na Split za Zenico. V novembru je bil najavljen prihod šestih ladij, od teh dve na Reko in to po 5.000 ton za našo železarno in Sisak. Ker bi ob koncu leta ostali z minimalno zalogo rude za žilavljenje, plavžarske 60/42 % železne rude pa ni bilo več na razpolago, smo na sestanku komisije za nabavno službo postavili zahtevo po 4 do 5.000 ton 65/65 + Fe rude iz Indije, ostanek do 10.000 ton, koliko nosijo te ladje, pa predlagali, da bi prevzele severozapadne železarne. Ker pa za to rudo ni bilo zanimanja, smo morali pristati na nekoliko večjo količino in računati na težave pri razkladanju ter morebitno stojnino, ali pa bi rudo morali voziti iz Splita, kar bi pomenilo znatno večje prevozne stroške.

S stanjem so bili seznanjeni vsi prizadeti obrati: promet transport, plavž in martinarna. Na skupnem sestanku je bilo sklenjeno, da je za nas najugodnejše, če dirigiramo ladjo na Reko in prevzamemo nekoliko večjo količino te rude in s tem zagotovimo nemoteno obratovanje tako plavžu kot martinarni. Ne smemo prezreti, da se lahko zgodi, da bomo zaradi pomanjkanja starega železa v prvem četrtletju prisiljeni spreminiti vložek in bomo zaradi večjega odstotka belega surovega železa v vložku potrebovali tudi več rude za žilavljenje.

V kratkem pričakujemo še eno ladjo z indijsko rudo za plavže, ena ladja pa je prispela ta teden na Reko. Ta teden pričakujemo tudi ladjo,

ki nam bo pripeljala staro železo iz Amerike. Istočasno prihaja tudi beli grodelj iz SZ z ladjami po 3.000 ton nosilnosti in grodelj iz Madžarske. Take »sunke« poizkušamo do neke mere omiliti s tem, da prosim naše domače dobavitelje, da ustavijo začasno dobavo ali jo vsaj zmanjšujejo. Včasih nam to uspe, vedno pa tudi ne, kajti tudi naši dobavitelji imajo svoje težave z odpremo ter so pogosto v zaostanku zaradi vagonov itd. Tudi tržno stanje samo pogosto narokuje opreznost pri takih posegih, tako na primer bo dovoz starega železa v zimskih mesecih znatno manjši ter bi ustavitve dovoza tik pred zimo lahko imela pri naši minimalni lastni zalogi katastrofalne posledice. To seveda ne velja za železno rudo, saj imamo trenutno prekomerne zaloge, vendar smo vezani na proizvodnjo v Ljubiji in dogovor z železnico.

Zaloge železne rude se bodo od decembra naprej stalno manjšale, ker bomo preko vsega leta, razen v januarju, prejeli po eno garnituro (18.000 ton), to je okrog 5.000 ton manj kot je naša poraba. Kljub temu pa moramo računati, da bodo težave pri razkladanju enake, če ne celo večje kot v letošnjem letu, ker bomo pri planirani proizvodnji potrebovali znatno večje količine starega železa. Te povečane količine pa bomo dobivali iz uvoza, kar pomeni, da bo dovoz starega železa, istočasno pa dovoz belega surovega železa, zelo sunkovit, ker bodo glavne količine prispele z ladjami na Reko in v Koper.

Podvzeti bo treba pravočasno vse potrebne mere, da bodo naše razkladalne zmogljivosti ne samo dovolj velike za tak neenakomeren dovoz, temveč tudi, da ne bodo kot se je to čisto dogajalo, v najkritičnejših trenutkih nesposobne za akcijo, kar ima za nujno posledico ogromne stojnine.

Feodor Čeh

v valjarnah na Javorniku

na 22,38 %, izkoristek koledarskega časa pa znižal od 83,9 na 82,9 %. Pri takih analizah vedno ugotavljamo, da je pri kritični situaciji in pri težavah, katere ima posamezni oddelek, najbolj merodajna količina proizvodnje. Če ta ni dosežena, potem je že samo ob sebi razumljivo, da bodo stroški višji pri vseh glavnih potrošnih pokazateljih. Prav to je značilno za valjarno 2400.

VALJARNA 1300 ima 104 milijone dinarjev znižanja. Ta oddelek je v naši grupi močno pozitiven. Pokazatelj, zasledovan po enakih kriterijih kot pri ostalih oddelkih, so vsi ugodni in to: izplen se je dvignil za 1,4 %, pri čemer je treba poudariti zvišanje izplena pri dinamo za 2,8 % in pri trafo pločevini za 4,3 odst., poraba generatorskega plina se je zmanjšala za 82,92 Nm³/t, elektroenergija za 31,30 KWh/t, poraba valjev se je znižala za 0,32 kg/t ter na vzdrževanju in uslugah ima ta obrat 53 milijonov dinarjev znižanja. Pri tem je treba poudariti, da je količinska planska proizvodnja v devetih mesecih dosežena s 107,1 %; to je najvišje v grupi valjarn. Glavni vzrok ugodnega rezultata je ta moment, kar potrjuje prejšnja trditev, ki sem jo omenil pri valjarni 2400.

Ta odelek ima v pocinkovalnici znižanje 35 milijonov dinarjev. Tudi to znižanje je na račun povečanja proizvodnje, ki je za 1200 ton višja kot je bila planirana. Pri pocinkovalnici je še ena značilnost in to, da so dosegli zvišano proizvodnjo pri povečani količini pločevine pod 1 mm debeline. Zastoji odst., samo izkoriščanje koledarskega fonda se je od 85,1 znižalo na 84,8 %, kar pa na drugi strani kaže, da se je proizvodnost povečala. V teh devetih mesecih je ta va-

ljarna dosegla najnižjo povprečno debelino od njenega obstoja, to je 0,98 mm.

ZICNA VALJARNA ima 4 milijone zvišanja. Pozitivni pokazatelji so: izplen z 1,6 % izboljšave, znižanje generatorskega plina 2,64 Nm³/t ter poraba valjev se je zmanjšala za 0,77 kg/t. Pri rednem vzdrževanju izkazuje obrat 4 milijone zvišanja, ravno tako ima zvišanje pri zaščitnih sredstvih in mazilih ter prometu po 2 milijona dinarjev. Količinska proizvodnja v devetih mesecih je dosežena le z 98,8 %. Zastoji so se od 17,19 % zvišali na 19,29 odst., izkoriščanje koledarskega časa pa je padlo od 84,7 % na 83,9 %. Tudi pri tej valjarni, ki sorazmerno dobro dela, je iskati vzroke neuspeha pri neizpolnjevanju proizvodnje.

JEKLOVLEK ima 500.000 dinarjev znižanja. V obratu se pokazatelji niso bistveno spremenili napram lanskemu letu in planiranju; vsi kažejo izboljšanje. Povišala se je pa npr. poraba brusnih koluti za 3.700.000 dinarjev, kar pa gre na račun premika materiala v kvaliteto. Tudi pri jeklovleku velja, da je na njegov rezultat ugodno vplivala devetmesečna proizvodnja, ki je 104,9 % od planirane. Posebno značilno v tem obratu je to, da so zvišanje osebnih dohodkov krili z boljšo proizvodnjo in proizvodnostjo, kar pri ostalih obratih ni slučaj.

STRUGARNA VALJEV ima znižanje 6.000.000 dinarjev, čeprav je prekoračila planirano maso dohodkov, kar pa na drugi strani krije z manjšo ceno za proizvodno uro.

Skupno imamo v valjarnah za devet mesecev 9 milijonov dinarjev znižanja, upoštevajoč pri tem samo tiste elemente, na katere lahko vpliva sam obrat in pa tudi železarna kot celota. Pri tem je

mišljeno, da se ni upoštevalo nabave tujega vložka. Pri navajanju znižanja ali zvišanja v posameznih obratih je pa upoštevan tudi že zvišan osebni dohodek, ki se je dvignil v devetih mesecih skupno za valjarne 72.500.000 dinarjev proti planiranemu z ozirom na sklep CDS o povišanju osebnih dohodkov. Videli smo, da je jeklovlek edini, ki je pravzaprav že s svojo proizvodnjo zvišanje osebnih dohodkov kril. V ostalih oddelkih ni tega primera. Iz analize je razvidno, da na slabe pokazatelje vpliva neizpolnjevanje plana, posebno pa neizpolnjevanje asortimenta. Vzrok temu je neugoden položaj železarne kot celote z ozkim grlom jeklarne in neizpolnjevanje njenega planskega asortimenta proizvodnje. Pri elektroenergiji smo bili pač prizadeti z ozirom na splošno slab položaj z oskrbo te energije. Nekaj je pa precej subjektivnega značaja in to, da so se nam povečali zastoji. Tu v devetih mesecih nismo vsega storili. Položaj se je v oktobru in novembru zelo izboljšal, posebno v valjarni 2400 in bo rezultat do konca leta precej boljši kot ga izkazuje devetmesečna proizvodnja. Vendar se moramo zelo potruditi, da bomo do konca leta to dosegli, ker valjarnam grozi druga nevarnost — pomanjkanje vložka. Ta analiza je bila podana z namenom, da brez olepšavanja dobimo sliko, takšno kot je in se zato nisem spuščal v obravnavanje objektivnih ali subjektivnih vzrokov posameznih oddelkov. Dolžnost vsake naše delovne enote je, da tako analizo napravi tudi sama, naša železarna pa naj pomaga delovnim enotam, kadar uspeh ni tak kot bi ga pričakovali, toda zato delovna enota sama ni kriva.

Ciril Odlasek

Obvestilo

Vse bralce obveščamo, da novi železniški vozni red za progo JESENICE — LJUBLJANA, ki smo ga pred kratkim objavili ne bo začel veljati 1. decembra, kot je bilo navedeno. Torej do nadaljnega obvestila bo veljal stari vozni red. Pravočasno bomo sporočili, kdaj bodo vlakci začeli voziti po novem voznem redu.

Obračun našega dela za razdobje januar - september 1964

Ze se nam izmika poslovno leto 1964. Ne da se več zaustaviti — niti ne premakniti iz svojih večnih tečajev. Zato pa nam po ugotovitvah našega poslovanja do sedaj z vso strogostjo in nepopustljivostjo kaže kaj nam še manjka, da bomo do konca leta dosegli tisto, kar smo s finančnim načrtom predvideli.

Obseg letošnjega devetmesečnega poslovanja je zadnje poročilo te oblike. Drugo leto bo v tem času že obratovala moderna sodobna električna peč, ki bo nudila našim strokovnjakom in predelovalnim obratom več kvalitetnega vložka, ki bo zopet na tržišču nadoknadil vrzel, ki jo sedaj krijemo iz uvoza, poleg tega se bodo po načrtih že tudi sukala ob koncu tretjega kvartala naslednjega leta kolesa v belški valjarni. Prva vlaganja v rekonstrukcijo se bodo takrat bližala zaključku. Nastajali bodo novi pogoji na področju dviga storilnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti. Zaostala se bo borba pri iskanju novih bolj donosnih tržišč, dolgovi pa nas bodo pričeli še bolj stiskati kakor dosedaj. Ističasno bodo storjeni prvi koraki našega delovnega človeka iz tehnološko in ekonomsko zastarelih obratov v moderno kompleksno železarno, to pa bo pomenilo tudi preusmeritev našega kolektiva v nove oblike in vsebino dela, za kar bo potrebno mnogo več predpriprav, načrtovanja in resničnega znanja, če bomo hoteli biti kos novim sodobnim proizvodnim napravam, kos nastopajočim proizvodnim stroškom in naraščajoči konkurenci doma in v svetu.

Če torej pregledujemo rezultate našega dela za tričetrtletje tekočega leta, lahko ugotovimo, da smo se na pram lanskemu letu popravili, da smo v splošnem v okviru finančnega načrta. Torej na prvi pogled vse poslovanje teče tako, kakor smo ga po finančnem načrtu predvideli. Vendar podrobne analize pa le kažejo na posamezne odstopanja. Pri izpolnjevanju kvalitetnega programa naše proizvodnje smo v zaostanku. Tudi količina naše proizvodnje ni v osnovnih obratih v okviru načrtovane, zaostala pa je tudi plačana prodaja iz fakturirane. Posledice, da nismo dosegli planirane količine, niso samo te, da primanjkuje našim valjarnam in predelovalnim obratom potrebnega vložka, saj smo tega delno pokrili z nakupom jekla iz drugih železarn, pač pa je, da so nam izpadle kvalitete, katere vplivajo na končne izdelke. Ta pojav se konkretno odraža pri doseženi prodajni ceni naših izdelkov.

Niže dosežena prodajna cena pomeni nižji izkupiček od tistega, ki smo ga predvideli. Višja nabavna vrednost tujega vložnega materiala za naše valjarne in predelovalne obrate, v kolikor ta nastopa, pomeni za nas slabšo udeležbo, ker naše prodajne cene, ki so plafonirane, ne moremo ustrezno povišati. Res je tudi, da nam

kljub temu morebitna višja nabavna vrednost tujega vložka le pomaga po drugi strani ublažiti pritisk fiksnih stroškov, ki bi v teh obratih nastopili, če bi bile proizvodne kapacitete še manj izkoriščene. Količinski izpad proizvodnje pa, kakor je bilo že omenjeno, povzroča, da so fiksní stroški na tono višji (amortizacija, investicijsko vzdrževanje, obresti in obratna režijska), kar zopet pomeni padec dohodka in istočasno padec udeležbe naših osebnih dohodkov in prepotrebnihi skladi. Glavno pri tem je poleg tega še to, da se zaradi manjše proizvodnje pretrga povezuje nadaljnega procesa v naslednjih obratih, kar ima zopet za posledico, da ne moremo slediti začrtani poti kvalitetnega razvoja in ni samo narušen predvideni dohodek dotičnega obrata, v katerem izpad nastaja, pač pa da je porušena naša terminska obveza dobav kupcem in pa boljši predvideni izkupiček od prodanega blaga.

Zaostajanje plačil od fakturiranega blaga napram stanju dolga naših kupcev ob začetku leta pomeni, da za višji dolg, če se bo to stanje zavleklo do konca leta od začetnega stanja, nimamo pravice, da bi to razliko delili za sklade, pač pa bo to možno konkretno šele 1.1966. Preden si ogledamo druge vrednostne pokazatelje, si najprej oglejmo še enkrat, kje so ta opozorila, ki nam jih kaže obračun našega devetmesečnega dela, nastala. Po proizvodnem načrtu so izpod količinskih zadolžitvev plavž, martinarna, lahke proge, valjarna 2400 pri kvalitetnih izdelkih (proizvodnja U pločevine pa so prekoračili za celih 39,1%), valjarna 1300, žična valjarna in žičarna.

Po načrtu blagovne proizvodnje nista izpolnila zadolžitve le valjarna 2400 in žičarna. Vsi drugi so plan blagovne proizvodnje izpolnili v celoti, posamezni celo krepko prekoračili.

Kako pa je z doseganjem planirane višine dosežene prodajne cene? Kakor je bilo že omenjeno, se v doseganju višine načrtovane prodajne cene zrcali gibanje kvalitete in vrednost posameznih naših izdelkov, ki smo jih pri izračunu našega

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji elektropeči se najlepše zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, katero sem dobil v času moje dolgotrajne bolezni. Obenem vas tovariško pozdravljam in želim mnogo uspehov pri izpolnjevanju letnega plana.

Stefan Kramar

finančnega načrta upoštevali kot odraz zahteve tržišča. Samo doseganje višine prodajne cene je bilo naslednje:

	razlika do planirane cene (+ -) (v din za kg)
težka proga	- 6,50
srednje in lahke proge	- 3,00
valjarna 2400	- 1,00
valjarna 2400 — za U pločevino	+ 2,70
valjarna 1300	+ 0,40
valjarna 1300 — pri pocin. pločevini	+ 6,30
žična valjarna	- 5,10
jeklovlek	+ 17,90
žičarna	- 16,00
žebeljarna	- 7,50
— za pohanje, vzmeti	+ 6,80
elektrodni oddelek	+ 27,70
cevarna	+ 8,10

In še podatki zadnjega opozorila o manjši plačani

Številčni devetmesečni obračuni

Današnja vrednost stare tovarne znaša

Stanje osnovnih sredstev v gradnji ali izdelavi je doseglo 30.9. letos

Od teh naprav po stanju koncem tretjega tromesečja smo dolgovali dobaviteljem (imamo kredite, le računi še niso plačani)

Vrednost stanovanjske izgradnje je znašala 30.9.64

Za gradnjo novih stanovanj, ki še niso vseljiva, je bilo do 30.9. letos porabljenih

V ista stanovanja smo že lani in delno še prej vložili

Ostanek našega dolga za stare gospodarske investicije je znašal 30.9. t.l. še

Ta dolg odplačujemo v letnem obroku v višini

Novi dolg za rekonstrukcijo, ki še ne terja odplačilo obrokov, je znašal 30.9.64

Zadolženi smo za gradnjo stanovanjskih objektov po stanju 30.9.1964 v višini din

Letni obrok odplačila tega dolga znaša

Toliko o osnovnih sredstvih našega podjetja. Izpolnitev finančnega na-

	Letni načrt
Skup. vred. prod. 41.290.000,000	
dohodek 8.536.000	

Delitev doseženega dohodka pa je, kakor je bilo že omenjeno, dovoljena le od tiste prodaje, ki je od strani kupcev plačana. Za to ne moremo deliti zgoraj navedeni dohodek, pač pa samo dohodek od plačane prodaje, ki znaša, izračunan po raznih faktorjih, le 6 milijard 64.491.000 dinarjev, kar pomeni, da je pod finančnim načrtom za cele 4% ali po vrednosti manjši kar za 391.885.000 dinarjev. To pri temu izračunu je samo začasna značaja, nima še nobenih posledic, ker udeležbo za osebne dohodke zopet po čudžnem izračunu in igri

realizaciji od fakturirane. Na začetku tekočega leta so nam kupci dolgovali 4 milijarde 377.140.111 dinarjev. Ob koncu tretjega tromesečja je to dolgovanje naraslo na 6.486.950.568 dinarjev, torej za polnih 2.109.810.457 dinarjev več terjatev. To pomeni, da za to razliko pri terjatvah ne bomo imeli pravico pri delitvi dohodka, ki ga vsebuje ta razlika, če bo to stanje ostalo do konca leta, do udeležbe za naše sklade. Vse naštetu nas opominja, da moramo kljub temu, da je finančni načrt za obdobje januar-september (razen plačane realizacije) v okviru določenih višin — izboljšati obseg in asortiment naše proizvodnje ter da mora odgovorna služba v podjetju najti nove prijeme in načine, da bo ob koncu leta plačana in fakturirana realizacija vsklajena v najvišji možni višini.

dinarjev

19.658.492.000

19.253.000.000

745.083.000

3.378.376.000

167.185.000

554.701.000

822.148.000

442.182.000

23.873.284.000

1.115.880.000

116.286.000

črta v celoti za vse podjetje, in sicer po fakturirani prodaji pa je naslednja:

doseženo v 9 mesecih 1964	% na let- ni načrt
31.242,961.000	75,7
6.456,376.000	75,6

faktorjev lahko v celoti pokrivamo, le če bi pri tem ostalo do konca leta, bi za to razliko imeli pravico skoraj za 80.000.000 okrnjene naše sklade. Torej razumljivo, da smo pri delitvi tega dohodka pokrili vse izplačane osebne dohodke, tiste, ki smo jih prejeli na roke, bone za topli obrok, regrese za počitnice, razliko v ceni v naših menzah, nezgodno zavarovanje itd.

Okoli osebnih dohodkov je bilo v našem kolektivu in tudi izven njega že mnogo govorjenja. Manjkalo ni niti pikrih opazk in pripomb, ker so pač osebni dohodki v

ožjem sorodstvu z našimi in zunanjimi cenami, le s to razliko, da ne gredo vedno vzporedno s cenami in produktivnostjo. Lahko pa trdimo, da v našem kolektivu ni vedno tako, saj smo, če primerjamo obdobje januar-september lani in letos, izplačali letos 671.797.000 dinarjev (neto) več za osebne dohodke ali 23,3 % in tudi vrednost naše prodaje je narasla. Ta odstotek, če ga primerjamo z izplačilom osebnih dohodkov, ki smo jih dobili na roke, se zniža, ker lani ni bilo regresa za počitnice in še drugih manjših obremenitev za osebne dohodke, tako da je resnično tovarniško povprečje, če primerjamo lanskoletno povprečje 39.076 dinarjev na enega zaposlenega v okviru 208 ur, v letošnjih devetih mesecih naraslo na din 46.956 ali za indeks 120,17.

Stanko Ravnik

Predlogi in sklepi prvega splošnega zbora občinske skupščine

V torek je imela skupščina občine Jesenje prvo sejo splošnega zbora, na kateri so analizirali delo in imenovali komisijo za volitve odbornikov. Uvodne misli za razpravo je podal predsednik občinskega odbora SZDL Pavel Lotrič. Dejal je, da mora biti odnos odbornika do skupščine neposreden in stalen, da kot delegat državljanov izraža njihove misli in interese. Bolj ko bo dosežena enotnost v stališčih do posameznih vprašanj, toliko manj bo napak in intervencij zaradi njih. Pri izbiri bo dovolj časa za temeljite vsebinske razprave o družbenem priznanju posameznih kandidatov. V te je treba vključiti čim širši krog državljanov in ne samo političnih funkcionarjev. Otrasti se moramo mišljenja, da mladi kadri ne bi mogli prevzeti družbeno odgovornih nalog odbornikov. Zato je treba neprestano vzgajati ter upoštevati načelo rotacije, ki naj se vrste v naš družbeni mehanizem kot nekaj vsakdanjega.

Predsednik skupščine je poročal o številu sej in poudaril, da so bili včasih odborniki le glasovalni aparat. V razpravi je sodeloval tudi sekretar komiteja ZK, ki je obravnaval gospodarstvo. Sodelovali so tudi drugi udeleženci, med njimi Zvone Teržan, ki je razpravljal o kadrovski politiki in republiški poslanec Arigler. V nadaljevanju je tov. Janko Burnik v imenu občinskega odbora SZDL predlagal člane komisije za volitve odbornikov. Trinajstčlanski komisiji bo predsedoval Pavel Lotrič.

Kako obnavljamo našo železarno?

Že večkrat smo poročali, kako potekajo dela na različnih koncih naše železarne, kako obnavljamo in na novo gradimo posamezne objekte, ki so nujno potrebni za nemoten začetek obratovanja novih valjarn na Belškem polju. Danes pri našamo kratek pregled vseh teh del oziroma del, ki jih vodi Tone Dolenc.

50-TONSKA OBLOČNA PEČ

Gradbena dela na peči se odvijajo v redu, zastoj je nastal pri temelju 80-tonske tehtnice pod Sava žerjavom, ker se je zavlekla določitev prostora za vskladiščenje ferolegur za stari električni peči, ki so sedaj vskladiščene prav na lokaciji temelja tehtnice. Jama za staro železo pod Sava žerjavi je z zakasnitvijo zgrajena.

Opremo za peč smo dobili s Švedske z zakasnitvijo dveh mesecev, zaradi transportnih težav. Iz tega razloga smo tudi z montažo začeli v septembru namesto v juliju letos.

Strojna in elektro montaža peči potekata v redu. Ostala oprema kot tehtnice, šaržirne košare, vozovi za košare, bunkerji za legure, naprava za podaljševanje elektrod, je v precejšnji meri že dobavljena, vsa pa bo izdelana v januarju 1965.

Trne naprave za novo električno peč in lokomotiva K5 180 so v delu in bodo pravočasno zgrajene.

Žerjav 50/3 tonski je zgrajen in služi pri montažnih delih peči, nov 5-tonski polipni žerjav za pripravo vložka na vzhodni strani žerjavne proge Sava žerjavov pa je v montaži, 80/20 tonski žerjav za ponovco pa je v predelavi.

NAPRAVA ZA ODBRIZG SKAJE V VALJARNI 2400

Naprava je bila v montaži od julija do 18. novembra 1964 pod nadzorstvom zastopnika poljskega dobavitelja. Zaradi kompletiranja kolektorjev na valjčnem ogrodju in grelcu bram, za kar izdelujemo opremo sami, bo naprava sposobna za poskusno obratovanje šele v začetku l. 1965. Poljski dobavitelj pa mora dobaviti še nekaj ventilov.

RTP 35/5 KV JESENICE

Kljub izvajanju rekonstrukcije te razdelilne postaje v času obratovanja je 5 kV stran v celoti zaključena in delno že obratuje. V končni fazi je tudi montaža 35 kV strani. Težave so nastale zaradi uvoza posebnih krmilnih stikal, ki so namenjena za komando RTP 110/35 kV za električno peč v tej postaji.

RTP 110/35 KV — ELEKTRICNA PEČ

Kljub kasnitvi gradbenih del smo že vključili montažno skupino za elektro montažo. S tem objektom bomo morali izredno pohiteti, ker je med vsemi ostalimi objekti poleg nove električne peči najvažnejši objekt, ki pa je tudi najbolj v zaostanku.

RTP 35/5 kV HRENOVICA

Z gradbenimi deli bomo pričeli še letos.

PARNI KOTEL 25/32 TON

Po daljši prekinutvi (zaradi manjkajoče opreme smo v oktobru ponovno pričeli z montažnimi deli. Uspešno je bila opravljena hladna proba, tako da lahko pričnemo z obzidavo kotla.

V montaži je tudi nova vodomehčalna naprava 55/90 t/h, pri čemer pa nastopajo velike težave zaradi kasnitve opreme od TPK Zagreb. Zaključena je tudi oprema za odplakovanje pepela.

KISIKARNA

Gradbena dela na zgradbi in temeljih morajo biti kljub sedanjim kasnitvam zaključena do decembra 1964 v takšnem obsegu, da bomo v januarju 1965 lahko pričeli z montažo opreme v stavbi. Kolone izven stavbe kot tank za tekoči kisik, so postavljene. To delo je bilo opravljeno po predvidenem programu. Vsa oprema iz ZDA za proizvodnjo 100 ton kisika dnevno je že dalj časa vskladiščena v naši železarni, medtem ko rezervni deli še niso prispeli.

V kisikarni bosta montirana tudi 2 kompresorja Ingersoll s kapaciteto 120 m³/min — 7 atmosfer, tudi dobavljena iz ZDA. Z montažo enega kompresorja Ingersoll, skupno s cevovodom premera 300 m/m do martinarne, bomo morali pohiteti, ker je obstoječi kompresor Dingler v martinarni v slabem stanju.

Po predelavi reduktorja obstoječih kompresorjev Dingler bomo tudi ta dva predstavili v novo kisikarno.

MAZUTNA POSTAJA JESENICE

Vsa dela so v končni fazi, medtem ko rezervoar za 1000 ton že uporabljajo s provizoričnim prečrpavanjem. Če bo pravočasno prispela avtomatika Honeywell, bo celotna naprava sposobna za obratovanje še v tem letu.

MAZUTNA POSTAJA BELA

Pripravljalna dela za gradbeni del so v teku. Rezervoar za 1000 ton pa je v končni fazi montaže. Zaradi kritične situacije vskladiščenja mazuta v naši železarni smo pristopili k izdelavi provizorija za prečrpavanje tudi pri tem rezervoarju. Da pa bomo preko zime mazut lahko ogrevali, imamo dogovor z železniškim transportnim podjetjem Nova Gorica za posojilo parne lokomotive. Med tem pa bomo gradili stavbo mazutne postaje na Belškem polju.

CEVOVOD 1000/800 Ø JESENICE — BELA

Temelji so v dolžini 1200 m zgrajeni, ostali pa v gradnji ali pripravi.

Z montažo cevi smo pričeli in bomo nadaljevali preko zime, v kolikor bo pač mogoče. Konstrukcijska delavnica je izdelala že okrog 1800 m cevi.

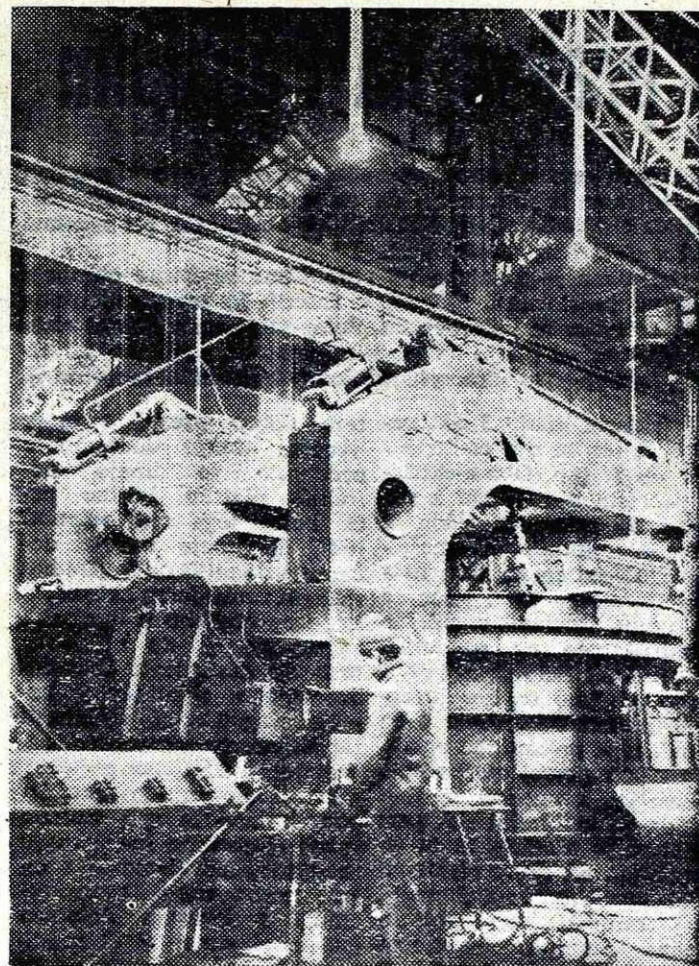
Načrti za zgradbo čistilne naprave na jezu so izdelani in dani v revizijo. Z gradbenimi deli bomo pričeli še letos.

ŽERJAVI

V drugem polletju letos je bilo dokončno usposobljenih 10 žerjavov in to v novi valjarni na Beli in v obstoječih obratih železarne. Zanimiv je podatek, da bomo imeli v treh letih, vključno z letom 1965, v naši železarni skupno 28 novih žerjavov.

SKLADIŠČA

Rekonstrukcija je narekovala tudi ureditev skladišč na območju jeseniških obratov. Tako smo zgradili novi skladišči maziv in goriv na haldi, ki že obratujeta. Za potrebe centralnega skladišča smo preuredili prostore bivše »Kaste«, kjer je sedaj skladišče električnega materiala.

Strojna in elektro montaža nove električne peči poteka v redu

Odpraševanje pri obločnih električnih pečeh

Pri obratovanju obločne električne peči nastajajo iz različnih vzrokov dimni plini, ki se sestojijo v glavnem iz ogljikovega monoksida. Vzroki za nastajanje teh dimnih plinov so lahko predvsem trije.

Pri taljenju starega železa, posebno če uporabljamo oljnatostruške, pride do nepopolnega zgorevanja in tvorjenja plinov oziroma v pretežni večini ogljikovega monoksida. Tudi uporaba mokrega starega železa ima za posledico dimne pline, sestojče iz vodika in ogljikovega monoksida, ki nastaneta pri razkroju vodne pare.

Drugi vzrok za tvorjenje ogljikovega monoksida je odgorevanje elektrod in tretji — ogljik v vložku, ki ga oksidiramo s pomočjo kisika iz dodane železne rude ali z direktnim vpihavanjem. Iz teh razlogov moramo pri izbiri in projektiranju odgovarjajoče naprave za čiščenje dimnih plinov upoštevati predvideni proizvodni program in sam tehnološki postopek.

V primerjavi s kisikovim konvertorjem so količine ogljikovega monoksida in rjavega prahu, ki nastanejo med proizvodnim procesom v električni peči, precej manjše. Tako računajo pri žilavljenju grodja s kisikom v konvertorju, da nastane 60 do 80 Nm³/t jekla ogljikovega monoksida, medtem ko se giblje ta količina pri električni peči med 6 in 20 Nm³/t. Tudi hitrost razogljčevanja je v električni peči v primerjavi s kisikovim konvertorjem znatno

odstranjevanjem dimnih plinov iz električne peči je možno doseči določeno znižanje stroškov, ki so za napravo za odvajanje in odpraševanje dimnih plinov neobhodno potrebni.

Z zgoraj opisanim načinom lahko učinkovito odvajamo dimne pline iz električne peči do čistilne naprave. Običajno uporabljamo dve vrsti čistilnih naprav, mokre in elektrostatične. Na njihovo izbiro pa vpliva cela vrsta faktorjev, specifičnih za določene obratovalne in tudi ostale pogoje.

K.

Železarski globus

POLJSKA — Poljske železarne, ki so v preteklem letu proizvedle 8 milijonov ton surovega jekla, računajo, da bodo v letošnjem letu povišale to število še za 300 tisoč ton. Poleg tega predvidevajo, da bodo letos proizvedli tudi za okoli 12% več specialnih in visoko kvalitetnih vrst jekla.

ŠVEDSKA — Švedsko podjetje ASEA je dobilo naročilo za dobavo celotne električne opreme za novo valjarno debele pločevine v novi finski železarni v Brahestadu. Investicijski stroški za to opremo so predvideni v višini 20 milijonov švedskih kron.

S takšnimi ukrepi v zvezi z

S prakse na Poljskem

V oktobru sem bil na enomesečni praksi v Huty Warszawa na Poljskem z namenom, da se spoznam z upravljanjem ELEKTRIČNEGA INDUKTIVNEGA MEŠALCA pri izdelavi šarž v električni obločni peči.

Ta železarna je zgrajena po vojni. Ima moderne obrate z velikimi prostornimi halami, v katerih je zaposleno okrog 7.000 delavcev in uslužbencev. Poleg jeklarne s SM in električnimi pečmi imajo še moderno bluming valjarno, kovačnico, livarno, stružnico velikih blokov in kemični laboratorij.

V jeklarni imajo 3 SM peči po 75 ton in dve električni peči po 57 ton. Obe električni peči sta opremljeni z napravo za mešanje jekla v peči — induktivnim mešalcem. Peči sta enake konstrukcije starejšega tipa, sicer že po vojni izdelani v SZ, le konstruktivno ne najboljše. To otežkoča delo posadi pred pečjo posebno še, ker je delovni podest zelo nizek in so zaradi tega posamezne operacije v peči precej otežkočene.

Posebno neugodno je tudi to, da je električni del peči še starejše izdelave in ni izpopolnjen na drugi elektrodi tako imenovani »divji fazi«, ki je najbližja steni peči in močno zmanjša vzdržnost stene. Stene peči so izizidane z magnezitno opeko, ki izdrži samo do 55 šaržev, tako imajo mesečno na vsaki peči po dva zidarska remonta, ki trajata samo do 35 ur. Poleg tega imajo med obratovanjem tudi zelo pogosta vroča popravila na steni, kar zmanjšuje efektivni obratovalni čas peči. Osebo sem na teh popravilih stene pridobil, ko sem videl, kako je mogoče popravljati tudi težke poškodbe na steni.

Ker imajo Poljaki dobre surovine za izdelavo siliko opeke, to opeko tudi zelo kvalitetno izdelujejo in je vzdržnost obokov razmeroma dobra. Oboke izizidajo na parketni sistem in vzdržijo do 40 šaržev. Ugodno vpliva tudi to, ker v večji količini izdelujejo samo nizko in srednje legirane kvalitete, medtem ko visoko legirana jekla proizvajajo v 8-tonskih električnih pečeh.

S pomočjo obratovanja mešalca dosežejo izredno lepe uspehe pri izdelavi kvalitetnih jekel. Predvsem dosežejo z obratovanjem mešalca med tehnološkim procesom naslednje prednosti:

- dobro homogenost jekla,
- izredno točno kontrolo temperature jekla,
- intenzivnost kemičnih reakcij,
- skrajšanje časa izdelave šarže,
- zmanjšanje posade zaposlenih pred pečjo,
- zmanjšanje izmečka,
- boljše kvaliteto jekla in mnogo manjšo porabo ferolegur.

Induktivni mešalec zahteva izredno pozornost pri vzdrževanju dna peči, ki mora imeti točno določeno debelino, zaradi nevarnosti morebitnega prodora jekla skozi dno.

Pri izdelovanju kvalitet polagajo zelo veliko pozornost sušenju vseh kovinskih in nekovinskih dodatkov, ka-

tere dobro presušijo in v vročem stanju dodajajo v peč. Za to imajo potrebne plinske žarilne peči. Poleg tega naj omenim tudi, da imajo vse te dodatke vskladiščene v izredno velikem centralnem skladišču, ki je opremljeno z bunkerji, ločeno po %, da ne more priti do zamenjave. Dodatke dovažajo v skladišče v zaprtih vagonih, z dodatnim žarjenjem pa zanesljivo odpravijo nezaželjene pline.

Pri izdelovanju visoko legiranih kvalitet igra izredno veliko vlogo hitro analiziranje predprob, kar dosežejo s tako imenovanim kvantimetrom, s katerim določajo glavne elemente v 12 minutah. Vzporedno določajo tudi rezultate elementov vseh predprob na klasični način in pri tem običajno ne pride do velikih razlik.

Zelo veliko izdelanih kvalitet vlivajo preko naprave za vakuumsko odplinjevanje plinov iz jekla. Ta naprava je poljske konstrukcije in je mogoče odplinjevati jeklo na dva različna načina:

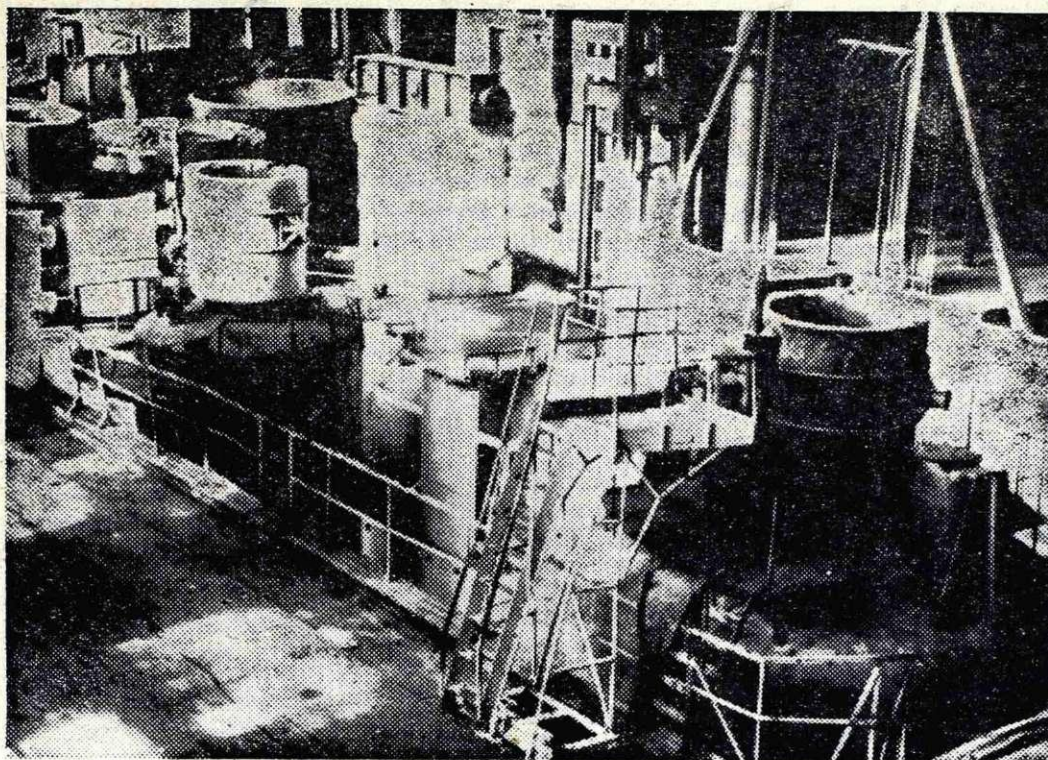
- da ponovno z jeklom postavijo pod vakuumski pokrov in po 12 minutah kuhanja izgubijo 50 % plinov iz jekla;
- da postavijo kokilo za 55-tonski blok v vakuumsko komoro, v katero vlivajo iz velike ponovce preko male ponovce, ki je nameščena na pokrovu komore. Iz te male ponovce teče jeklo v kokilo v komori.

Poleg jeklarne je posebna hala za postavljanje in kompletiranje livnih plošč, katere prepeljejo potem v jeklaro na livnih vozovih. Plošče z odlitimi bloki prepeljejo po litju v tako imenovano strip halo, kjer slačijo kokile in nato prepeljejo ingote v valjarno. Ingote, katere vlivajo od vrha in so okroglega osemkotnega formata, pa prepeljejo v moderno urejeno kovačnico, v kateri imajo stiskalnice, s katero lahko kujejo bloke do teže 80 ton. Površine ingot v splošnem nimajo lepe in jih morajo v glavnem čistiti. Čistijo tudi polizdelke in končne izdelke na naslednje načine:

- z avtogenskim in električnim odžiganjem
- z brušenjem z visečimi električnimi brusilnimi stroji,
- s struženjem na stružnici,
- z dletenjem s pnevmatičnimi kladivi,
- s struženjem v vročem stanju na »Inocenti« stroju.

Med drugimi modernimi stroji imajo tudi stroj, ki peska valjane polizdelke in s tem odkriva površinske in ostale napake v jeklu.

M. M.

Električna peč v železarni Warszawa z napravo za vlivanje v vakuumu

Poostrene zahteve za prevzem in kontrolo proti ognju odpornega materiala

Z ozirom na sklep 26. rednega sestanka komisije za jeklarne in podkomisije za ognjevarni material pri UJZ, je bilo od 11. do 13. novembra v prostorih Metalurškega instituta v Ljubljani posvetovanje o izdelavi novih prevzemnih in kontrolnih predlogov za tako imenovani beli proti ognju odporni material.

Ne glede na to, da je bila razprava o predlogih JUS za osvojitve standardnih predpisov kemijskih, termičnih in mehanskih lastnosti kanalskih in ponovčnih opek že v letu 1962, je dosedanja osvojitve naših tehnoloških metod tehnologije vlivanja jekla pokazala, da osvojeni kvalitetni kriterij JUS ne odgovarja več današnjim zahtevam in kar je posvetovanje ugotovilo, da je odstopanje od zahtev proizvajalcev jekla precejšnje.

Ker stari predlog JUS še ni potrjen, so vse možnosti, da preko UJZ vnesemo nove zahteve.

Razprava o kanalski opeki, srcih in cevah za lijake je pokazala, da imajo največ težav in problemov pri litju v železarni Sisak, kjer imajo skoraj redno vsak teden preboj ravno zaradi slabe vzdržnosti temperaturnih sprememb kanalskih opek. Čeprav vlivajo v izredno visoke kokile in so zaradi tega termični in fizikalni mehanski pogoji težji ter negativno vplivajo na vzdržnost opeke, bi opeka morala vzdržati eno litje.

Zaradi tega je delovna skupina sklenila, da se predvidena obstojnost proti temperaturnim spremembam poveča s 3 na 5-krat, delano na 950° C in hlajeno na zraku.

Problemi pri kanalski opeki so zaradi slabe upogibne trdnosti. Po JUS je predvidena 70 kg/cm², vendar je ta trdnost nekoliko nizka in če je opeka še neenakomerno trda, pride do prevelikega odvz-

ma in nagrizovanja opeke, kar se pokaže v številu nemetalnih vključkov v ingotu, oziroma že predelanim jeklu. Možna je tudi kontrola na debelino korenine in njene gladkosti. Predlog je: 80 kg/cm².

Glede izboljšave drugih fizikalnih lastnosti pri kanalski opeki so bili udeleženci mnenja, da se SK poveča na 31 — 1690° C in da maksimalna poroznost ne sme preiti 22 %. Isti kvalitetni pogoji veljajo za opeko, ki se uporablja za zidanje lijakov pozicije z oznako TR in TG.

Pri eni kakor drugi poziciji pa je poseben poudarek, da je treba kontrole in analize opraviti po obstoječih standardih s tem, da vizuelno kontrolo opravimo na kraju proizvodnje in uporabe.

Pri dimenzijah so dopustna naslednja odstopanja: do 50 mm ± 1 mm, 51 do 100 mm ± 2 mm, nad 100 mm ± 2 %.

Seveda pa opeka ne sme imeti izboklin, razpok, posebno na notranji strani, ki pride v dotik s tekočim jeklom. Niso pa dopustne tudi raz-

poke na spojih — stikih. Struktura opeke mora biti homogena in kompaktna ter prevelika poroznost, vsebnost apna in drugih primesi nikakor ni dovoljena. Zvok opeke je treba kontrolirati s kladivom in mora imeti metalno čist zvok.

Razprava o opeki za ponovne drogeve je pokazala, da mora ta opeka imeti SK 32, 33 s trdnostjo 400 kg/cm². Obstojnost proti temperaturnim spremembam mora biti predvidoma osemkratna, ker je ponovni drog v območju izrednih temperaturnih sprememb. Ostali kvalitetni kriteriji so enaki kot pri kanalski in cevni opeki.

Ker dosedanja vzdržnost ponovčnih opek v vseh železarnah izredno niha, kar je vzrok v kvaliteti opeke in v nekaterih železarnah izredno težavni, je delovna skupina mnenja, da je treba vzdržnost ponovce izboljšati. Zato je predpisala dvojno kvaliteto ponovčne opeke, med katerimi je ena za polkisle substance, druga pa za bazični material.

V spodnji tabeli je razvidno, da so se kvalitetne zahteve v primerjavi s sedanji precej zaostrele in sicer v trdnosti, poroznosti, zmehčevalni točki in vsebnosti aluminijevega dioksida.

	Kvaliteta	
	A	B
— odpornost proti ognju SK min.	28	33
— trdnost v kp/cm ² min.	350	450
— prividna poroznost v % maks.	18	16
— temperaturne spremembe	6	6
— zmehčevalna točka v °C — Ta	1360	1420
— naknadno krčenje pri 1400° C %	0,3	0,2
— Al ₂ O ₃ + TiO ₂ v % min.	26	40

Za te opeke je postavljen čisto pogojev, ki vladajo v nedelju kriterij vzdržnosti po katerih železarnah, ne more volumski kapaciteti ponovce, biti enako upoštevan.

(Nadaljevanje na 11. strani)

10 let trgovskega podjetja »Zarja«

Pred desetimi leti, 1. julija 1954, je na odlok občine Jesenice začelo poslovati samostojno trgovsko podjetje »Zarja«. Šestnajst članov kolektiva je delalo v štirih prodajalnah. Materialna osnova podjetja je bila skromna. Povprečna vrednost zalog je znašala 25.300.000 dinarjev, vrednost osnovnih sredstev 1.700.000 dinarjev in obratnih sredstev 20.150.000 dinarjev. Ta šestnajstčlanski kolektiv je ustvaril v pol leta obstoja že 81.232.000 dinarjev prometa.

Leto dni pozneje so dobili še en lokal in zaposlili še šest delavcev in uslužbencev. V tem letu so ustvarili že 238.584.000 dinarjev blagovnega prometa. V letih 1956 in 1957 pa je podjetje močno okrepilo svojo materialno osnovo. Razpolagali so že s 54.850.000 dinarjev obratnih sredstev.

S prehodom na nov ekonomski sistem, ki je prepustil delovnim organizacijam znatno večji del ustvarjenih sredstev za formiranje lastnih skladov, so začeli v podjetju »Zarja« misliti na gradnjo lastne stanovanjske stavbe in tudi uspeli. V letu 1958 sta se združili podjetje »Kašča« in »Zarja« in tako je nastalo podjetje »Zarja« z okoli 700.000.000 dinarjev zaloga. Leto dni pozneje je bila na Jesenicah zgrajena najmodernejša poslovalnica galanterijske in konfekcijskega blaga in število zaposlenih se je povečalo na 59 delavcev in 13 vajencev.

Poslovno leto 1960 je podjetje zaključilo z 900 milijoni dinarjev blagovnega prometa. V letu 1961 so ustanovili v prostorih centralnega skladišča podjetja tudi prodajalno na malo s pohištvom. Istega leta je začela »Zarja« upravljati tudi tržnico. Število zaposlenih se je povečalo na sto, v blagovnem prometu pa so presegli vrednost 1 milijarde dinarjev. V letu 1962 je imelo podjetje že trinajst delovnih enot, med njimi tu-

di radio servis. Podjetje je imelo najbolj razgibano investicijsko dejavnost v letu 1963, ko so zgradili nasproti železniške postaje nov trgovski paviljon. Preselili so morali »Kašto« v nove lokale, kar pa ni bistveno vplivalo na promet podjetja, ki se je celo povečal za 4,2% z ozirom na prejšnje leto.

V letošnjem jubilejnem letu vključuje »Zarja« 16 delovnih enot, v katerih je zaposleno 90 delavcev in uslužbencev, 17 vajencev trgovske stroke in 3 vajenci v TV servisu. Računajo, da bodo imeli letos z vsemi adaptacijami in izboljšavami nad 2 milijardi prometa. Sedanja vrednost družbenih sredstev znaša 500.000.000 dinarjev (osnovna sredstva in zaloge trgovskega blaga).

V sedemletnem načrtu razvoja podjetja predvidevajo, da bodo imeli v letu 1970 okoli 1200 m² prodajnega prostora, blagovni promet pa se bo povečal na 3.740.000.000 dinarjev upoštevajoč cene iz leta 1963. Do leta 1967 bo podjetje zgradilo nasproti železniške postaje novo trgovsko hišo. Takrat se bo število zaposlenih povečalo na 150 delavcev in uslužbencev.

Podjetje pa razširja svojo dejavnost tudi izven Jesenic. Že v prihodnjem letu nameravajo zgraditi trgovski lokal s 100 m² prodajnega prostora v Kranjski gori, ki bo založen predvsem s predmeti za turiste, galanterijo,

Kolektiv Zarje je proslav 10-letnico v hotelu Park na Bledu

parfumerijo in izdelki domače obrti. V sedemletnem načrtu imajo predvideno tudi izgradnjo stanovanj za 63 milijonov dinarjev, za rekreacijo članstva pa blizu 13 milijonov dinarjev. Ne mislijo pa samo na gradnjo, tudi obstoječe lokale bodo čim lepše vzdrževali. Precej pozornosti pa posvečajo tudi vzgoji kadrov in izboljšanju uslug.

Podjetje »Zarja« je v desetih letih obstoja veliko doprineslo k boljšemu oskrbovanju prebivalcev mesta in bližnje okolice. K praznovanju jubileja so se zbrali v soboto zvečer v hotelu »Park« na Bledu. Proslave so se udeležili tudi številni družbenopolitični delavci in najožji sodelavci podjetja. V prijetnem vzdušju so dostojno proslavili jubilej in podelili dvanajstim zaposlenim, ki so v podjetju že deset let, priznanja. Občini Jesenice pa so poklonili spominski album o razvoju podjetja.

P. K.

S seje občinske skupščine

Razpravljali so o šolstvu

Na zadnji seji občinske skupščine, ki je bila pretekli teden, sta bili najvažnejši točki dnevnega reda prvi, da naj do prihodnjega zase- danja posebna komisija skupaj s svetom za finance in družbeni plan še enkrat pregleda predlog in potem sestavi dokončni predlog o spremembi proračuna za leto 1964.

Komisija kakor tudi svet za družbeni plan in finance sta na posebni seji ugotovila, da so zvišani dohodki pravilno razdeljeni na sklade, posebej račune, proračunske izdatke in proračunsko rezervo. Zato je bila po mnenju komisije in sveta predlagana sprememba proračuna pravilna in sklad za šolstvo bo prejel 207.557.000 dinarjev, kar je za 37.572.000 dinarjev več kot je bilo predvideno v letošnjem prvotnem proračunu. To povišanje bo zado- stovalo za financiranje osnovne dejavnosti šolstva, medtem ko ta sredstva ni mogoče uporabiti za kritje eventuelnih dodatnih investicij v šolstvu.

V razpravi o tem vprašanju se je oglašil k besedi tudi predsednik sklada za šolstvo inž. Kunc, ki je povedal, da se s tem predlogom z ozirom na dano situacijo strinja, vendar je stanje v zvezi s sredstvi za šolstvo v naši občini kljub temu kritično. Zato je predlagal, da bi naj občinska skupščina na eni izmed svojih prihodnjih sej posvetila posebno točko dnevnega reda problematiki šolstva v naši občini in bi

do takrat bilo potrebno, da odgovorne službe pripravijo tudi potrebno gradivo.

Po vseh zgornjih obrazložitvah je skupščina sprejela predlagano spremembo proračuna občine Jesenice za leto 1964.

Tudi druga točka dnevnega reda je bila posvečena šolstvu, in sicer strokovnemu. Skupščina okraja Ljubljana je namreč zaradi enotno urejenega položaja strokovnega šolstva in te- žav, ki so nastale z njegovi- vim financiranjem, predlagala vsem občinam v okraju, da proučijo in rešijo vpra- šanje ustanoviteljstva in s tem tudi financiranja strokovnih šol skupno z gimnazijami. Pri tem so pristojni organi okrajne skupščine tudi konkretno predlagali, kako bi naj uredili vprašanje ustanoviteljstva in financiranje. Po tem predlogu bi naj prevzele vse občine ljubljanskega okraja soustanoviteljstvo vseh gimnazij, strokovnih šol in gimnazij v okraju, razen tistih, katerih ustanovitelji so gospodarske organizacije ali združenja. Financiranje osnovne dejavnosti vseh teh zavodov bi opravljal medob- činski sklad za šole druge stopnje, v katerega bi prispevale posamezne občine svoj delež v določenem odstotku, ne glede na število učencev, ki se v teh šolah šolajo. Na isti način bi se financirala tudi jeseniška gimnazija, ki je doslej pre- jemala potrebna sredstva iz občinskega sklada za šolstvo.

Svet za šolstvo jeseniške skupščine, ki je ta predlog proučil, se z njim ni strinjal, ker je bil z ozirom na njegovo pomembnost in tudi ve- lika finančna sredstva, ki so z njim povezana, premalo pripravljen in utemeljen. Ker pa bi v primeru popolne

Poostrene kvalitetne zahteve za prevzem

(Nadaljevanje z 10. strani)

Predvideno je:

- ponovca za 10 do 30 ton naj bi vzdržala pri SM 30, pri električni peči pa 35 šarž,
- ponovca za 50 do 70 ton naj bi vzdržala pri SM 25, pri električni peči 30 šarž,
- ponovca za 70 do 100 ton naj bi vzdržala pri SM 20, pri električni peči 25 šarž,
- pri 100-tonskih nagibnih pečeh naj bi vzdržala ponovca 25 šarž.

V kolikor bo vzdržnost manjša, bo treba takoj poiskati vzroke.

Vsekakor je s postavitvijo dveh kvalitet za ponovčno opeko olajšano delo tako je- klarjem kakor proizvajalcem proti ognju odpornega ma- teriala in če ne bo večjih odstopanj, se bo morala ob-

čutno izboljšati vzdržnost ter odraziti v zmanjšanju neme- talnih vključkov.

Dimenzijska odstopanja so dovoljena v merah že obsto- ječih JUS predpisov.

Reklamacije je treba vlo- žiti za zunanje vidne napake v roku osmih dni, za skrite napake pa v šestih mesecih, kar sedanji predpisi ne zahtevajo.

Opeko je treba odpremljati na paletah, s katerih se od- vzemajo tudi poskusni kosi in sicer:

od 1000 do 5000 kosov 10 ko- sov, preko 5000 kosov po 1 kos za vsakih nadaljnjih 1000 kosov.

Tudi za te opeke se zahte- va analiziranje po že obsto- ječih JUS predpisih in je za

primer arbitraže verodosto- jen Metalurški institut v Lju- bljani.

Ti novi prevzemni in kon- trolni predlogi, ki so bili iz- delani izključno na osnovi vse večjih kvalitetnih zahtev za jeklo, bodo proizvajalcem proti ognju odpornega ma- teriala povzročili nemalo te- žav, posebno pri več ali manj zastarelih tovarnah, kot so Štore, Mladenovac in navse- zadnje tudi pred našo, kajti brez takih kvalitetnih zahtev ni danes več moč izdelovati kvalitetnega jekla.

Tudi v naši železarni bomo morali najti skladno s po- goji v šamotarni tem predpi- som primeren kriterij in tako omogočiti jeklarni kar naj- bolj kvalitetno delo. aR

V sprejemnici kadrovskega oddelka

Pred sprejemom na delo mora biti vsak kandidat zdravniško pregledan

Na uvajalnem seminarju v ŽIC, ki traja približno sedem ur

Fluktuacija v naši želez

Fluktuacija je problem, ki mu v sodobni industriji, tako pri nas kot drugod posvečajo vse večjo pozornost. Proces delitve dela, mehanizacije in avtomatizacije, postavlja vse večje zahteve v pogledu izobraževanja in proučevanja delovne sile. Zaradi tega je postalo usposabljanje znatno dražje in dolgotrajnejše in zato sleherni delavec, ki zapusti podjetje, predstavlja izgubljeno investicijo, saj je za izpraznjeno delovno mesto treba usposobiti drugega.

Statistični podatki nam povedo, da je fluktuacija delavcev v naši železarni že dalj časa pereč problem, saj se giblje okrog 14 in več odstotkov letno, kar predstavlja skoraj šestino celotnega staleža. Pri takšnem masovnem zapuščanju podjetja je jasno, da je treba to število kompenzirati s sprejemom novih delavcev, katerih proizvodnost je v začetku znatno nižja in kvaliteta dela slabša. Poleg tega so novi delavci slabše prilagojeni, zmanjšano integriranost kolektiva in s tem posredno vplivajo na produktivnost celotne grupe, v katero se vključujejo, so bolj nezadovoljni in se konec koncev nagibajo tudi k večji fluktuaciji. Slednji podatek nam kaže, da se do neke mere tu krog zaključuje, celoten proces pa ponavlja, da je torej posledica fluktuacije, če le-ta znatno presega optimalno mero, še večja fluktuacija. Omenimo navsezadnje še dejstvo, da zgledi vlečejo in nevarnost tega pojava nam bo precej jasna. Na določeni stopnji nadpovprečne fluktuacije so potrebni še znatni izobraževalni ukrepi, da se njen odstotek sploh ustali, kaj šele, da bi se stanje izboljšalo.

Iluzorno bi bilo misliti, da bo pričujoča »analiza« ugotovila neke globlje vzroke fluktuacije; slednji so bili v dokaj polemični obliki v glavnem že nakazani, vendar je članek, namenjen železarni, žal končal v predalu. Tu naj navedem samo nekaj pojavnih oblik ali zunanjih pokazateljev fluktuacije, skratka, nekaj števil informativnega značaja.

Določen odstotek fluktuacije kadrov je nujen in povsem normalen pojav, saj zavisi od pogojev, na katere ne moremo vplivati. To so predvsem upokojitve, odhodi delavcev na odsluženje kadrovskega roka, sporazumne odpovedi, umrli ipd. Vse ostalo lahko smatramo za čisto fluktuacijo, vendar tudi nanjo ne smemo gledati preveč togo, kajti določen odstotek od tega je še vedno razumljiv in normalen pojav, saj gre na račun delitve dela v sodobni proizvodnji. Pri tem lahko razlagamo fluktuacijo posameznih delavcev kot iskanje njihovim sposob-

nostim in strokovni usposobljenosti primernih delovnih mest, pri čemer se pokaže, da je fluktuacija toliko večja, kolikor slabše je v podjetju poskrbljeno za razmeščanje ljudi na taka delovna mesta, ki ustrezajo njihovim sposobnostim, poklicni usposobljenosti, kakor tudi osebnim željam.* Če je ta pojav neizogiben, pa še ni nujno tudi škodljiv. Praksa v deželah z visoko razvito organizacijo dela in z ustrezno kadrovsko politiko kaže, da obstaja optimalna stopnja fluktuacije, ki je ne gre več zniževati. Določen odtok in prtok kadrov predstavlja osvežitev v pogledu načinov in sistema dela ter izmenjave izkušenj. Tako seveda drugod. V naših razmerah pa bi bilo še vedno idealno, če bi bil ta odstotek prej prenizek kot previsok.

V enoletnem razdobju, od 1. X. 1963 do 31. IX. 1964, je v železarni prekinilo delovno razmerje 968 ljudi. Ta skoraj štirimestna številka predstavlja slabo sedmino vseh zaposlenih.

	1960	1961	1962	1963	do IX. 1964 od X. 1963
% prekinitev	13,53	12,86	12,73	15,74	14,27

Splošna tendenca v zadnjih petih letih kaže porast v letih 1963 in 1964. Če sem prav poučen, je bil odstotek fluktuacije pred leti že večji, kar daje slutiti, da so podzvzeti (predvsem administrativni) ukrepi sicer imeli nekaj učin-

ka, ki pa je očitno le začasna značaja in situacije ne rešuje, kar kaže tendenca zadnjih dveh let. Problem torej ostane problem, če se ga lotevamo pri pojavu, ne pa pri bistvu.

vrsta prenehanja	št. odpovedi	% odpovedi
sporazum	28	0,4
upokojeni in umrli	157	2,3
JLA	225	3,3
čista fluktuacija	558	8,2
skupaj	968	14,27

Zanima nas predvse fluktuacija, ki kaže, omenjenem enoletnem obdobju odpovedalo razmerje v podjetju

Slika, ki nam j je naslednja:

Skupina obratov talilnice stroj. energ. obr. predelovaln. obrat. valjarne ostali obrat.

Izrazito visoka fluktuacija v talilnicah je pravzr zumljiva, pomislimo delovne pogoje, org dela, nacionalno in strukturo, ki je pr talilnicah izredno he Z ozirom na stalež njih obratov je fluk največja v šamotarn na transportu (23,8 žih (14,4 %), v žebli odst.) in martinarni Najnižji odstotek ima benični oddelek (3,2 % na (3,6 %), izdelave energetski obrati (4,4 %), vrniki III (4,4 %), (4,5 %) in Javornik I upoštevajoč smo čiš tuacijo. Po podatkih

Zanimiva je starost podjetje: starost do 2 % celotne fluktuacije 3 % čiste fluktuacije 1

Podatki o isti fluktuaciji lepo kažejo, da je v intervalu od 1960 do 1964 pojav je povsem n Fluktuacija in delov rala sta v precejšnj

Dr. Trampuž pregledu

Železarni v času od 1. 10. 1963 do 31. 9. 1964

nas predvsem čista, ki kaže, da je v enoletnem razpovedalo delovno v podjetju 558 lju-

ki nam jo dajejo posamezne skupine obratov, lja:

obratov	% čiste flukt.	% celotne flukt.
bert. obrati	13,1	21,8
valn obrati	8,4	16,1
	8,1	12,4
	7,6	12,1
brat	3,6	7,3

visoka fluktuacija je posredovalo vodstvo ka- h j pravzaprav ra- ponslamo samo na- ogoe, organizacijo onano in kulturno ki je prav v ta- rečno heterogena. na stalež posamez- ov je fluktuacija šamotarni (24%), ortu (23,8%), plav-), v žebeljarni (13,7 narinarni (13,2%). Istotek imajo grad- lek (3,2%), cevar- , želovlek (4,0%), obrati (4,3%), Ja- I (4,4%), livarne Javornik II (4,7%), č smo čisto fluk- o podatkih, ki jih

iva e starostna struktura delavcev, ki zapuščajo

	do 20 let	20 — 29	30 — 39	40 — 49	50 — 59
fl.	34,74	26,16	5,30	3,77	10,89
ikt.	15,71	17,55	4,65	2,15	0,54

o isti fluktuaciji ciji, zato se odnosa med nji- o, a je modus v d do 29 let. Ta povsem normalen. a in delovna mo- precejšnji korela-

di, kar pomeni 2% več kot znašajo sporazumi, upokoji- tve, umrli in vojaški obvez- niki skupaj. Odstotek je ne- dvomno visok.

rostni dobi enaki, ker si člo- vek v določenem obdobju zastavlja višje cilje, pozneje pa se zadovolji tudi s stan- njem, kakršno je. Fluktuaci- ja je največja neke pri 20 do 25 letih starosti, kar je v prvi vrsti pogojeno z am- bicijami. Človek si prizadeva najti takšno delo, kjer mi- sli, da bo najprej uspel, saj je poln samozaupanja. Po- zneje morala znatno upade — pričakovanja se niso iz- polnila tako, kot si je posa- meznik, poln mladostnega za- nosa, zamišljal. Po tridesetem letu se morala spet poprav- lja, človek se je prilagodil

staž v podjetju	do 1. l.	1-2	3-4	5-9	10-19	20 in več
čista fluktuacija	212	129	76	87	50	4

Interpretacija teh podatkov je podobna kot v zvezi s sta- rostno dobo. Razvidno je, da se novinci najbolj nagiba- jo k fluktuaciji (kar sem omenil že uvodoma), ki je lahko progresiven pojav, če pravočasno ne podvzamemo ustreznih ukrepov. Največ delavcev, ki zapuščajo pod- jetje, je bilo v njem zapo- slenih manj kot leto dni. Šte- vilka pa je kljub pravkaršnji racionalni razlagi zelo viso- ka, kar nam da misliti, da v zvezi s politikom kadrovanja, nagrajevanja in uvajanja no- vosprejetih delavcev nekaj ne more biti v redu. Navajam samo splošno ugotovitev, če- prav so vsaj v obrisih po- znane tudi nekatere podrobnosti. S tem mislim pred- vsem na problem medoseb- nih odnosov, katerih važno- sti se počasi vendarle zač- njamo zavedati, ki pa bodo povzročili še mnogo hude krvi.

Kadar obravnavamo fluk- tuacijo delavcev z ozirom na razlike v nacionalni struktu- ri, moramo biti previdni, ker se na ta atribut, ki ga stati- stično sicer lahko zapopade- mo z eno samo kategorijo,

narodn.	Slov.	ost. rep.
% cel. flukt.	10,9	34,2
% čiste flukt.	5,7	24,7

vežejo številni drugi pogoji, ki tako ali drugače povzro- čajo fluktuacijo. Prvič, vzor- ec delavcev iz drugih repub- lik je selekcioniran, kar po- meni, da zaposlujejo pred- vsem mlajše ljudi, ki se brez ozira na nacionalnost nagi- bajo k večji nestalnosti. Dru- gič, problem adaptacij na

svojemu poslu in skuša svo- jim željam zadostiti v danem okviru. (R. Supek: Psiholo- gija u privredi).

Ko smo upoštevali staž, se nismo poslužili vse delovne dobe. Vzeli smo le staž v na- ši železarni. Zaradi tega so podatki vsekakor okrnjeni, verjetno pa je tudi, da ten- denca, ki se sicer kaže, zara- di tega ne izstopi v polni me- ri. Kljub temu bo pogled na spodnjo tabelo še vedno do- volj ilustrativen. Ker ni zbranih tovrstnih podatkov za vse zaposlene v železarni, navajam le absolutne fre- kvence.

drugo socialno in kulturno okolje ter na nov tempo živ- ljenja ni poznan samo pri nas, ampak je aktualen tudi v drugih državah. Človek, ki spreminja okolje, mora ob- čajno spreminiti svoje stare navade in prevzeti nove, to pa pomeni, da se znajde v konfliktni situaciji. Če se te- mu pridružijo še slabe stan- novanje razmere, težki de- lovni pogoji in pogosto tudi nemogoči življenjski pogoji brez izgledov, da bi si mlad človek tu lahko ustvaril nov dom in lastno družino (ne- sorazmerje med moškim in ženskim prebivalstvom v je- seniški občini), je verjetnost ustrezne rešitve takega kon- flikta zelo majhna. Verjet- no bi v enaki meri, ali pa še bolj fluktuirali tudi Slo- venci, če bi morali iskati de- lo drugod. To je samo nekaj vidikov, da ne omenjamo kvalifikacijske strukture in drugih stvari, ki so tesno po- vezane z vprašanjem nacio- nalnosti. Zaradi tega je izra- zito visoka fluktuacija v ta- lilnicah pravzaprav razumlji- va, saj 35% delavcev v tej skupini obratov ni iz naše republike, čemur se pridru- žujejo še težki delovni pogo- ji, slaba organizacija dela, nedeljsko delo in drugo.

Bivališče	samski domovi	domačini	vozači
čista fluktuacija	260	132	166

železarno preveč pogosto za- puščajo tudi ljudje, ki se ne morejo pritoževati nad ne- urejnimi stanovanjskimi raz- merami ali nad prenizkimi osebnimi dohodki. Zal, kon- kretnih podatkov za letošnje leto nimamo, zato naj v gro- bo ilustracijo služi gornja tabela, ki je vseeno zgovorna. Na razpolago so še frag- mentarni podatki odhodnega

Dokler bo namreč samovolja kot zakonsko dovoljena ob- lika odpovedi mogoča, toliko časa ne moremo upati, da bi se v tem pogledu lahko kaj popravilo.

Ogledali si bomo samo od- govore na eno od vprašanj, in sicer — IZ KAKŠNIH RAZ- LOGOV ZAPUŠČATE NASE PODJETJE? Preden gremo na- prej, naj omenimo, da je smisel takega vprašanja od- visen od tega, kako ga upo- rabljamo. Če hočemo z njim dodatno osvetliti vzroka fluk- tuacije, ki jih sicer iščemo drugod in na pravem mestu, potem je to v redu. Če pa mislimo, da nam bodo odgo- vori nanj že sami po sebi odkrivali resnične in čiste vzroke fluktuacije, potem je njegova formulacija vseka- kor zelo naivna. Dejstvo je, da je pri iskanju vzročnih zvez nekega pojava čestokrat težko razlikovati med vzro- kom in povodom in da se nam povod prej razkrije kot vzrok, še več, prvi maskira slednjega. To je tudi razumljivo, saj je časovna stičnost med povodom in odločitvijo tesnejša, razen tega se emo- cionalni moment, ki ga de- jansko pogojuje celotna si- tuacija, pojavno-močneje ve- že na povod.

Slika, ki nam jo dajejo odgovori na gornje vpraša- nje, je po mojem mnenju slučajna mešanica povodov in vzrokov, ki navajajo de- lavce k temu, da zapuščajo podjetje. Vsakdo sam dobro ve, da dostikrat pri najbolj- ši volji ne moremo uvideti pravega motiva za neko last- no dejanje, zlasti ne, če je situacija kompleksna in so vzroki lahko številni. Niti ne moremo pričakovati, da bodo vsi delavci pri odhodu nava- jali prave motive za svojo odločitev, niti to, da jih bo- do vsi hoteli povedati.

Tu so torej tri stvari, ki se jih moramo pri odgovorih zavedati in jih upoštevati: nereprezentativnost vzorca, problematična veljavnost od- govorov in iskrenost s stra- ni delavca. Kategorije, ki v odgovorih na gornje vpraša- nje najbolj izstopajo pa so:

razlog	štev. odg.
1. oddaljenost, vožnja, zaposl. blizu doma	47
2. premajhen zaslužek	40
3. družinske razmere	38
4. slabi del. pogoji	34
5. družin. stanovanje	29
6. prevzem posestva, delo na posestvu	13
7. boljši pošel drugje	11
8. odnosi s predpostav.	11
9. ni napredoval	11
10. nadaljnja izobrazba, študij	11
11. neustrezna stroka	10
12. ogroženo zdravje	6
13. alkoholizem	4
14. odnosi s sodelavci	3
15. stalno premeščanje	3
16. nepravil. stimulacija	2
17. slaba organizacija dela	2
18. po krivici kaznovan- itd.	1

Kategorizacija teh odgovo- rov je bila izvedena naknad- no in sem pa tja celo malo nasilno, ker intervju ni vna- prej predvideval standardnih izbirnih odgovorov. Ozna- ke kategorij se sicer nanašajo na vzroke, vendar so bili po- samezni odgovori pogosto po- dani v taki obliki, ki jasno kaže, da se dani odgovor na- naša na povod in ne na vzrok. Zaradi pomanjkanja prostora in zaradi pomanjkljive me- todološke izvedbe intervju- ja ne podajam podrobnejše interpretacije teh vzrokov, ker jih je treba vključiti v širši okvir, poleg tega pa vsaj v mejah možnosti na- kazati korekcijo, ki je zaradi neadekvatnega vzorca nujna. Manj riskantno pa je, če prikazani rang razlogov pre- prosto smatramo za rang boljše in manj problematične polovice.

To je torej nekaj suhih po- datkov o fluktuaciji v raz- doblju enega leta, ki pred- stavljajo samo en njen as- pekt. Nadaljnje zbiranje po- datkov je še v teku, zato pravi vzroki, zaključki in pred- logi še niso podani. Le-te bo- mo zajeli v izčrpnem poro- čilu, ki ga bo posredovala kadrovska služba.

Ivan Kastelic

*Citirano po neobjavljenem gradivu Andreja Caser- mana

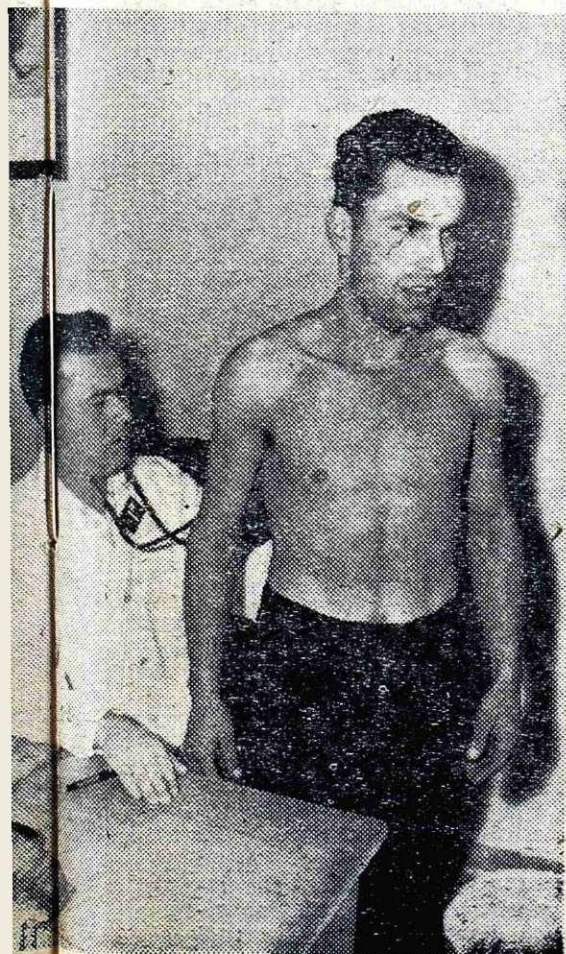
»Ne bom uredil, ker ni moj teren«

V nedeljo, 22. novembra, sem bil dežurni HTV za železarno. Pri rednem obhodu valjarne 2400 na popoldanski izmeni sem opozoril delovod- jo Janka Smoleja, da so železne plošče nad kanalom ob dvizni mizi razmaknjene, kar predstavlja določeno nevar- nost za tam zaposlene. Prosil sem ga, naj nekoga določi, da bo z železnim drogom pre- maknil plošče na svoje me- sto, da bo prehod varen. Od- govoril mi je: »Jutri gre vse v remont in se ne izplača.«

Še sem mu prigovarjal, naj zadevo uredi in ko sem ga vprašal, kaj bi bilo, če bi ga prijavil, ker ve za nevarnost in jo noče odstraniti, mi je ponovno odgovoril: »Potem pa moraš prijaviti vse, z inž. Urbarjem na čelu, saj je ta- ko stanje že najmanj tri me- sece. Jaz pa tega ne bom ure- dil, ker ni moj teren.«

Vprašujem se, kdo je dolžan odstraniti neposredno nevar- nost, če to ni njegov teren, pa tam dela.

Božo Pandur

izgleduje novega delavca

JESENIŠKA KOMUNA in njeni problemi

Pred otvoritvijo zdravstvenega doma

Letos poteka že četrto leto, odkar so se začela prva pripravljala dela za izgradnjo novega jeseniškega zdravstvenega doma, vendar lahko pričakujemo, da bo del objekta vseljiv šele spomladi prihodnjega leta, medtem ko bo celotna stavba zgrajena, po sedanjih predvidevanjih, koncem leta 1965, kar sovпада z 10-letnico delovanja jeseniškega Zdravstvenega doma.

Sedanji zdravstveni dom je bil uradno formiran 1. decembra 1955, torej pred devetimi leti. Ze takrat se je rodila ideja o izgradnji sodobnega zdravstvenega doma, vendar v takratnih pogojih to ni bilo mogoče in šele leta 1960 so se lahko pričele resnejše priprave na gradnjo novega zdravstvenega doma.

Sedanji namreč sploh več ne odgovarja, saj mora 26 enot te zdravstvene institucije gostovati kar na devetih različnih krajih, in to od Obratne ambulante pa do Plavža, kar vsekakor onemogoča dobro organizacijo dela, ljudje pa po nepotrebnem izgubljajo čas, ko morajo hoditi na preglede iz enega dela Jesenic v drugega. Poleg tega so sedanji prostori pretesni, saj je na primer zobozdravstvena čakalnica kar na hodniku, v vseh čakalnicah pa je vedno gneča in je treba čakati na pregled tudi po dve do tri ure.

Vse te nevšečnosti bodo z novim domom odpravljene. Prostori bodo prostornejši in kulturneje urejeni, vsi bodo pod skupno streho, izboljšana bo organizacija delovanja, z eno besedo, dobili bomo nov sodoben zdravstveni dom.

Vprašanje je le, kdaj?

Po sedanjih predvidevanjih in v kolikor se bo izvajalec

del kolikor toliko držal obljub, bo v začetku prihodnjega leta prvi trakt gotov, za kar so tudi že zagotovljena finančna sredstva. Takrat se bodo preselile v nove prostore najbolj utesnjene zdravstvene enote v starem domu, medtem ko se bodo uprava in ostale enote selile šele, ko bo v celoti dograjen.

Vendar pa je še vedno odprto vprašanje, kako in kje dobiti sredstva za dokončno ureditev objekta.

Do sedaj je namreč večino stroškov kril medobčinski zdravstveni investicijski sklad, nekaj pa Okrajni zavež za socialno zavarovanje Kranj. Celoten objekt z opremo vred bo po sedanjih predračunih stal 650 milijonov dinarjev, do vselitve prve etaže pa so stroški 500 milijonov.

Gre torej za razliko 150 milijonov. Polovico tega zneska je pripravljel prispevati medobčinski investicijski sklad, polovico pa mora prispevati skupščina kot soudeležbo, vendar pa skupščina nima na razpolago dovolj sredstev, zato ne moremo dobiti tudi ostale polovice iz sklada. Morda bi lahko iskali rešitev v sodelovanju z jeseniškim komunalnim zavodom za socialno zavarovanje, ki bo imel ob koncu leta nekaj

viška in bi s temi sredstvi lahko skupščina najela dolgoročni kredit, kar bo lahko soudeležba medobčinskemu investicijskemu skladu.

Na vsak način bo treba najti rešitev, ker takšen zdravstveni dom, kot ga imamo sedaj, reš ni v stanju opravljati vso ambulantno in poliklinično službo v občini.

Z dograditvijo novega zdravstvenega doma bomo imeli na Jesenicah v dokajšnji meri rešeno vprašanje investicij v splošno zdravstvo. Saj že imamo sodobni zdravstveni postaji v Kranjski gori in v Mojstrani, letos pa bo izročena namenu zdravstvene postaje v Žirovnici, tako da ostane nerešen le še jeseniški dom.

Vsekakor bodo v novi zdravstveni dom vložena dokajšnja sredstva, zato bodo vsekakor pred Zdravstvenim domom še večje zahteve, češar se uprava tudi zaveda. V ta namen že sedaj pripravljajo podrobnejše načrte delovanja in organizacije v novih prostorih, poskrbeli pa so tudi še za večjo strokovnost kadrov, saj štipendirajo oziroma strokovno izpopolnjujejo kar 26 sodelavcev.

Torej res ostane samo še vprašanje kdaj.

Pri stanju, kakršno je, bi bilo najbolje, če bi bil novi dom že zgrajen, tako pa upajmo, da bo izgotovljen čez eno leto, tako da bomo v jubilejno praznovanje 10-letnice delovanja Zdravstvenega doma na Jesenicah vključili tudi otvoritev novega zdravstvenega doma.

S. H.

Kaj je z našim pokopališčem

Ob zadnjem deževju nas je vse razburila vest, da na pokopališču na Blejski Dobravi ni mogoče pokopavati, ker grobove zaliva voda. To je bilo presenetljivo še toliko bolj, ker je pokopališče na vzdignjenem mestu in do sedaj še ni bilo težav s talno vodo.

Posebna strokovna komisija je ugotovila, da so pod pokopališčem nepropustne ilovnate plasti, nad katerimi se ob večjih padavinah nabira voda. Ker pa je bilo zadnje deževje izredno močno in obilno, je voda ob izkopu jame stala do vrha in ni pomagalo niti črpanje z motorno črpalko.

Komisija je bila mnenja, da bi znižali nivo talne vode z drenažnimi jarki oz. jaški, po katerih bi se voda odtekala. Izdelan je tudi že podrobnejši načrt, kako ta dela izvesti in bo jeseniško Komunalno podjetje v kratkem začelo s temi deli.

S tem bo, vsaj upamo, vprašanje talne vode na pokopališču rešeno. Vendar se ob vsem tem samo po sebi vsiljuje vprašanje, zakaj niso bile izvršene geološke raziskave tal že pred izdajo lokacije za pokopališče oz. kdo je lokacijo ob tako nepopolnem pregledu izdal, saj je znano, da ima podobne težave zaradi talne vode tudi železnica. Če bi vse to pravočasno uredili, bi si vsekakor prihranili nepotrebne izdatke, po drugi strani pa bi ne bilo nepotrebnega negotovanja in razburjanja občanov ob pomankljivo opravljenem delu, strokovna komisija oz. kdorkoli je že predlagal in sprejel lokacijo, pa bi sedaj ne utrpel škode na račun svoje strokovnosti. Vse nas zadnje čase tudi razburja vest, da bo pogrebna služba pri Komunalnem podjetju v prihodnjem letu začela pokopališče oz. grobove urejevati brez robnikov okrog grobov. Po tem predlogu naj bi grobove med seboj ločile samo

betonske ploščice, medtem ko bi cvetlice na grobovih zasajali bolj načrtno, omejene pa bodo tudi dimenzije nagrobnikov.

Verjetno bo pokopališče, urejeno po novem predlogu, res izgledalo bolj estetsko, vprašanje pa je le, kdo je vprašal za mnenje o tem občan, ki edini lahko odloča o enem ali drugem načinu urejevanja pokopališča in so zato kritike, da si pogrebna služba lasti določene pravice, opravičene.

Po drugi strani pa na skupščini iščejo različne načrte in predloge za celotno ureditev pokopališča, ki obsega poleg ureditve potov in zelenih površin ter ograje tudi postavitev žal. Po vseh teh predlogih se bo izgled našega pokopališča bistveno spremenil, kar je seveda tudi nujno potrebno, vendar o vsem tem razpravlja le ožji krog ljudi. Upamo, da bodo le našli pot do občanov in da bodo oni dokončno odločili, kakšno naj bo jeseniško pokopališče.

NOVO ŠPORTNO DRUŠTVO NA JESENICAH

Na jeseniški gimnaziji smo v začetku novembra ustanovili novo šolsko športno društvo »Kovinar«. Vključevalo naj bi dijake, ki se aktivno še ne udeležujejo pri katerem drugem športnem društvu. Glavni namen novega športnega društva je usposabljanje mlajše moči za športno društvo Jesenice. Udeleževali se bodo v šestih športnih panogah in sicer: odbojki, košarki, rokometu, smučanju, atletiki in orodni telovadbi.

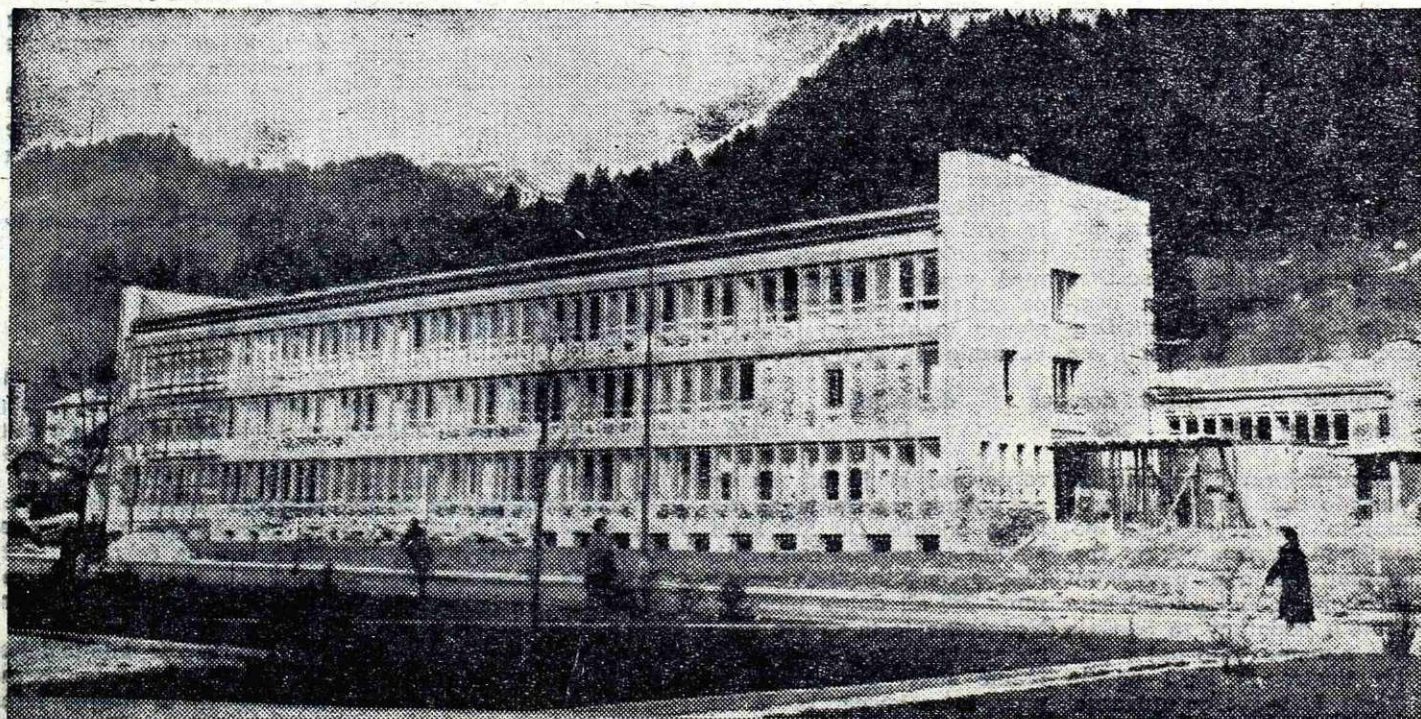
Društvo je že začelo z delom. Ob ustanovitvi smo se že pomerili z dijaki tehnične srednje šole z Jesenic v košarki in odbojki. V obeh srečanjih so zmagali gimnazijci v odbojki z rezultatom 3:0, v košarki pa s 95:51.

Odbojkarji šolskega športnega društva »Kovinar« so se tudi že udeležili kvalifikacij za vstop v II. republiško ligo, vendar niso uspeli. Z. B.

RAZPRAVLJALI SO O ŠOLSTVU

(Nadaljevanje z 11. strani)
odklonitve predloga okrajne skupščine nastale v letu 1965 težave pri financiranju strokovnih šol, je skupščina sprejela kompromisen predlog predsedstva skupščine, ki se pa ni dosti razlikoval od predloga, ki ga je pripravil svet za šolstvo. Po tem predlogu se izjemoma samo v letu 1965 pristopi k financiranju strokovnih šol v okraju, vendar po principu števila učencev, ki posamezne strokovne šole obiskujejo. To financiranje zajema samo osnovno dejavnost brez investicij, medtem ko financira jeseniško gimnazijo tudi v bodoče občinski sklad za šolstvo.

K.

Novi zdravstveni dom na Plavžu bo spomladi prihodnjega leta že delno začel služiti namenu

Kako gradimo nova stanovanja

Kot že vrsto let se bo tudi letos stanovanjsko naselje na Plavžu povečalo in to za sedem stolpičev, katere gradi Sklad za stanovanjsko gradnjo na zgornjem Plavžu. V teh stolpičih bo dobilo nova, sodobna stanovanja 158 družin. Pravzaprav bosta letos do konca leta vseljiva dva stolpiča s 56 stanovanji. Ta stanovanja gradi sklad za stanovanjsko gradnjo le za odkup, oziroma polovico vsote kreditira sklad, polovico pa delovne organizacije, ustanove in drugi interesi.

Vendar pa to trenutno ni prej pred pričetkom gradnje na Jesenicah edina gradnja. Pred kratkim so delavci »Gradisa« začeli kopati temelje za tri stolpiče na prostoru za gimnazijo oziroma stavbo podjetja za vzdrževanje prog, na kraju nekdanje Peklarjeve hiše tudi že betonirajo temelje za stanovanjsko trgovsko stavbo, na Koroški Beli pa gradi železarna šest stolpičev.

Ko že pregledujemo letošnjo bero na stanovanjskem gradbenem področju, ne smemo pozabiti na individualne gradnje katerih tudi ni malo, saj je samo Sklad za stanovanjsko gradnjo odobrila skoraj štiridesetim interesentom kredite za dograditev in ureditev stanovanjskih hiš.

Gradbeno podjetje »Gradis« gradi stanovanjske stavbe z lastnimi sredstvi z namenom, da bo stanovanja prodajalo vsem interesentom za polno ceno.

V stanovanjsko-trgovski stavbi, pri katere financiranju sodeluje Sklad za stanovanjsko gradnjo, bo osemnajst stanovanj. V poslovnem delu pa bodo dobili prostore: prodajalni »Borovo« in »Slovenija šport«, Zavarovalnica, Zavod za zaposlovanje in »Gorenjska oblačila« — obrat za izdelavo ženske konfekcije.

Torej trenutno gradimo na Jesenicah na štirih ločenih gradbiščih, naslednje leto pa namerava odpreti železarna še eno gradbišče na Lipcah. Vprašanje je, ali je smotno in skladno s sodobno tehniko gradnje, da delimo že tako majhna sredstva, namenjena stanovanjski gradnji na 4 gradbišča. Posledica takšne nesistematične gradnje je, da gradimo najmanj dve leti, medtem se povečajo cene materialu, gradbena podjetja se ne drže rokov, ker imajo vrsto delovišč in zato ne morejo skoncentrirati delavcev in mehanizacije na enem mestu. Sicer gradnjo trenutno na Jesenicah različna gradbena podjetja, vendar bi v tem primeru lahko sodelovala, izgotovila v najkrajšem času en objekt nato pa začela drugega.

Seveda bi se ob takšnem sistemu gradnje morali investitorji dogovoriti ter zbirati sredstva, namenjena stanovanjskemu fondu, na enem računu.

Pri vseh gradnjah na Jesenicah pa nastaja še ena težava: neurejeni komunalni objekti. To bi vsekakor odpadlo, če bi gradili načrtno, ker bi potem lahko že vna-

uredili ceste, vodovod, kanalizacijo, električne dovode in drugo. Vendar je za takšen način gradnje nujno potrebna predhodna urbanistična rešitev kraja, kar na Jesenicah še nimamo urejeno.

In tako smo iz dneva v dan priče, da vedno nekdo koplje jarke, sedaj za električni kabel, drugič za vodovod, pa spet za kanalizacijo, kar bi z načrtnim in predhodnim urejevanjem laže in ceneje uredili.

Pri stanovanjski problematiki je še eno veliko nerešeno vprašanje: kako je z vzdrževanjem in popravilom stanovanjskih stavb?

Hišni sveti so prepuščeni samim sebi in svoji iznajdljivosti. Največja težava je pomanjkanje finančnih sredstev. Nove stavbe, kjer so najemnine višje in niti še ni večjih popravil, še nekako lahko vzdržujejo stavbe, nemogoče pa je popravljati stare stavbe. Sicer daje Sklad za stanovanjsko gradnjo tozadevne kredite, vendar niso vse stanovanjske stavbe kreditno sposobne oziroma je zaradi dotrajanosti stavbe veliko popravil, najemnine so nizke in hišni sveti enostavno ne morejo odplačevati kreditov.

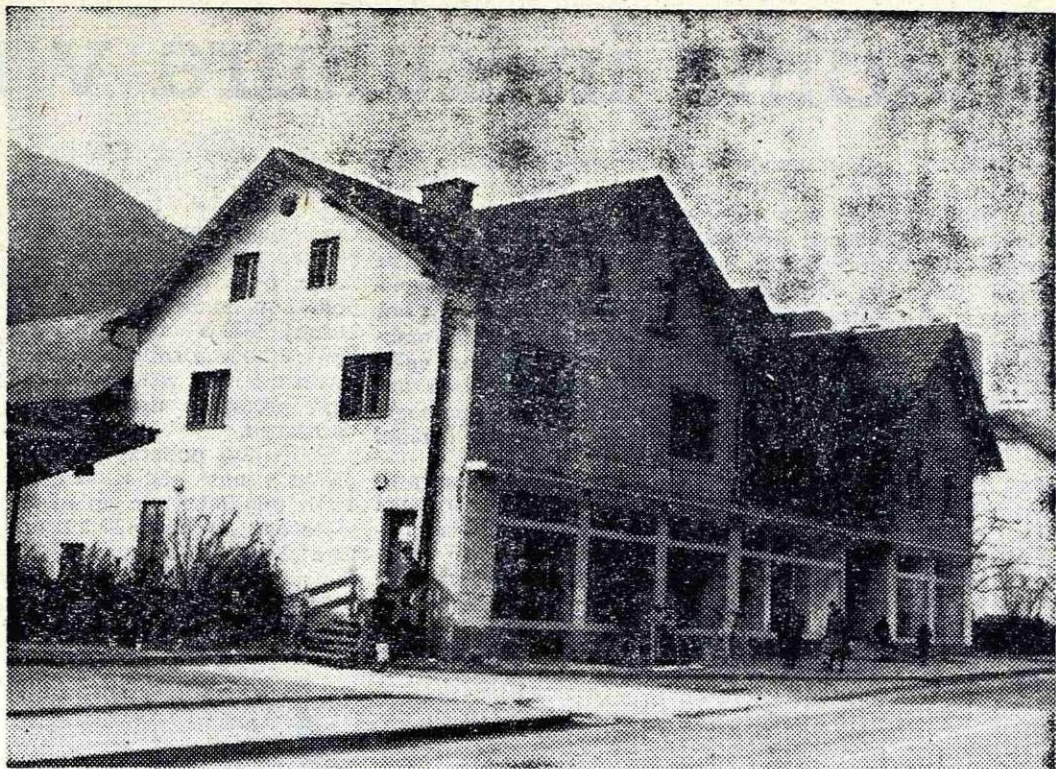
Vendar je tudi to možno rešiti. Da je to res, nam pove primer Stanovanjske skupnosti na Hrušici, ki je najela kredit za celotno Hrušico.

Vzporedno s tem je še ena težava. Ni namreč mogoče urediti načrtnega popraviljanja in vzdrževanja stanovanjskih stavb, ker se s tem gradbena podjetja ne ukvarjajo, tozadevne uslužnostne obrti pa ni. Tako ostanejo za ta dela samo servisi stanovanjskih skupnosti, kateri pa ne morejo prevzeti v celoti tako velike naloge, poleg tega pa bodo po novih predpisih s 1. marcem 1965 ukinjeni.

In tako smo zopet na začetku problema. Vendar ni problem samo v tem. Nihče se ne ukvarja s pripravljanim tehnične dokumentacije za pripravo in izvedbo popravil in adaptacij stanovanjskih stavb.

Težko je reči, kje je rešitev, vendar jo bo treba čimprej najti, saj lahko vse pogostejše slišimo tarnanje predstavnikov hišnih svetov, da nimajo težave s popravilom stavb, škoda pa je vsak dan večja. Zato je res nujno najti rešitev v okviru občine ter morda formirati posebno strokovno službo, ki bo obdelovala samo to področje.

S. H.

Samopostrežno trgovino na Plavžu bodo kmalu preuredili in izročili namenu

Problemi šolstva v občini Jesenice

Problemi in težave, ki nastopajo pri razvoju in potrebah šolstva nasploh s tem, da družbene službe zaostajajo v materialnem razvoju za ostalimi panogami gospodarstva, kar povzroča precejšnje neskladnosti, močno silijo v ospredje in terjajo rešitve.

Zaostajanje šolstva se kaže pri ostalem razvoju in napredku kot ovira za usposabljanje in razgledanost delovnih ljudi in je zato postalo družbeno-ekonomsko in politično vprašanje, kateremu v zadnjih mesecih posvečajo mnogo pozornosti tako republiški skupščinski organi, politične organizacije in sindikati, kakor tudi občinske skupščine.

Vse dosedanje razprave so pokazale, da je treba usmeriti celotno prizadevanje v to, da pravilno vrednotimo družbene službe in delo družbenih delavcev na teh področjih kot enakopraven sestavni del celotnega družbenega dela, čeprav se njihovo delo ne izraža direktno v materialni vrednosti. Zaradi vloženega dela v celotnem družbenem proizvodu se mora tudi dohodek delovnih kolektivov teh služb prilagajati rasti narodnega dohodka in na tem bi morala temeljiti delitev dohodka med družbo in delovnimi organizacijami družbenih služb. Sedanji sistem, ki temelji na administrativno-proračunskih odnosih in drugih podobnih elementih, ne more zagotavljati uveljavljanja oziroma prehoda družbenih služb v samostojne samoupravne delovne organizacije.

Pri splošni problematiki šolstva stopa v ospredje reševanje in na daljnji razvoj osnovnega šolstva. Za ta vprašanja si morajo prizadevati vsi družbeni činitelji, da se osnovno šolstvo družbeno pravilno vrednoti, kakor tudi pomembnost dela prosvetnih delavcev, kar naj bi se odražalo v večjem skupnem dohodku in pravilnejšem in ustrežnejšem nagrajevanju prosvetnih delavcev.

Dosedanji način financiranja, ki izvira iz administrativno-proračunskih odnosov, ne odgovarja več potrebam nadaljnjega razvoja. Potrebno bi ga bilo urediti na pod-

Poglejmo stanje v osnovnih šolah v šolskem letu 1964/65:

število oddelkov	119
število učilnic	57
število učencev	3.569
povprečno število učencev na oddelok	30
povprečno število učencev na učilnico	62

Iz tega pregleda lahko zaključimo, da je za postopni prehod na enozimski pouk potrebnih v občini še približno toliko učilnic kot jih imamo sedaj. To potrebo utemeljuje tudi perspektivna dinamika učencev v osnovnih šolah po podatkih matične evidence:

1964/65	1965/66	1966/67
3569	3640	3624
1967/68	1968/69	1969/70
3498	3322	3238
1970/71		
3204		

Poleg navedenega je zelo kritična še stanovanjska problematika prosvetnih delavcev, ki vpliva na nezadostno in nepravilno zasedbo prosvetnega kadra po šolah. Zaradi tega je dotok vzgojnega kadra v našo občino slabši, povečuje pa se odhod.

Vse to nam narekuje, da je treba za ureditev in odpravo problemov, kakor tudi za nadaljnji načrtni razvoj šolstva mobilizirati ne le družbene službe in njih svete, ne le prosvetne delavce in družbene organizacije, temveč tudi vse občane, ki jim je mar pravilen napredek in razvoj otrok. Zavedati se moramo, da družba ne zmore vsega, potrebna ji je tudi pomoč posameznika.

NADALJEVANJE
PRIHODNJC

3

Mladina in kultura v naši občini

Z ekonomskim napredkom v naši stvarnosti se vedno bolj izostrujejo nekatera vprašanja v zvezi s kulturno vzgojo naših delovnih ljudi, prav posebno pa še mladine. Ne moremo mimo dejstva, da dvig kulturnega standarda na vseh popriščih, motorizacijo ter vedno večji razmah radia in televizije že močno občutimo tudi pri nas, ko se srečavamo s problematiko kulturne vzgoje naših mladih ljudi. Na eni strani izostritev okusa in določena komodnost, ki jo omogočata radio in televizija ter na drugi strani močan vpliv popevkarstva, literarne plaže in slabih filmov. Mimo teh dveh dejstev danes ni več mogoče in nam tudi ne pomaga, če skušamo sami sebe prepričevati, da stanje ni takšno.

Visoka šola za politične vede v Ljubljani je v letošnjem letu izvedla raziskavo o kulturnem življenju mladine v nekaterih naših občinah in med njimi tudi v jeseniški občini. Raziskava je bila izvedena v obliki ankete,

okrajni skupščini Ljubljana dr. A. Lah, ki je predavatelj na Visoki šoli za politične vede, na mojo prošnjo ljubezljivo posodil omenjene anketne liste. Na podlagi teh podatkov in naših lastnih izkušenj lahko nekoliko bolj konkretno informiramo našo javnost o tem važnem in čisto premalo upoštevanem vprašanju.

Statistični podatki povedo, da je v naši občini skupno 4.134 mladincev in mladink v starosti od 16 do 24 let, od tega 2.438 ali 59% moških. Izmed posameznih krajev jih je največ na Jesenicah in sicer skupno 2.720, od tega 64 odst. moških, sledijo Kranj-

ska gora, Mojstrana ter Zirovnica.

V občini je skupno šest osemletk s šestimi oddelčnimi šolami, kjer se je v šolskem letu 1963/64 šolalo skupno 3.609 učencev. Na Jesenicah imamo tudi pet šol II. stopnje, med katere spadajo šola za zdravstvene delavce, TSS, poklicna industrijska šola, poklicna gospodinjstva šola in gimnazija, ki imajo skupno 878 dijakov.

Poseben problem je predstavljalo ob zaključku preteklega šolskega leta 157 mladincev, ki niso končali osmi razred osemletke, kar je osnovni pogoj za drugo stopnjo šolanja. Na Delavski univerzi pa imajo vpisanih 65 mladih ljudi v starosti 15 do 25 let, ki žele končati večer- no osnovno šolo, ker se zavedajo, da je to osnovni pogoj za nadaljnje izobraževanje.

Iz naše prakse vemo, da ima mladina na Jesenicah velike možnosti vsestranskega izobraževanja in izživljanja na različnih kulturnih področjih. Tu igrajo važno vlogo obe Svobodi, jeseniška in javorniška, glasbena šola, gledališče ter različni kulturni večeri ter predavanja. Pri tem je čutiti nekoliko težav z ozirom na enotno programsko usmerjenost, druga težava pa je, kako pridobiti mladino iz delavskih vrst za to dejavnost. Dejstvo je, da je največ obiskovalcev raznih kulturnih prireditev iz vrst višjih razredov osemletk in predvsem gimnazije. Morda še najbolj pritegnejo delavsko mladino rečni torkovi kulturni večeri v dvorani Delavskega doma, kjer se menjavajo filmski večeri z literarnimi, likovnimi in glasbenimi. Med občinstvom teh večerov opazimo precejšnje število učencev metalurške šole.

Določen uspeh smo na področju kulturne in estetske vzgoje dosegli tudi z organizacijo vsakomesečnih likovnih razstav v mali dvorani Delavskega doma, ki jih prireja likovna sekcija Dolik DPD Svobode »Tone Čufar«. Te razstave različnih tujih slikarjev in domačih likovnikov pritegnejo mnogo mladine, ji izostrijo okus in pomagajo ločiti pravo umetnost od kiča. Ta praksa stalnih razstav je postala tako kot torkovi večeri že tradicionalna in je po vsej verjetnosti ne bomo več opustili.

Pregled članstva posameznih kulturnih društev oziroma Svobod v občini kaže, da je med njimi sorazmerno malo mladih ljudi v starosti do 25 let. Tako štejeta največji društvi v občini DPD »Tone Čufar« Jesenice med 1639 člani 84 mladincev in DPD »Franc Mencinger« Javornik med 532 člani 48 mladincev. Ti številki sta brez dvoma zelo nizki, saj je dejavnost obeh društev izredno pestra in bi morala privabiti več mladine. Treba bo najti

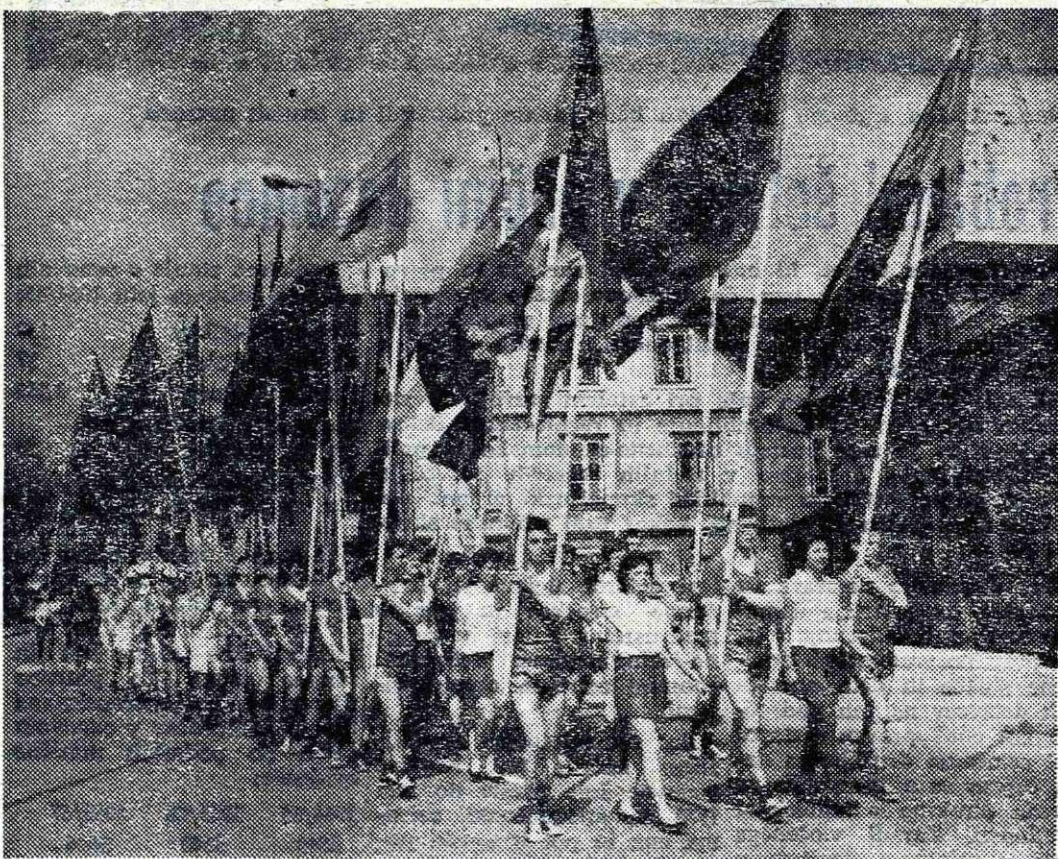
pravih prijemov, da bomo dobili več mladine v naša društva in med temi so brez dvoma uspešne zgoraj omenjene razstave ter torkovi klubski večeri.

Tudi stanje v naših knjižnicah nam nudi zanimivo sliko, ki na prvi pogled ni ravno slaba. V letu 1963 so imele vse knjižnice na ožjem področju Jesenic skupno 7.159 odraslih obiskovalcev in 11.311 mladih bralcev do 25 let, torej je bilo zadnjih 61%. Če pa pogledamo, kaj ti bralci najbolj bero, vidimo, da je na prvem mestu roman »Ljubimec lady Chatterly«, ki ga berejo vsi od kraja, potem »Diagnoza ženske ljubezni«, kar bere ženska mladina in »Trije mušketirji« za moško mladino. Na splošno radi berejo moški vojne in pustolovske zgodbe, ženske pa sentimentalne ljubezenske knjige. Pri obeh velja to v glavnem za vse starosti. Kvalitetna dela svetovne in domače književnosti so pri povprečnem bralcu bolj malo upoštevana, razen pri mladini, ki obiskuje šole II. stopnje. Tu se pozna vpliv šole, ker dijaki pogosto želijo dobiti za šolski pouk obvezna, pa tudi s strani pedagogov priporočena kvalitetna literarna dela.

Kljub temu, da je jeseniško gledališče med amaterji na enem prvih mest v naši republiki in tudi državi, pri delu z mladino nima pomembnejših uspehov. Vsako leto uprizori dvojce ali troje mladinskih del, ki jih obiščejo dijaki šol, ostalo mladino pa vidimo bolj malo v gledališču. Dejstvo je, da je na Jesenicah na splošno bolj malo zanimanja za resna in kvalitetna gledališka dela, saj je dvorana pogosto precej prazna. To velja tako za odrasle, še bolj pa za mladino, ki ljubi rajši druge, lažje dojemljive načine zabavnega izživljanja. Izgleda, da na tem področju še nismo našli pravega prijemla in je vprašanje, če ga bomo.

Nasprotno pa lahko ugotavljamo, da pri obisku kinematografskih predstav ni problema. Zato bo treba pri naši filmski programski politiki vedno paziti, da bomo vsaj s filmom usmerjali našo mladino v smer, da bo znala ceniti pravo filmsko umetnost in ločiti dobro od slabega. Tu nam že močno pomagajo filmski torkovi večeri, na katerih predvajamo različne filme z obveznim komentarjem.

V naši občini je bilo decembra 1963 7.262 radijskih sprejemnikov, kar pomeni en radijski sprejemnik na tri prebivalce in 740 televizorjev oziroma eden na 35 prebivalcev. Praksa kaže, da se naša mladina najbolj ogreva pri obeh za zabavno glasbene oddaje in za športne prenose in pri televiziji za serijske filme. Za vse ostale resne glasbene in govorne oddaje je precej manj zanimanja pri naših mladih prebivalcih in se to tudi odraža

Mladina ima na Jesenicah velike možnosti vsestranskega udejstvovanja

V kulturnih društvih je sorazmerno malo mladih ljudi do 25 let starosti

na vsem tem, o čemer je bilo govora prej. Vsekakor smo s poplavo enodnevnih popevk in raznih dobrih ter slabih popevkarjev s pomočjo radia in televizije uspeli usmeriti našo mladino tja, od koder jo potem z drugimi manj primernimi in uspešnimi sredstvi skušamo spet izvleči. Kaj pa so vsi naši napori z raznimi razstavami in kulturnimi večeri drugega kot to, da bi predvsem našo mladino navadili ceniti umetnostne dosežke velikih mož preteklosti in sedanjosti. Vendar, dokler bošta naš radio in televizija uporabljala velika sredstva in dosti svojega dragocenega časa za populariziranje raznih popevkarskih idolov povprečne ali tudi podpoprečne kvalitete, toliko časa bodo napori vseh ostalih faktorjev, da bi zainteresirali mladino tudi za drugačno vrsto umetnosti, precej jalovi. Da se razumemo, jasno je, da mora najti tudi kvalitetna popevka in dober pevec popevk odgovarjajoče mesto v programih našega radia in televizije. Vendar, vse v svojih mejah in z namenom, da ne podira tisto, kar z drugimi sredstvi tako težko ustvarjamo.

Središče glasbene vzgoje naše mladine je Glasbena šola. Ta izvaja svoje kulturno poslanstvo ne samo v šoli, temveč tudi z nastopi svojih solistov in ansamblov ob različnih prilikah. Zato pomaga pri kulturni in estetski vzgoji naše mladine na raznih glasbenih večerih, koncertih in pri gledaliških predstavah. Brez dvoma je vloga tega zavoda pri vseh naših dejavnostih na tem področju zelo pozitivna.

Ples predstavlja važen faktor na življenjski poti mladine in njegove vloge ne smemo podcenjevati. Mladini je

treba nuditi organizirane možnosti za ples, ker sicer si sama poišče takšne možnosti v različnih gostinskih lokalih, kjer ne gre brez alkoholnih pijač. Zato je nujno potrebno organizirati vsako sezono plesno šolo, kjer se lahko mladina pod strokovnim vodstvom plesnih učiteljev in po možnosti brez alkoholnih pijač nauči klasičnih in modernih družabnih plesov. To imajo dobro organizirano v naši gimnaziji, nujno pa je potrebno, da TK ZMS občine organizira takšno plesno šolo ali celo dve, če je potrebno, tudi za ostalo mladino naše občine.

Končno je važno tudi vprašanje prostorov, ki jih imamo sedaj na razpolago in bi lahko tudi v bodoče služili pri kulturni dejavnosti, povezani z našo mladino. Na samih Jesenicah imamo dve stavbi, Delavski dom in gledališče »Tone Čufar«, ki ju danes lahko uporabljamo. Na Javorniku je kulturni dom v gradnji, vendar zaradi pomanjkanja sredstev verjetno še ne bo tako kmalu zgrajen. Edino Hrušica se lahko postavi, da ima res svoj kulturni dom, ki pa je dejansko premalo izkoriščen.

Na Jesenicah je danes prostorov odločno premalo in tudi funkcionalno pogosto ne odgovarjajo. Na nov kulturni dom je pri sedanjem stanju s finančnimi sredstvi in splošnem omejevanju investicijske dejavnosti iluzorno misliti. Ena pa lahko s sorazmerno malimi sredstvi naredimo in bomo tudi morali narediti. Solidno adaptiramo sedanjo stavbo gledališča »Tone Čufar«, preselimo iz nje tiste organizacije, ki z ozirom na svojo dejavnost tja ne spadajo in namenimo razpoložljive adaptirane prostore posameznim kulturnim organizacijam. Jasno je, da pri koriščenju teh prostorov ne bi bile na zadnjem mestu tiste organizacije in ustanove, ki se ukvarjajo z različno kulturno dejavnostjo, namenjeno naši mladini.

Mislím, da sem v zgornjih vrsticah nanizal nekaj problemov, težav, pa tudi uspehov, ki smo jih imeli in jih še imamo pri kulturni dejavnosti naše mladine. Slika je takšna kot odgovarja naši današnji stvarnosti in se mi zdi, da je lahko nekoliko boljša pa tudi slabša, če bi jo primerjali s stanjem te dejavnosti v drugih občinah. Problemi so specifični in niso povsod enaki, vendar v svoji osnovi močno podobni. Ne moremo mimo časa, v katerem živimo, udarjeni smo s pečatom tehnizacije in lova za našim standardom, za kar žrtvujemo pogosto tudi tiste urice, ki so jih naši predniki posvetili rajši uživanju različnih kulturnih dobrin. Vendar kolesa zgodovine ne moremo obrniti nazaj, lahko samo pomagamo, da ga pri njegovem vrtenju le skušamo nekoliko nagniti v tisto smer, za katero vemo, da je v vsakem oziru najbolj prava. To velja še prav posebej pri kulturni vzgoji naše mladine!

K.

Mladini je treba nuditi dobro organizirane prireditve

Uspeh Jeseničanov v ljubljanski drami

Na povabilo Okrajnega sveta Zveze kulturno-prosvetnih društev Ljubljana je gostovalo jeseniško gledališče v soboto zvečer v ljubljanski Drami dramo »Dom Bernar-

Številne proslave za dan republike

S proslavami v počastitev dneva republike so pričeli na Jesenicah že v sredo, ko je bila v Čufarjevem gledališču proslava poklicne železarske in tehnične srednje šole. Podobne proslave so imele, oz. bodo imele še danes vse ostale jeseniške šole. Poleg šolskih proslav je bilo tudi nekaj internih proslav po ustanovah in organizacijah, med temi že tradicionalni proslavi v socialno zdravstvenem domu in v splošni bolnišnici, kjer je sodeloval tudi komorni zbor jeseniške Svobode. Zaključne in osrednje proslave bo v soboto v Čufarjevem gledališču. Jeseniški ansambel nardnih plesov in komorni zbor Svobode »Tone Čufar« pa bosta nastopala nocoj v Kranju, na tamošnji osrednji proslavi v počastitev dneva republike.

L.

ZA HVALA IN PRIZNANJE ZA POŠTENOST

Naš sodelavec Jože Terčič, kontrolor varnostne službe, je izgubil ročno uro. Našla jo je Marija Kramar iz Podkorena in mu jo vrnila. Za njeno poštenost se ji imenovani sodelavec iskreno zahvaljuje.

de Albe,« ki je prinesla jeseniškim gledališčnikom zlato medaljo. Naši gledališčniki so zahtevno nalogo in nemajhno preizkušnjo častno rešili in tudi v Ljubljani dokazali, da je bila nagrada, pravemu igralcu. Predstava ki so si jo pridobili na festivalu amaterskih gledaliških skupin Jugoslavije na Hvaru, resnično zaslužena. O nastopu amaterskega gledališča »Tone Čufar« z Jesenicam pripada močna nica v Ljubljani kritiki med drugim pišejo: »Jeseniški amaterji so pod vodstvom režiserja in scenografa B. Čebulja nudili našemu občinstvu okusno inscenirano in dovolj ubrano predstavo, ki je bila izvajana z vidno di-

sciplino in pieteto. Delo te družine zasluži priznanje. Osrednji lik Bernarde Albe je podala S. Maroševićeva z doslednostjo, živjetjem in s sugestivnostjo, ki so blizu dokazali, da je bila nagrada, pravemu igralcu. Predstava je lepa amaterska kulturna storitev, ki priča o dobrem okusu, o nemajhni nadarjenosti ansambla in o njegovi visoki zavesti in smislu za kulturne naloge podobnih gledališč. Mnogi, ki so potovali v soboto v Ljubljano, da prisostvujejo predstavi svojih sodelavcev, so čestitali našim gledališčnikom k doseženemu uspehu z aplavstvom okusno inscenirano in dovolj ubrano predstavo, ki jim pridružujemo in želimo še več podobnih uspehov.

Ubokoence na Javorniku ne bo zeblo

V letošnjem letu so v upokojskem domu na Javorniku uredili centralno ogrevanje prostorov. Ker so prostori v domu enakomerno ogrevani, se upokoenci in ostali gostje bolj prijetno počutijo. V domu je vedno dovolj gostov, saj poleg članov društva upokoencev prihajajo tudi drugi občani, ki so včlanjeni v raznih odborih množičnih organizacij. Ker dom družbenih organizacij ni dokončno zgrajen, imajo začasno sestanke in seje v domu upokoencev.

Društvo upokoencev se zahvaljuje republiškem odboru upokoencev, ki je dovolil brezobrestno posojilo ter Železarni Jesenice za vsestransko pomoč. Člani kolektiva Železarni Jesenice so sodelovali pri izdelavi načrta za centralno ogrevanje doma

upokoencev, pri nabavi materiala, kakor tudi pri sami montaži. Še posebej se upokoenci zahvaljujejo obratovodju toplotne energije, tov. Pavlu Debeljaku ter delovodju instalcijske grupe tov. Francu Šolarju za njihovo požrtvovalnost in pozornost. S tem je kolektiv Železarni Jesenice ponovno dokazal, da na svoje, zdaj že upokojene sodelavce ni pozabil. Ta ugotovitev tudi prijetno vpliva na vse upokoence. Ob zaključku naj se zahvalimo še izvršnemu odboru sindikalne podružnice Železarni Jesenice, ki je tudi letos omogočil, da je 48 članov našega društva preživelo dvanajst lepih dni ob morju in na Mežaklji; 14 upokoencev je letovalo v Biogradu na moru, 11 na Ravnah in 23 v Crikvenici. Društvo upokoencev Javornik — Kor.Bela

ČESTITKE IZ JLA OB DNEVU REPUBLIKE

Ob dnevu republike čestitam in želim vsemu kolektivu še veliko uspehov v proizvodnji, posebno pa nekdanjim sodelavcem iz konstrukcijske delavnice.

Marjan Židanek,
V. P. 7466/5,
Beograd

Ob dnevu republike želi kolektivu Železarni Jesenice mnogo uspehov pri delu vaš sodelavec

Drago Ivanović,
V. P. 9650/34,
Prizren

Za praznik dneva republike iskreno čestitam vsemu kolektivu Železarni Jesenice, posebno pa sodelavcem iz predelovalnih obratov, z željo, da bi še v bodoče tako izpolnjevali mesečne in letne plane.

Franci Klinar,
V. P. 4952, Novi Sad

Vse člane delovnega kolektiva Železarni Jesenice, posebno pa EE transport, iskreno pozdravljam za praznik dneva republike in želim še mnogo delovnih uspehov.

Smajo Kačar,
V. P. 7964/37,
Slov. Bistrica

Janez Čop

Marica Debeljak

Miha Dečman

Božena Žurbi

Janko Kobentar

Pred zimsko športno sezono

Premalo je pobude s strani tekmovalcev samih

Bliža se zima in z njo tekmovalci v raznih zimskih športih. Da bi zvedeli, kako se zimski športniki pri nas pripravljajo na sezono, smo nekatere med njimi obiskali.

Prva je bila na vrsti **MARICA DEBELJAK**, v zadnjih letih ena najboljših sankajk. Po kratkem premisleku je takole povedala:

»Že vrsto let tekmujem za sankajski klub Jesenice in sem dosegla že nekaj lepih uspehov. Sedanji upravni odbor sankajškega kluba ni najbolj delaven. Obljubljali so nam skupne treninge, toda sankajci smo kondicijsko zelo slabo pripravljeni. Klub nima svojega trenerja, ki bi nas vodil. Želim si umetne proge, vem pa, da je to povezano z velikimi finančnimi stroški, zato se bomo morali zaenkrat zadovoljiti s progo pri Savskih jamah. Ko bo zapadel sneg in bomo pričeli urejati progo, naj bi pri tem sodelovali vsi člani sankajškega kluba.«

Naslednji je bil na vrsti prav tako sankajc **MIHA DEČMAN**, ki smo ga poiskali kar na delovnem mestu. Takole je govoril:

»V klubu so nam obljubili kondicijske priprave, toda na žalost iz tega ni nič ter si kondicijo nabiram sam. Od kluba dobim le sanke in moralno podporo, vse ostalo moram nabaviti iz lastnih sredstev (čelada, copate, rokavice). Letos bom nastopil v Avstriji na olimpijski progi v Innsbrucku, na svetovnem prvenstvu v Davosu in na vseh domačih srečanjih. Zanimanje za sankanje je na Jesenicah veliko, posebno med mladino, toda klub nima denarja, da bi ves ta kader organizirano pripravljali. Zato sankajski šport nekoliko stagnira. Vzrokov pa je še več. Tako ne najbolj delaven odbor, pomanjkanje prog in finančnih sredstev.«

Na drsališču pod Mežakljo smo poiskali evropskega prvaka v kegljaju na ledu **KARLA KOBLARJA**. Poslušajmo, kaj meni on:

»Odkar je led, se pripravljam trikrat tedensko. V delavnikih treniram tri do štiri ure, v nedeljah pa osem ur. Naš klub je eden najbolj delavnih, bori pa se seveda tudi s pomanjkanjem finančnih sredstev. Imamo nekaj mladih, ki se združeni v štiri ekipe pridno pripravljajo pod vodstvom izkušenih tekmovalcev. Letos bomo priredili evropskega prvenstva in upam, da bomo kot ekipa

osvojili vsaj standardno tretje mesto.«

Na ledeni ploskvi so se pripravljali tudi drsalci. Pri vadbi smo zmotili **BOŽENO ŽURBI**.

»Treniram dvakrat tedensko, kar pa je premalo. Vsi skupaj se dobimo le v nedeljah in to zavira napredek te nove panoge na Jesenicah. Odbor kluba nam nudi vso pomoč, toda primanjkuje nam trenerjev in več prostora na ledu. Sedaj, ko je drsališče pokrito z betonsko ploščo, upam, da bo klub nabavil kotalko in bomo poleti lahko kotalkali. Letos se bom udeležila državnega prvenstva, tekmovalca za Bloudkov memorial v Ljubljani in klubskega prvenstva. Zanimanje za drsanje je veliko, saj vidite, da se mladine kar tare. Na žalost za naš šport ne moremo navdušiti fantov.«

Doma smo obiskali alpskega smučarja **JANEZA ČOPA**. Pravkar si je pripravljaj Elanove smučke in bil takoj voljan odgovorjati:

»Letos bo z mojim smučanjem bolj slabo. Obiskujem šolo v Ljubljani in treniram le kolikor mi dopušča čas. O organiziranem treningu nič ne vem. Veste, v našem klubu nekaj šepa, toda ko bo zapadel sneg, bo vse lepo steklo, vsaj upam, da bo letos tudi tako. Ostali smo brez trenerja. Člansko vrsto sestavljajo mladi tekmovalci, kar bo vsekakor vplivalo na kvaliteto uvrstitev našega smučarja. Za melanholično stanje med smučarji je kriva tudi uprava športnega društva Jesenice, ker posveča premalo pozornosti prav našemu klubu. Večjih tekmovalcev se letos zaradi šole ne bom mogel udeležiti.«

Z alpskim smučanjem se ukvarjajo tudi ženske. Med mladimi obetajočimi tekmovalkami je tudi **ROMANA KLEINDIENST**, ki pravi:

»Že dva meseca si s suhim treningom nabiram kondicijo v telovadnici gimnazije. V nedeljo sem bila na Vršiču tudi prvič na snegu. Trenerja nimamo, vadijo nas mladinci, ki so bili na zveznih tečajih. Toda ti treninzi so za nas mladinke prenaporni. Zato si jih prirejemo po lastnih zmoglostih. Najbolje bi bilo, da smučarji ne bi poznali mrtve sezone. Za napredek ženskega smučanja bo treba številčno pomnožiti naše vrste, saj ima trenutno naš klub le šest smučark.«

STANKA SMOLEJA, smučarskega skakalca, nismo našli doma. Na poslana vprašanja nam je pisмено takole odgovoril:

»Sedaj sem bil teden dni na Vršiču na smučanju. Ta tečaj je bil namesto tečaja na Pokljuki, ki je odpadel

zaradi pomanjkanja snega.

Do sedaj sem skakal na plastični skakalnici v Mostecu in imam za seboj okoli 70 skokov, moral pa bi jih imeti vsaj toliko na 50-metrski skakalnici na snegu. S klubom nisem imel nobene veze, ker študiram v Ljubljani. V poletnih mesecih je klub spal zimsko spanje. Zaradi tega nisem dobil od njih nobene pomoči in napotkov. Na Javorniku in na Jesenicah je mogo dobrih tekmovalcev, ki bi z načrtnim delom lahko postali odlični skakalci. Toda to se našim trenerjem ne posreči. Najboljša rešitev bi bila združitev manjših klubov v enega samega, ki bi bil dovolj močan, da bi konkuriral po kvaliteti. Enotnosti, Braniku in drugim. Prepričan sem, da bi našli ljudi, ki bi bili sposobni voditi in znali zgraditi za delo. Životarjenja po klubih je res že dovolj. Da bi skakalni šport napredoval, bi bilo nujno, da zgradimo v okolici Jesenic 60-metrsko skakalnico, ki bi bila dostopna gledalcem. Na njej naj bi prirejali tudi mednarodna srečanja, saj si tekmovalci pridobijo rutino prav na takih prireditvah. Naravnost idealna pa bi bila skakalnica iz plastične mase, ki bi dopu-

ščala skoke do 60 metrov.«

Kot zadnjega smo obiskali smučarja-tekača **JANKA KOBENTARJA**. Po krajšem obotavljanju je povedal:

»Ne treniram največ, ker gradim hišo. Udeležil sem se skupnih zveznih treningov na Bledu in na Pokljuki. Letos sem že nastopil v Italiji. Klub nam tekačem posveča zelo malo pozornosti, precej več so je deležni alpinisti. To je tudi vzrok, da ni pravega naraščaja za teke. Klub ima sedaj okoli šest mladincev, ki jih trenerji ne pripravljajo najboljše. Probleme imamo tudi z rekviziti, saj si za svoj denar v inozemstvu kupujem maže. Več pozornosti bo treba posvetiti tudi tekmovalkam. Da bi tekaški šport napredoval, so nam nujno potrebni trenerji in več skupnih priprav.«

Z razgovori v žepu smo obiskali tehničnega sekretarja občinske športne zveze **RAFAELA SOBERJA**, ki pa takole meni:

»Iz vseh teh izjav vidim, kje so dejansko res največje težave. Nekateri sicer kažejo preveliko zahtevnost do vodstev klubov in trenerjev. Tekmovalci bi morali včasih za uspeh in napredek skrbeti nekoliko več tudi sami. Res je, (Nadaljevanje na 19. strani)

Stanko Smolej

Romana Kleindienst

Karl Koblar

Milijonarji, kakršni so nam potrebni

Pod tem naslovom je pred kratkim dnevnik »Rad« objavil obširen članek o našem nekdanjem članu kolektiva Alojzu Derlingu. Presenetljivo, predvsem če se spomnimo, da je bil pred dvema desetletji Derling tako rekoč še učenec sedaj upokojenega mojstra Rudolfa Kalana.

Prisluhnimo, kaj pravi novinar Božo Majstorovič:

»Alojz Derling je ime nekega Jugoslovana, ki je poznano na vseh petih kontinentih. Za svoje racionalizacije in patente je poleg priznanj dobil več denarja kot katerikoli državljani naše domovine.

Derling dela 34 let na industrijskih pečeh. Prvo tehniško izboljšavo je predložil leta 1946 v Železarni Jesenice. Leta 1947 se je zaposlil v Železarni Zenica. Takrat je bila še majhna in so s kapitalno izgradnjo ravno začeli. Leto dni pozneje je predložil tehniško izboljšavo, s katero je rekonstruiral potisne peči v valjani II. Zaradi te izboljšave na dveh pečeh so lahko zmanjšali število delavcev za 18 mož na eno izmeno. O tej izboljšavi so razpravljali po vseh železarnah. Prihranek v 17 letih gotovo pomeni ogromen prihranek.

Izumitelj in avtor tehniških izboljšav Alojz Derling je za svoja dela prejel mnoga priznanja in odlikovanja. Odlikovan je bil z redom dela I. in II. stopnje. Številne racionalizacije in patente so mu prinesli slavo in denar. Na mednarodni razstavi izumov v Bruslju je dobil diplom in medaljo s purpurnim vencem.

Patent vseh obokov SM peči je zaščiteno v dvajsetih evropskih državah. Patent je

odkupila tovarna ognjevdružnega materiala »Magnohrom« v Kraljevu. Do tedaj smo ognjevdružno opeko za oboke uvažali iz inozemstva, kar je zneslo za en obok 15 milijonov deviznih dinarjev. Če računamo, da je treba menjati po dva oboka pri SM pečeh letno in pomnožimo to število s številom peči v Jugoslaviji, pomeni to nepojmljivo

ve prihranke. Avtor meni, da je prihranil okoli milijardo deviznih dinarjev. Podprt od vseh kolektivov in forumov Derling dela neumorno naprej na tehniških izboljšavah in izumih.

Zeničani upravičeno trdijo, da je Derling milijonar, ki jim je potreben.

Niko Bernard

Razpravljali so o perečih problemih

Zaradi perečih problemov so v Zirovnici sklicali politični aktiv, na katerega so povabili tudi odbornike občinske skupščine iz njihovega področja. Ti so povedali, da zastopajo interese kraja in občine v glavnem po lastnem preudarku. Doslej so pogrešali takih razgovorov, izrazili pa so željo, da bi bili v bodoče vabljeni tudi na sestanke sveta Krajevnih skupnosti. Tako bi se lahko tekoče seznanili z vso problematiko. Prosili so, da bi o problematiki podeželskega razpravljalni v enakem obsegu kot o mestni. Za stanovanjsko gradnjo v okolici Jesenic predlagajo širjenje zidave na njihovem področju. Na seje krajevnih skupnosti bodo v prihodnje povabili tudi odgovorne uslužbence občinske skupščine.

Na aktivu so obravnavali trinajst problemov, ki se nanašajo predvsem na komunalno ureditev naselij. Za postavitev avtobusnih postaj so predlagali, naj se že končno izbere tip, da jih bodo lahko postavili na določena mesta. Ni prav, da so sred-

stva za to že dalj časa na razpolago, postaj pa še ni. Zavodu za urbanizem nameravajo odločno povedati, da zahtevajo zaenkrat samo razširitev obstoječega pokopališča, nikakor pa ne morejo pristati na pokope na Blejski Dobravi, do kamor ceste še ni. Smatrajo, da ni prav, ker je bila doslej dovoljena zidava hiš v neposredni bližini pokopališča. Želijo, da bi se dotok sredstev za potrebe Krajevnih skupnosti uredil na podlagi participacije, ne kot dotacije. Zelo vročo kri povzroča negotovost in brezkončno čakanje na odobranje lokacij za gradnje. Menijo, da izgovarjanje na pomanjkanje urbanističnega načrta ne more biti dovolj utemeljen razlog za zadrževanje novih gradenj, ker se da predvideti zazidalna območja naselij. Na Breznici žele boljše trgovino, kar jim je bilo že obljubljeno. V kulturnem domu bo treba poskrbeti za požarno varnost. Zelo pa so zadovoljni z odnosi z občino, kar za deva socialno skrbstvo, ker stvari z oddelkom za družbene službe sproti in dokaj hitro urejajo. Močno so kritizirali slabo gospodarjenje z zemljo krajevnih združenj, kateri ne more biti v ponos plevel po zemljiščih okoli Vrbe. Zahtevajo, da se odgovorne pokliče na zagovor in uredi, da bo zemlja dajala pridelke, ne pa plevel. Z drugimi med drugim predlagajo, naj nekaj traktorjev zaposli na dovozu gradiva ter za pluzenje snega, upošteva-joč dejstvo, da se ne bodo iztrošili tako, da ne bi bilo mogoče spomladaj z njimi orati. Zelo so zadovoljni s tem, da podjetje »Planika« v stari šoli ureja delovne prostore za izdelavo gornjih delov čevljev, kjer se bo zaposlilo okoli sto žensk. Zelo pa žele, da bi čimprej uredili otroško varstveno ustanovo — vrtec.

Vsi navzoči so na tem aktivu znali dobre stvari pohvaliti, slabe pa so grajali in zahtevali njihovo ureditev. Mislimo, da so prav ravnali, saj smo prepričani, da se bodo pomanjkljivosti tako uredile.

P. K.

Zaključki redne letne konference TK ZMS železarne Jesenice

I.

Komisija za zaključke je ugotovila, da je bila konferenca dobro pripravljena, da pa so mladinci premalo razpravljali. Čeprav je referat in poročilo vsebovalo dovolj konkretnih predlogov za reševanje posameznih problemov, so se v diskusiji temu vse preveč izogibali.

II.

Glavna ugotovitev konference je, da bo treba pridobiti mladino za obiskovanje strokovnih tečajev ter sploh za nenehno izobraževanje, kar zahteva upravljanje zahtevnejših delovnih mest, ki jih narekuje rekonstrukcija železarne ter prevzem glavnega bremena gospodarjenja od starejših članov v prihodnosti.

III.

V prihodnje bo treba večjo skrb posvečati ideološkemu izobraževanju, ker aktivnost mladine v samoupravnih organih in družbeno političnih organizacijah vsako leto nazaduje. Mladina je vse premaglo spoznana z načeli in metodami dela teh organov, sistemom in delitvijo dohodka v podjetju in podobno. Zato naj bo tudi v kulturni dejavnosti v prihodnje poudarek na izobraževanju. Treba je organizirati tekmovanja, pri katerih bi prišla v poštev vprašanja o razgledanosti s področja upravljanja v okviru delovne organizacije in komune.

IV.

Se vedno so primeri, ko posameznik ne najde razumevanja pri predpostavljanih, kar kvarno vpliva tudi na delo mladinske organizacije. Logično je, da imajo mladi, ki aktivno delajo v organizaciji, mnogo dela in vedno le ne morejo vsega opraviti po službi. Zato mora vladati med aktivisti in njihovimi predpostavljanimi najboljše razumevanje, ker le s socialističnimi odnosi bomo ustvarili enotno gospodarsko organizacijo.

V.

Komite kot celota bo moral v prihodnje skupno z organizacijo ZK poiskati način, kako usposablјati mlade komuniste, oziroma jih ideološko dvigniti na nivo za uspešno delo v organizaciji ZK, poleg tega pa skrbeti za sprejem novih članov.

VI.

Na konferenci je bila nakazana tudi potreba po ponovnem imenovanju socialno ekonomske komisije. Nakazanih je bilo veliko napak tako pri nagrajevanju vajen-

cev kot delavcev, preskrbi samskih domovih, življenju v njih in podobno. Zato bi bilo potrebno, da ta komisija stalno in sproti išče ter jih sama ali s pomočjo komiteja takoj rešuje.

VII.

Prejšnje leto se je pokazala potreba po razcepitvi kluba mladih proizvajalcev, ki pa zaradi premajhnega števila članov ni mogel dobro delati. Potrebno bi bilo, da si koordinativni odbor v tem letu poišče primerne metode za čim večje vključevanje in šele potem preide na že sestavljeni program. Vso pozornost pa mora posvetiti tudi delu kluba na ŽIC in mu pomagati.

VIII.

Ponovno bi bilo treba poživiti in spravi na stari tir klube OZN. Pred nekaj leti so bili ti klubi po svojem delu lahko v ponos mladini železarne, pozneje pa so iz neznanih vzrokov prenehali obstajati. Delo teh klubov bi koristilo pri seznanjanju mladine z našo zunanjo in notranjo politiko ter dogodki v svetu.

IX.

Težki delovni pogoji narekujejo intenzivnejše delo na področju rekreacije delovnega človeka, njegov oddih in počitek. Večjo pozornost bo treba v prihodnje posvetiti rekreaciji med delovnim časom ter rednim tedenskim počitkom. Pri tem mora biti Zveza mladine prva, ki bo skušala te pomanjkljivosti rešiti ter mladini ustvariti pot v boljšo prihodnost.

X.

Potrebno je, da v zaključkih opozorimo tudi na nekatera stališča diskutantov o vključevanju in delu v raznih društvih in organizacijah. Posebno je bilo poudarjeno delo in pomen LT kot organizacije za nadaljnje poklicno usposabljanje. Vključevanje mladine v društva za telesno kulturo naj bi predvsem služilo temu, da bi mladinec gradil sebe, zadostil osebnemu zadovoljstvu, rekreaciji ter tako bil spočit in zdrav na svojem delovnem mestu.

XI.

V prihodnjem letu bo treba dati poudarka praznovanju 20-letnice osvoboditve. Razne kulturne in športne prireditve naj bi popestrile to praznovanje, aktivni po tovarnah pa naj bi tekmovali v čistoči po obratih. Ti zaključki so istočasno tudi načelni program novega tovarniškega komiteja in njegovih komisij.

B. B.

Premalo je pobude...

(Nadaljevanje z 18. strani) da nekatera klubska vodstva ne delajo najbolje. Mnogokrat je vzrok temu prezaposlenost funkcionarjev z drugimi dejavnostmi. Dostikrat prezaposleni vodje klubov ne morejo ugoditi zahtevam tekmovalcev, ki pričakujejo mnogo več. Res pa je, da je najbolj pereče vprašanje trenerjev. Na Jesenicah smo imeli že vrsto raznih reprezentantov, od katerih bi lahko upravičeno pričakovali pomoč pri vzgoji naraščaja. Toda zelo redki so, ki nesebično pomagajo in svoje znanje prenašajo na mlajše. Po klubih manjka sistematičnega dela, kar zavira razvoj in napredek. Toda tudi tekmovalci sami ne bi smeli vedno čakati na skupne priprave, ki jih je težko organizirati zaradi različnih zaposlitev in šole. Tudi od samih tekmovalcev pričakujemo več samoiniciativnosti.

Nekateri klubi posvečajo kvalitetnim tekmovalcem pre-

več pozornosti in pri tem zanemarjajo začetnike. Delni vzrok za stagnacijo sankarskega športa je ukinitve sankarske poti s Planine pod Golico na Jesenice. Za napredek skakalnega športa bo treba misliti na skakalnico iz plastične mase, sicer pa je na našem področju dovolj skakalnic, ki so uporabne vso zimo. Ostale panoge imajo več ali manj zadovoljive možnosti, zato bo skušala občinska športna zveza čimprej rešiti vprašanje kadrov, kar bo znatno vplivalo na sistematično vadbo in s tem tudi na kvaliteten naperdek v vseh disciplinah. Iz izjav vseh tekmovalcev lahko sklepam, da v poolimpijski sezoni tekmovalci ne bodo enako dobro pripravljeni, obenem pa je predvsem v smučanju precej pomladitev. To nam zagotavlja bolj optimistično prihodnost, ki nas bo zadovoljila, če bomo za to skrbeli vsi — tekmovalci, klubi in ostali.

Svalbard - dežela polnočnega sonca

(Doživetja prve jugoslovanske ekspedicije na Arktiki)

Zvečer smo zapustili prestolnico Bavar-ske in se prebudili že blizu Puttgardena, kjer vlak porinejo na trajekt. Sredi dopoldneva smo v glavnem mestu Danske Kopenhagenu. To starodavno mesto smo spoznali le bežno in že popoldan smo po elektrificirani progi drveli naprej proti severu. Se enkrat s trajektom čez Baltik in že smo na Švedskem, v deželi jezer in gozdov.

Vagoni so udobni, če ne že razkošni. Vozimo se z domačini, ki po opravkih potujejo proti prestolnici Švedske. Stockholm nas je sprejel v oblačnem vremenu. Nekaj ur imamo časa do odhoda ekspre-sa »Severna puščica«, ki nas bo odpeljal 1600 km na sever. Potikamo se po ulicah, kjer nove betonske aluminijaste zgradbe kipe v nebo iznad desetletja, če ne že stoletja starih zgradb. Kupimo nekaj zem-ljevidov Svalbarda v prodajalni, kjer lah-ko kupiš kakršenkoli zemljevid sveta. Preseneča nas urejenost in čistoča ter pri-jaznost ljudi. Prekmalu mine dan in zve-čer malo čez 19. uro že zapuščamo to skandinavsko prestolnico. Brzimo skozi prostrane gozdove mimo samotnih jezer. Poredko zaškripljejo zavore, ko vlak ob-stande na samotni postaji sredi gozdov. Pozno je, vendar dovolj svetlo, da lahko fotografiramo. Okrog polnoči se zmrči, toda že čez nekaj ur nas spet zbudi sonce.

Že smo daleč na severu, smrekovi goz-dovi postajajo redkejši, dokler ne premi-nejo v bornih gozdovih jelš in brez. Kmalu čez poldan smo blizu polarnega kroga in pokrajina postaja vse bolj eno-lična, podobna tundri. Redka drevesa, gr-movje in z lišaji ter mahovi porasčena tla, med njimi mnogo majhnih mlak, tak je svet, ki ga vidimo. Turoben in mračen dan, malo sonca nas spremlja že od ju-tra. Zgodaj popoldne vlak nenadoma vozi počasneje. Stopimo k oknu in opazimo veliko ploščo z napisom »polarni krog«. Skozi redko grmičevje so razpostavljene belo obarvane skale, ki ponazorujejo po-larni krog, onkraj katerega ne vidiš po-zimi sonca. Vlak vozi spet hitreje in kma-lu zadremlijem. Zbudim se šele na postaji Gällivare, kraju, znanem po rudnikih že-lezne rude.

Kmalu nato se ustavimo v Kiruni, me-stu, znanem po vsem svetu po bogatih

nahajališčih železove rude. Po tirih jo v dolgih transportih prevažajo na Norveško v Narvik in od tam z ladjami v svet.

To je res dežela, ki živi od gozdov, že-leza in morja.

Že daleč od Kirune, sredi tundre opa-zimo prve črede severnih jelenov, ki pa se ne zmenijo kaj dosti za drveči vlak. Ne sneži več in na obzorju opazimo zasneže-ne grebene gora. Globoko pod progo kma-lu zagledamo skoraj povsem zaledenelo 80 km dolgo jezero Torneträsk, ob njegovi zasneženi obali pa številne vikend hišice Švedov in Norvežanov. Postaje so vedno bolj pogoste, vstopajo številni Lapenci v narodnih nošah. Vassijaure je obmejna postaja med Švedsko in Norveško, kjer se proga prevesi. Vlak sedaj drvi navzdol skozi tunele in galerije, postavljene zaradi plazov, ki pozimi in spomladi brazdajo pobočja gora. Pod mogočnimi mostovi hrume razpenjene reke in potoki, tam ne-kje na severu, kjer so gore bolj položne, slutimo morje.

Ko se vlak spusti navzdol po pobočju go-re, zagledamo fjord. Globoko je stisnjen med gore, morje v njem je mirno in brez valov.

Malo pred 8. uro zvečer zadnjič zacvi-lijo zavore. V Narviku smo, konec je po-tovanja z vlakom. Uro premaknemo za eno uro naprej, kajti poleti imajo na Norveškem vzhodnoevropski čas — mor-da zato, da prej vstajajo.

Mogočen kup opreme zložimo v kot ča-kalnice in odidemo v nekaj sto metrov oddaljeno mesto. Ko zremo, da je naša prtljaga verjetno v skladišču ob obali in da jo lahko dvignemo šele v ponedeljek, zak ratek čas ne vemo, kaj bi.

Najprej obiščemo vojni muzej v cen-tru mesta in se pozanimamo, kje je spo-menik neznanemu junaku, kamor smo imeli namen položiti venec v imenu Zveze borcev. Po telefonu nam je prijazna usluž-benka povedala, naj se naslednji dan ob 9. uri oglasimo v muzeju. Rade volje pa tudi, kje je mladinski dom, v katerem smo nameravali prenočiti. S prijaznim upravnikom se je Uroš domenil za pre-nočišče v dnevnem prostoru; dom je bil namreč popolnoma zaseden.

(nadaljevanje)

»Moj oče je bil junak«

Tako je odgovoril deček desetih let nemški učiteljci v Kamniku leta 1942. Deček, ki je danes v najlepši moški dobi in če je še živ, se gotovo dobro spominja tega do-godka.

Bilo je spomladi 1942. Zad-borba poštena. Umaknili so nji prostor v kupeju na vla-ku iz Celovca proti Jeseni-cam je zasedla ženska tride-setih let. Kmalu je bila v živahnem razgovoru z mla-dim nemškim vojakom, ki se je vračal na dopust z ruske fronte v Borovlje. Fant je junaško pripovedoval o bojih in zmagah v Rusiji, kjer je bil že dobro leto, oziroma tu-di na Poljskem. Zanimal se je, kam potuje njegova so-govornica in le-ta mu je po-vedala, da gre v Kamnik, kjer je nameščena kot učite-ljica. Pravila mu je, da je tam zelo zadovoljna, ker so tam dobri ljudje in pridni otroci. Omenila mu je tudi delovanje partizanov na Go-renjskem in o napadih na razne nemške osebnosti in njihove hlapce. Fant — vojak se je močno razvnel in sko-raj kričal: »Kaj še niso po-bili vseh banditov in le kaj še čakajo, mi v Rusiji pošto-pamo drugače in vse pobije-mo, kar je proti nam, niko-mur ne prizanašamo.«

Učiteljica in tudi drugi v kupeju so ga mirno poslušali, da se je razgovoril, potem pa mu je učiteljica začela mirno pripovedovati o lju-deh v okupiranih krajih Go-renjske. Treba je te ljudi raz-zumeti, mu je dejala, ker so prepričani, da je njihova

se v gozdove, ker se od tam lahko branijo. Povedala mu je, kako so nešteto družin preselili v Srbijo in Nemčijo. »Verjetno«, mu je še dejala, »da vi nepoznate razmer v zasedenih krajih Jugoslavije. To so ponosni ljudje.«

Za primer mu je povedala dogodek iz Kamnika, kjer je službovala. Povpraševala je otroke po poklicu očetov. Fantek desetih let je na nje-no vprašanje molčal. Drugi otroci so ji povedali, da ni-ma več očeta. Še je hotela vedeti, kaj je delal oče, ko je bil še živ. Tu se fantek zgane in reče: »Mein Vater war ein Held« — moj oče je bil junak. To ji je povedal s ponosom in še to, da je bil ustreljen kot talec.

Vsi v kupeju so prisluhnili lepim besedam, ki jih je nemška učiteljica povedala nadutemu nemškemu vojaku, ki se je kmalu nato poslovil in izstopil.

S pokojnim prijateljem Majcnom, s katerim sva po-slušala vse to, bi bila na Je-senicah rada stisnila roko redki pripadnici nemškega naroda, ki je tako dobro do-umela smisel naše borbe. Bi-li so pa zraven ljudje, kate-rih nisva poznala in le nemi poklon glave ji je morda po-menil zahvalo. SS

Seja pionirskega starešinskega sveta na osn. šoli Tone Čufar

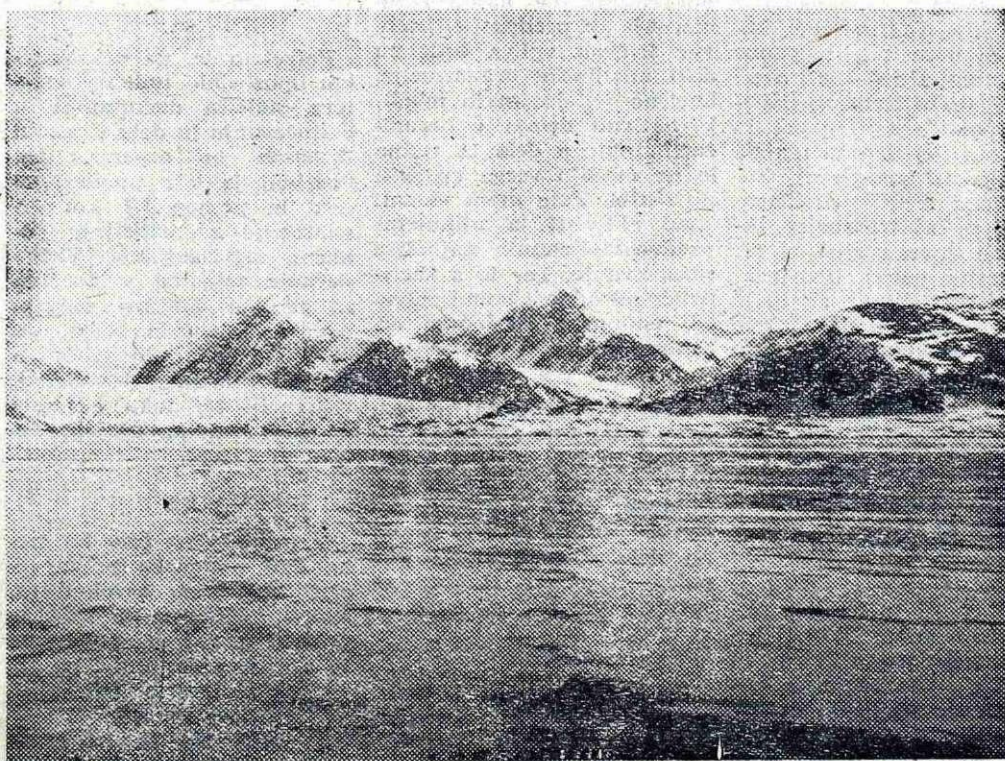
Na zadnji seji je pionirski starešinski svet osemletke »Tone Čufar« razpravljal o uvajanju pionirske samouprave, de-lovnem načrtu pionirske organizacije in o predlogih za razširitev dejavnosti. V šoli namreč učenci tekmujejo v znanju, vedenju, izvenšolskem delu na vseh po-dročjih.

O njihovih uspehih vodijo knji-go razredne skupnosti, v katero beležijo vse dobre in tudi slabe ugotovitve, se pravi, da sami kolektivno skrbijo in nadzirajo njihovo celotno vzgojo ter ponašanje. Zelo imajo razvito delo po krožkih. Primanjkuje pa jim inštruktorjev za tehnično de-javnost ter prostor, kamor bi lahko izdelke spravljali, da se ne bi poškodovali.

Na priporočilo društva Ljudske tehnike naj bi foto-krožek s fotografiranjem scen gledališča, raznih pri-reditev in izdelavo vizitk za čestitke ob praznikih, tudi sam ustvarjal sredstva za lastno vzdrževanje. Sprejet je bil še predlog, naj bi v okviru dvajsetletnice osvo-boditve učenci izdelali pod strokovnim vodstvom maketi Jesenic iz leta 1945 in sedaj. S tem bi se nazorno spo-znali s celotnim razvojem mesta. Plansko službo občin-ske skupščine bodo zapro-sili za podatke, s katerimi bodo prikazali napredek tudi z diagrami. Pri izdelavi ma-kete je od društva Ljudske tehnike strokovno vodstvo obljubil to. Vinko Zorman, konstruktor našega projek-tivnega biroja.

Člani sveta so se seznanili še s predlaganim delovnim načrtom pionirske organiza-cije, ki je bil podrobno iz-delan za vsak mesec posebej. Konkretno so za november predvideli objavo uspehov tekmovanja za prvo konfe-renčno obdobje, pomoč pri uvajanju zapisov v knjigo razredne skupnosti, priprave za sprejem cicibanov v zve-zo pionirjev, pisanje in po-šiljanje čestitk za dan re-publike, izvedbo akcije za nabiranje starega papirja ter priprave za praznovanje no-vega leta.

S programom so bili člani sveta zadovoljni in ob izva-janju istega so obljubili vsr-pomoč. B. B.

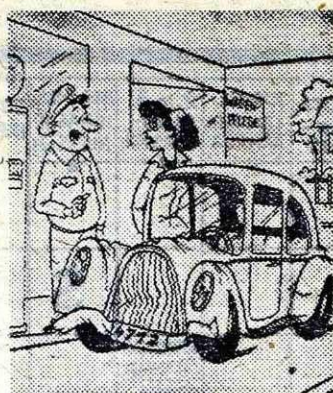

Gore na Svalbardu

ZA SMEH IN RAZVEDRILO

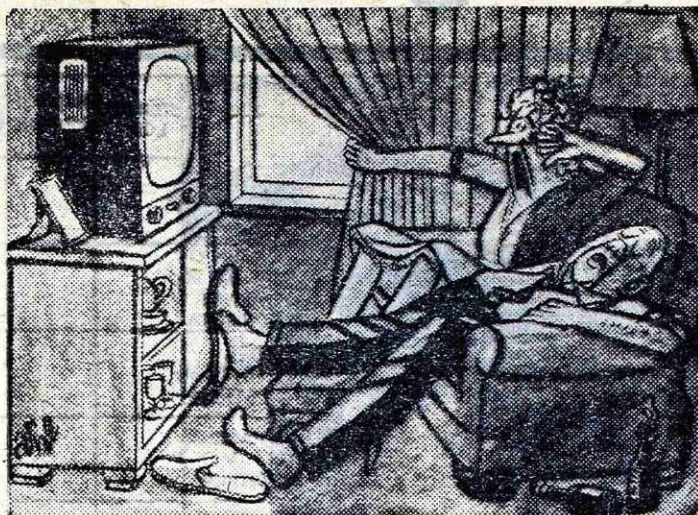
Hej, mismo avto — in ne drevesna šola

Ja, ja, pri nas peremo avtomobile, toda likamo jih ne

Razbiti klavir, radioaparat, televizor, zalepiti usta, to je bilo naročilo soseda

Sinoči je moral biti spet odličen progr

France Žvan Jeseniški hokej zdaj in v bodoče

(Nadaljevanje in konec)

Sodim, da je najrealnejša in v življenju dovolj preizkušena pot takšna, kakršno smo se na Jesenicah navadili ubirati. Mlade, perspektivne igralce obravnavamo kot bitja na začetku njihove poti, katero jim je treba odpirati s sistemom štipendiranja, z vključevanje v šole, s pomočjo pri študiju jim je treba omogočiti, da si bodo zagotovili takšna delovna mesta, kakršna gredo njihovim prizadevanjem in intelektualnim zmogljivostim.

Ker zahtevajo treningi in tekme čas ter energijo, je še zlasti pomoč pri študiju pomemben činitelj. Mislim, da je z vključevanjem v šole in s štipendijami v preteklosti kar nekako šlo, da smo pa storili mnogo premalo, da bi igralci v šolah, ki so jih obiskovali, ne imeli težav, da bi normalno napredovali in sproti osvajali učno gradivo.

Dogaja se, da so naši igralci dovršili šole (srednje strokovne v glavnem), vendar na delovnem mestu ne dosežejo niti istega učinka niti iste plače kot njihovi sodelavci.

To je najbrž dokaj normalno, ker so mnogi odsotni. Vpliva tudi dokaj parcialno življenje — pol ali več za hokej in pol ali malo manj za delovno organizacijo. Hokejski klub jim nikakor ne more dati tistega, kar jim lahko da njihova organizacija. Zato je prav, da je ne zanemarjajo, saj je ona tista, ki jim omogoča športno udejstvovanje in eksistenco ter jim jo bo zagotovila, ko bodo postali športni veterani.

Če se zdaj vprašamo, kako je naš igralec stimuliran za svoje napore, bomo lahko odgovorili takole:

— moralna plat stimulacije so njegovi športni uspehi in uspehi njegovega kluba,

— širi se njegovo splošno obzorje, seznanja se s tujimi kraji in deželami, potuje in formira širšo osebno razgledanost,

— uživa določeno popularnost in ugled,

— je član teama, v katerega je vraščen in je to pogoj za njegovo dobro osebno počutje,

— dobiva nadomestilo za energijo, ki jo troši,

— uporablja opremo, ki mu jo preskrbi skupnost preko uprave kluba.

In kaj za to od njega zahtevamo ali pričakujemo:

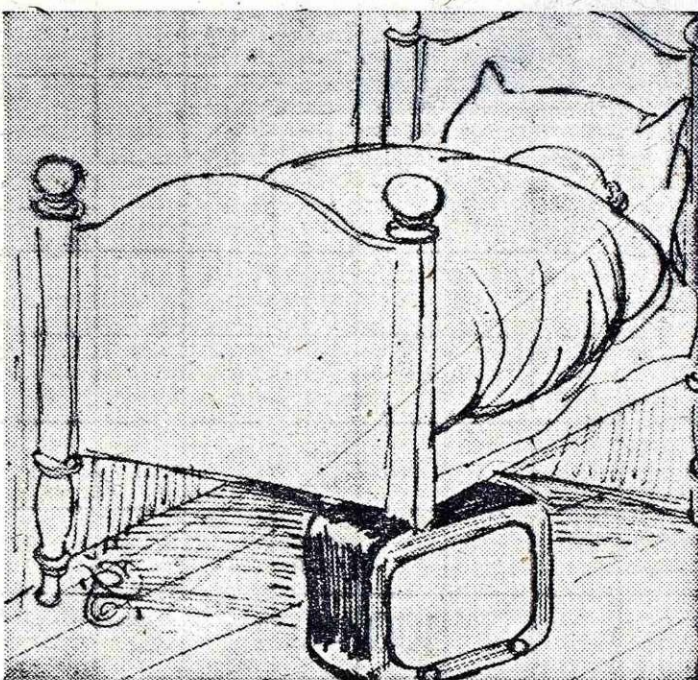
— da je športnik v najširšem pomenu besede in da je vsestransko diccipliniran,

— da se je v stanju odpo-vedati vsemu tistemu, kar je napoti športnim uspehom (njega samega in njegovega kluba).

Obe kategoriji bi bili težko stehatati. Nedvomno zahtevamo mnogo, čeprav sem zahteve zapisal samo v dva stavka. Dajemo pa v zame- no samo tisto, kar igralca plemeniti kot človeka, kar širi njegovo obzorje, ga se- znanja z novimi spoznanji, mu omogoča pridobivanje izobrazbe in ga dviga v kolektiv visoko moralnih ljudi.

Osebnostim, da je zame- na poštena in pravična.

Javnost pa naj na tej osno- vi presodi, kako bo z našim hokejem v BODOČE.

Brez besed

V Mojstrani snemajo film

Pionirski kino krožek v Mojstrani snema film na temo »Praznik«. Film bo dokumentiran v črno-beli tehniki, ozvočen in sinhroniziran s pomočjo magnetofona. Film prikazuje radost in veselje otrok ob preselitvi v novo šolsko poslopje. Prese- litev iz stare dotrajane šole v novo svetlo, sodobno šolo je za otroke res praznik. Prav to hočejo v filmu prikazati in videli bomo, kako jim bo uspelo. Film je že skoraj končan, treba je po- sneti le še nekaj zunanjih kadrov. Če bo vreme lepo,

računajo, da bo do 1. janu- arja gotov.

Pionirski kino krožek Mo- jstrana bo priredil revijo fil- mov na temo »Praznik«. To temo je določil za letošnje leto Zvezni odbor JPI. Revi- ja bo v novi osnovni šoli v Mojstrani v počastitev praz- nika dela. Na revijo bodo poslali svoj film tudi kino- amaterji iz Železarskega izo- braževalnega centra. Film bo v barvni tehniki, njegov na- slov pa »Vabim te na praz- nik«. Računajo tudi na pri- jave drugih kino krožkov.

TIN

Iz jugoslovanskih železarn

ŽELEZARNA RAVNE

V tej železarni so preselili vzmetarno v nove prostore.

Vzmeti so v Železarni Rav- ne začeli izdelovati že v le- tu 1930 na dokaj enostavnih strojih in le 5 do 6% seda- nje količine. Z okupacijo je bilo tudi te proizvodnje ko- nec. Po vojni so proizvodnjo obnovili in so najprej izde- lovali predvsem listnate vzmeti za tovarne avtomobi- le TAM. Iz leta v leto so po- večevali proizvodnjo in iz- boljševali kvaliteto in si ta- ko ustvarili pogoje za iz- gradnjo nove vzmetarne.

Delavnico s 3000 m² imajo že zgrajeno in na pol vselje- no. Predvidevajo, da bodo dogradili:

— enote za proizvodnjo manjših individualnih naro- čil vzmeti ter za popravilo vzmeti,

— dve liniji za proizvodnjo listnatih vzmeti,

— linijo za proizvodnjo ru- darskih vrtnih svetrov.

Predvidevajo, da bodo vzmetarno po tej zasnovi zgradili v štirih etapah.

ŽELEZARNA SISAK

Za dan republike bo v Že- zarni Sisak v petek, 27. no- vembra, začela obratovati nova valjarna trakov, gredic in šivanih cevi. Za prvo eta- po izgradnje rekonstrukcije so vložili okrog 18 milijard dinarjev. V ta namen so do- bili kredit od ZDA v višini 8,5 milijona dolarjev, kar je omogočilo, da so v valjarno trakov, gredic in brezšivnih cevi namestili najmoderneje stroje. Ko bodo v bližnji prihodnosti začele te napra- ve poskusno obratovati ozi- roma bodo vključene v red- no proizvodnjo, bo to za kolektiv železarne in družbo velikega pomena.

V oktobru so v Železarni Sisak izplačali osebnih do- hodkov 409.160.573 dinarjev, ali za 7,4% več kot v sep- tembru. Povprečni osebni dohodki so znašali 45.464 di-

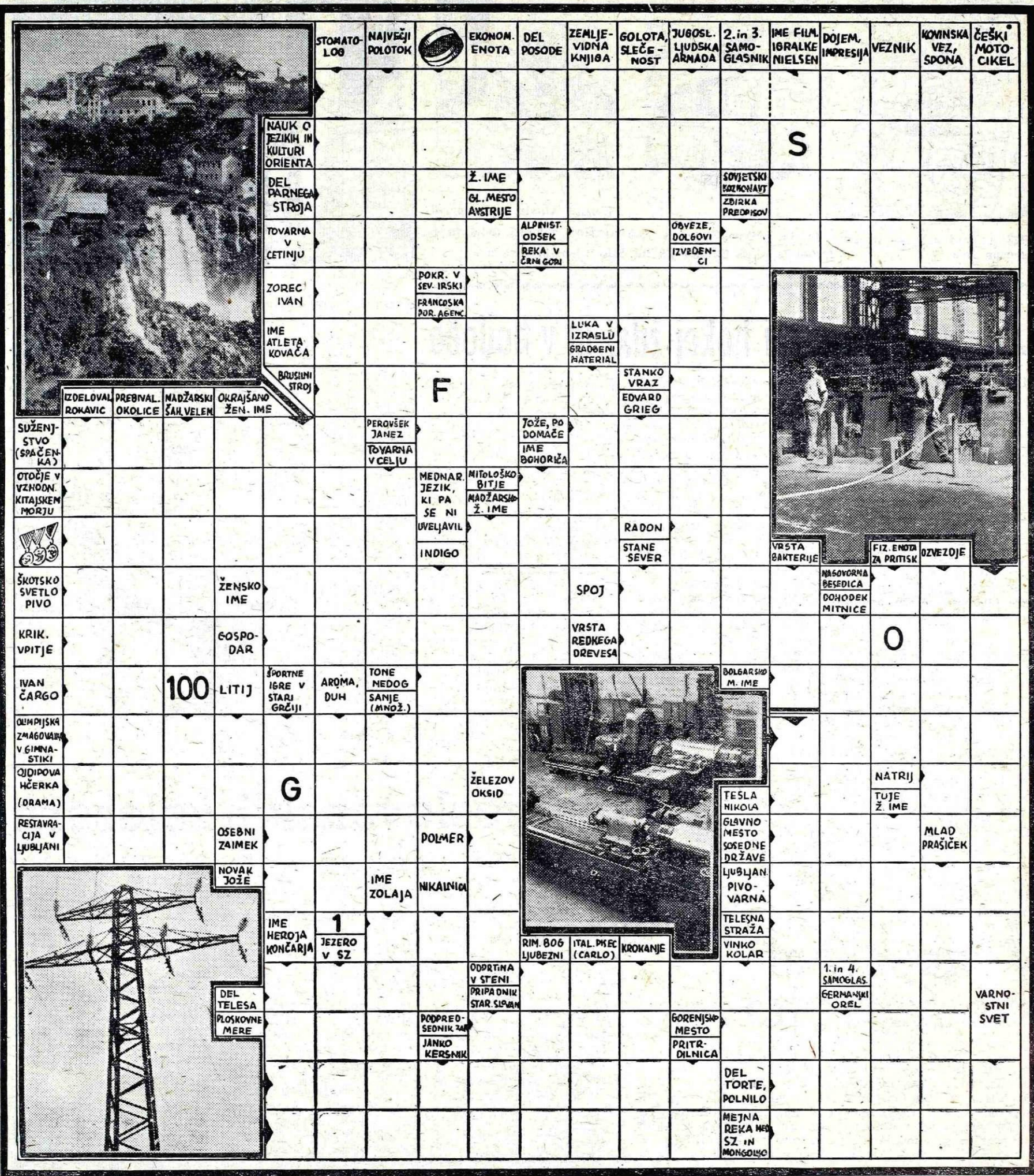
narjev netto, ali za 50,9% več kot je bilo povprečje v preteklem letu.

Porast izplačanih oseb. do- hodkov v oktobru z ozirom na prejšnje mesece je rezul- tat delnih popravkov pravil- nika o delitvi osebnih do- hodkov, ki so jih izvedli v septembru. Pri tem so zajeli vsa delovna mesta po degre- sivni lestvici in posamezna de- lovna mesta kvalificiranih delavcev in delavcev pri tež- kem delu.

Ko sva prihranila denar za prikolico sva morala prodati avto

Nagradna križanka

Nagradni razpis

Današnja slikovna križanka je nagradna. Z žrebom bodo reševalcem s pravilnimi rešitvami razdeljene naslednje nagrade:

1. nagrada 3000 din 2. nagrada 2000 din
10 nagrad po 1000 din

Rešitve vpišite v izrezan ali prerisan lik križanke čitljivo in po možnosti z velikimi črkami.

Vsak lahko sodeluje le z eno rešitvijo, ki naj bo v posebni kuverti, na katero označite nagradna križanka in napišite svoj naslov ter obrat, v katerem delate.

Rešitve pošljite najpozneje do 8. decembra na
UREDNIŠTVO »ŽELEZARJA«. Rešitvam ne prilagajate nobenih drugih dopisov.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

28. in 29. novembra angleški barvni CS film LEV, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri

28. in 29. novembra slovenski film NE JOČI, PETER, ob 21. uri

30. novembra ameriški film V ZNAMENJU ZORO, ob 17. in 19. uri

30. novembra jugoslovanski film SKOPJE 63, ob 15. uri

1. in 2. decembra slovenski film NE JOČI, PETER, ob 17. in 19. uri

3. in 4. decembra jugoslovanski film CLOVEK S FOTOGRAFIJE, ob 17. in 19. uri

5. in 6. decembra švedski barvni film ALI SO SE ANGELČKI, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri

7. decembra ameriški barvni CS film SEDMO SINBAOVO POTOVANJE, ob 17. in 19. uri

8. in 9. decembra angleški barvni CS film PLAMEN NA ULICI, ob 17. in 19. uri

10. in 11. decembra francoski CS film IGRA RESNICE, ob 17. in 19. uri

12. decembra franc.-italij. barvni CS film KAPETAN FRACASSE.

Kino »PLAVŽ«

28. in 29. novembra slovenski film NE JOČI, PETER, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri

30. novembra in 1. decembra angleški barvni CS film LEV, ob 18. in 20. uri, v ponedeljek tudi ob 16. uri

2. decembra ameriški barvni film DAVY CROCKET IN PIRATI, ob 18. in 20. uri

3. in 4. decembra nemški film DANES SE ŽENI MOJ MOŽ, ob 18. in 20. uri

5. in 6. decembra angleški barvni CS film PLAMEN NA ULICI, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri

7. in 8. decembra švedski barvni film ALI SO SE ANGELČKI, ob 18. in 20. uri

10. in 11. decembra jugoslovanski film CLOVEK S FOTOGRAFIJE, ob 18. in 20. uri

12. decembra franc.-italij. barvni CS film SKRIVNOSTI PARIZA, ob 18. in 20. uri

Kino ŽIROVNICA

28. novembra jugoslovanski film SVITANJE

28. novembra jugoslovanski film SKOPJE 63

29. novembra švedski film VOJNI ZLOČINCI — II. del

29. novembra slovenski film AKCIJA

30. novembra amer. barvni film DAVY CROCKET IN PIRATI

31. novembra amer. barvni CS film ANASTAZIJA

2. decembra angleški barv. CS film LEV

5. decembra nemški film DANES SE ŽENI MOJ MOŽ

6. decembra slovenski film NE JOČI, PETER

9. decembra švedski barvni film ALI SO SE ANGELČKI

12. decembra jugoslovanski film CLOVEK S FOTOGRAFIJE

Kino DOVJE

28. novembra švedski film VOJNI ZLOČINCI — II. del

29. novembra jugoslovanski film SVITANJE

29. novembra jugoslovanski film SKOPJE 63

30. novembra amer. barvni CS film ANASTAZIJA

1. decembra ameriški barv. film DAVY CROCKET IN PIRATI

3. decembra angleški barv. CS film LEV

5. decembra slovenski film NE JOČI, PETER

6. decembra nemški film DANES SE ŽENI MOJ MOŽ

10. decembra švedski barv. film ALI SO SE ANGELČKI

12. decembra angleški barv. CS film PLAMEN NA ULICI

Kino KOROSKA BELA

28. novembra nemški film DANES SE ŽENI MOJ MOŽ

29. novembra amer. barvni CS film COWBOY

30. novembra slovenski film NE JOČI, PETER

1. decembra jugoslovanski film SKOPJE 63

1. decembra slovenski film TISTEGA LEPEGA DNE

5. decembra jugoslovanski film CLOVEK S FOTOGRAFIJE

6. decembra angleški barv. CS film LEV

7. decembra angleški barv. CS film PLAMEN NA ULICI

12. decembra francoski CS film IGRA RESNICE

Kino KRANJSKA GORA

28. novembra amer. barvni CS film COWBOY

29. novembra nemški film DANES SE ŽENI MOJ MOŽ

1. decembra ameriški film V ZNAMENJU ZORO

3. decembra slovenski film NE JOČI, PETER

4. in 5. decembra angleški barvni CS film LEV

6. decembra jugoslovanski film CLOVEK S FOTOGRAFIJE

10. decembra angleški barv. CS film PLAMEN NA ULICI

11. in 12. decembra švedski barvni film ALI SO SE ANGELČKI

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 27. novembra od 12. ure do 4. decembra do 12. ure

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Miran Kenda, Jesenice, Staneta Bokala 11, telefon 82-456.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevc, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94 — Rešilna postaja Jesenice.

Za čas od 4. decembra od 12. ure do 11. decembra do 12. ure

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevc, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94 — Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Stanka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražišar 34, telefon 82-245, int. 733.

Pri urejevanju prometa v letošnji zimi nekaj novosti

Hiter razvoj tehnike, posebno pa nenehno naraščanje motorizacije v sodobnem prometu, veča tudi nevarnosti za nesreče, če ne živimo z razvojem in ne upoštevamo predpisov discipline in previdnosti. To pa posebno pride v poštev v zimski vožnji, ko se tehnika vožnje povsem spremeni zaradi dosti bolj neugodnih činiteljev na cesti, ki nastopajo predvsem v zimskih mesecih. Zaradi močne poledice ali večjih količin snega se znatno poveča nevarnost vsem koristnikom ceste, ki so v tem času mnogo bolj ogroženi in zaradi tega se število prometnih nesreč v tem času tudi poveča.

V letošnji zimi bodo uvedene nekatere novosti pri odvijanju cestnega prometa, zaradi varnosti in zmanjšanja cestno-prometnih nesreč, katerim bodo posvečali posebno pozornost tudi prometni miličniki skupno s cestnimi podjetji. Pri tem bo prišlo tudi do nevarnosti za voznike motornih vozil, ker bodo v primeru hitre poledice ali drugih nevarnosti na

cesti prometni miličniki take odseke ceste zaprli in prepovedali vožnjo, dokler ne bo cesta usposobljena za varno vožnjo. Po osebni presoji bodo miličniki dovolili vožnjo vozilom, ki lažje prenašajo napore zimske vožnje. Posebno pozornost pa bodo posvetili kamionom in avtobusom, ki bodo morali imeti zimske gume za vožnjo, na makadamski cesti pa poleg tega še snežne verige.

Tudi čiščenju oziroma pluzenju snega bo posvečena večja pozornost. Plužiti bodo začeli takoj, ko bo začelo snežiti in ne bodo smeli ča-

kati, da pade 10 cm snega, kot do sedaj.

Prav z ozirom na bližajočo se zimsko sezono in nekatere spremembe v cestnem prometu bo priredila komisija za vzgojo in varnost v prometu za vse voznike motornih vozil v začetku decembra predavanje v gledališču »Tone Čufar«, na katerem bo govoril major Adolf Stopar iz Ljubljane o letošnjih novostih. Na to zanimivo predavanje komisija vabi vse voznike motornih vozil, ki so večja pozornost. Plužiti bodo začeli takoj, ko bo začelo snežiti in ne bodo smeli ča-

Marjan Mrak

SKUPŠČINA OBČINE JESENICE — ODDELEK ZA GOSPODARSTVO

ODREJA

naslednji obvezni minimalni delovni čas ob prazniku republike — 29. novembru:

TRGOVINE

28. 11. — Trgovine prehrabene stroke bodo odprte neprekinjeno od 8. do 19. ure (samopostrežne do 20. oziroma 21. ure). Ostale trgovine na območju mesta bodo poslovale ta dan do 19. ure.

29. 11. — Vse trgovine bodo zaprte.

30. 11. — Vse samopostrežne trgovine bodo odprte od 7. do 11. ure (tudi trgovina »Škrlatica v Kranjski gori«).

1. 12. — Vse samopostrežne trgovine bodo odprte od 7. do 11. ure in po ena trgovina v Ratečah, Mojstrani, Blejski Dobravi in Žirovnici od 7. do 11. ure.

PEKARNE

28. 11. — Odprte neprekinjeno do 19. ure.

29. in 30. 11. — Vse pekarnice bodo zaprte.

1. 12. — Odprte od 6.30 do 10.30 ure. Podjetje bo že v petek, 27. 11., pripravilo dovolj kruha in z njim založilo vso ostalo trgovsko mrežo in gostinske obrate.

SLASČICARNE — poslujejo vse praznične dneve

MLEKARNE

28. 11. — Odprte po običajnem delovnem času s tem, da bodo oskrbele prebivalstvo z mlekom za naslednji dan.

29. 11. — Vse mlekarne bodo zaprte.

30. 11. in 1. 12. — Poslujejo z nedeljskim obratovalnim časom.

MESNICE

28. 11. — Vse mesnice so odprte neprekinjeno do 19. ure.

29. in 30. 11. — Vse mesnice zaprte.

1. 12. — Od 7. do 11. ure poslujejo poslovalnice v Kranjski gori, Mojstrani, na tržnici na Jesenicah in na Javorniku.

TRAFIKE — poslujejo vse dni po običajnem delovnem času, le v Kranjski gori morata biti izmenoma odprti po ena trafika vse dni praznikov.

BRIVNICE IN ČESALNICE

28. 11. — so odprte do 20. ure.

29. in 30. 11. — Vse poslovalnice zaprte.

1. 12. — Odprta bosta obrata Komunalnega servisa na železniški postaji in na Javorniku.

CVETLIČARNA

28. 11. — Odprta do 19. ure.

29. in 30. 11. — Zaprta.

1. 12. — Opravlja dežurno službo.

Delovne organizacije naj za praznik pramerno okrase izložbe, urede zunanost poslovnih prostorov in okolico. Izvajanje te odredbe bo nadzorovala tržna in sanitarna inšpekcija.

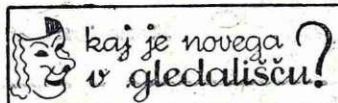
Tekaška proga v Mojstrani

Smučarsko društvo Mojstrana pripravlja že izmerjeno 15 km dolgo tekaško progo za mednarodna FIS tekmovanja. Lani je bila zaključena, hkrati pa so člani SD Mojstrana opravili na njej 2600 prostovoljnih ur. Na tej progi je bilo lani tudi že mednarodno tekmovanje, ki je zelo uspešno potekalo.

Letos so člani SD Mojstrana spet prijeli za delo. 15. in 22. novembra so najagilnejši člani smučarskega društva opravili prostovoljne akcije in odstranili vse ovire, ki so bile še na progi ter progo pripravili tako daleč, da bo v 600 urah pripravljena in če bo sneg, tudi odprta za tekmovanja in treninge.

Najbolj važno pa je, da bo pripravljena do velike mednarodne prireditve, ki bo 2. in 3. januarja 1965.

Janez Svoljšak

SOBOTA, 28. 11., ob 18.30 KONCERT SLOVENSKE FILHARMONIJE v počastitev dneva republike — dirigent Samo Hubad.

TOREK, 1. 12., ob 15. uri in ob 19.30: C. Goldoni RIBISKE ZDRAHE — komedija z glasbo in petjem. Zveze z vlaki so ugodne. Obiskovalce opozarjamo, na popoldansko in večerno predstavo »Ribskih zdrav« v torek, 1. decembra. To bosta eni zadnjih predstav komedije, zato si pravočasno zagotovite vstopnice.

Uspela občinska foto razstava na Hrušici

Za 18-letnico obstoja Ljudske teh. in v počastitev dneva republike je organiziral FK Hrušica v dvorani Partizan pri »Ocepku« V. občinsko razstavo fotografij. Razstava bo odprta od 28. novembra do 2. decembra. Razstava je po svoji stalnosti že tradicionalna. Letos je toliko večjega pomena, saj sovpada z dvema jubilejema. Razstavna dela je predhodno ocenila žirija v sestavi: Janez Marenčič, Jože Primožič in Aleksander Čeh.

Poleg razstavljalcev ima velike zasluge za uspešno razstavo članstvo foto kluba Hrušica z marljivim predsednikom Andrejem Mavrom na čelu.

Od prejetih 80 del je žirija ocenila in dodelila medalje takole:

1. mesto (zlata medalja): Humerca (FK Javornik)

2. mesto (srebrna medalja): Orešnik (Javornik)

2. mesto (srebrna medalja): Potočnik (Mojstrana)

3. mesto (bronasta medalja): Bizjak (Hrušica)

3. mesto (bronasta medalja): Mavser (Hrušica)

3. mesto (bronasta medalja): A. Maver (Hrušica)

Izven konkurence razstavlja dolgoletni član in inštruktor foto kluba »Andrej Prešeren« tov. Slavko Tarman. Predstavil se je z dvema deloma. Delo z naslovom »Nema statua« predstavlja tehnično dobro izdelan »bas-relief«, drugo delo pa je izdelano v portretni tehniki.

Vsakoletna razstava v počastitev praznika ustanovitve nove Jugoslavije ter podobne razstave, ki jih organizira ObL-LT Jesenice, ponovno opozarjajo na razstavni paviljon, ki ga Jesenice nimajo,

toda ga nujno potrebujejo. Fotoamaterska dejavnost in idealizem članstva posameznih foto klubov zasluži prav gotovo več priznanja in razumevanja za gradnjo prepotrebne paviljona. Pot, po kateri hodi Ljudska tehnika, mora pripeljati v doglednem času do stalnega razstavnega prostora, ki bo v čast Jesenicam in v priznanje samim fotoamaterjem.

no.

Obisk iz Luxemburga

V sredo, 18. novembra, sta nas obiskala predstavnika sindikata metalurgov iz Luxemburga. V spremstvu glavnega direktorja in predsednika sindikata sta si ogledala nekatere obrate naše železarne. Popoldne pa sta se pogovarjala s člani sekretariata Izvršnega odbora sindikata železarne. Razgovorom sta prisostvovala predsednik upravnega odbora in glavni direktor. Gosta sta se zanimala za našo rekonstrukcijo in delo po rekonstrukciji. Na vprašanja sta odgovarjala glavni direktor in predsednik sindikata.

Največ smo razpravljali o problematiki varnosti dela pri nas. Med obhodom po naši železarni sta gosta videla v obratih precejšnjo neurejenost, zato sta se zanimala za vprašanje varnosti pri delu, ker ugotavljamo, da je neurejenost obratov večkrat tudi vzrok obratnim nezgodam. V razgovoru smo jim skušali prikazati, da je ta neurejenost posledica gradnje posameznih novih agregatov, tako da sta mogoče spremenila svoj vtis. Lahko pa sami sebi priznamo, da bi z malo več volje in proizvodne discipline lahko obrate lepše uredili in odstranili nepotrebno navlako. S tem bi zmanjšali nevarnost nezgod in izboljšali zunanji izgled naših obratov.

Gosta sta bila z razgovori zadovoljna ter sta izrazila željo, da bi bila taka srečanja bolj pogosta. Od nas sta odpotovala na Bled in naprej v Velenje.

Stane Torkar

Fotografija Slavka Tormana, ki izven konkurence sodeluje na foto razstavi

Podaljšanje registracije motornih in priklopnih vozil za leto 1965

Obveščamo lastnike motornih in priklopnih vozil na območju občine Jesenice, da bo redna registracija motornih in priklopnih vozil za leto 1965 od 1. 12. do 30. 12. 1964, in sicer vsak dan, razen ob sobotah, od 8. do 12. in od 13. do 18. ure v prostorih oddelka za notranje zadeve Skupščine občine Jesenice, C. maršala Tita št. 64, po naslednjem razporedi:

Za območje mesta Jesenice, Hrušico, Koroško Belo, Blejsko Dobravo, Plavški rovt in Planino pod Golico v dneh:

1., 2., 3., 4., 7., 8., 8., 11., 14., 15., 16., 18., 21., 23., 25., 28., 29. in 30. decembra 1964.

Za vsa podjetja, zavode in ustanove dne 10. 12. 1964 v prostorih oddelka za notranje zadeve Skupščine občine Jesenice, C. maršala Tita št. 64.

Za območje Krajevne skupnosti Žirovnica za vsa motorna vozila in priklopna vozila iz Žirovnice, Most, Zabreznice, Breznice, Doslovč, Smokuča, Vrbe in Rodin dne 17. 12. 1964 na Krajevni uradu v Žirovnici — Zabreznici.

Za območje krajevne skupnosti Dovje Mojstrana in Ratce dne 22. 12. 1964 na Krajevni uradu v Kranjski gori.

Za območje Krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana dne 24. 12. 1964 na Krajevni uradu v Mojstrani.

Vsak lastnik motornega ali priklopnega vozila bo dobil pismeno obvestilo z datumom, kdaj mora po 13. členu pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil (Uradni list FLRJ, št. 22/61) podaljšati veljavnost registracije za naslednje leto.

Takse in pristojbino za podaljšanje registracije bo vsak vplačal na kraju registracije.

Lastnik motornega ali priklopnega vozila mora ob podaljšanju registracije predložiti:

- prometno dovoljenje,
- veljaven karton o tehničnem pregledu vozila,
- podjetja in ustanove tudi potrdilo o zavarovanju vozila.

Vse ostale informacije v zvezi s podaljšanjem registracije za leto 1965 dobite na oddelku za notranje zadeve ObL Jesenice ali na kraju registracije.

POSEBEN ČAS ZA ZAMUDNIKE NI DOLOČEN.

Lastniki motornih vozil, ki ne bodo prosili za podaljšanje registracije, morajo v času, določenem za registracijo, najpozneje pa do 31. 12. 1964, vozilo odjaviti, oddati registrske tablice in prometno dovoljenje na oddelku za notranje zadeve SOB Jesenice.

Iz pisarne oddelka za notranje zadeve Skupščine občine Jesenice

Seminar za sekretarje OO ZK je lepo uspel

V hotelu »Triglav« v Mojstrani so se preteklo soboto in nedeljo zbrali člani TK ZK in sekretarji osnovnih organizacij v naši železarni. Tovarniški komite ZK je letos prvič organiziral dvodnevni seminar za svoje člane ter za sekretarje osnovnih organizacij v delovnih enotah. Takoj v začetku je treba poudariti, da so bila posamezna predavanja v okviru seminarja zelo skrbno pripravljena ter prilagojena sedanjim razmeram v železarni in komuni. Dvodnevni seminar v Mojstrani je nudil udeležencem dovolj gradiva, ki ga bodo predvsem sekretarji osnovnih organizacij uporabljali pri vodenju sestankov osnovnih organizacij.

V uvodnem referatu je sekretar TK ZKS Franc Kobentar obravnaval delo komunistov v predkongressnem obdobju ter hkrati analiziral tudi gospodarsko politično situacijo v železarni v tem obdobju. V ostalih predavanjih so udeleženci seminarja poslušali še Milana Hrašta, ki je govoril o mestu gospodarske organizacije v komuni in Janoša Bertoničja, ki je predaval o temi »Izobraževanje ljudi

in proizvodnja«. Zanimivo je bilo tudi predavanje sekretarja Občinskega komiteja ZK Franceta Žvama, ki je govoril o zunanjepolitičnih dogodkih ter njihovem vplivu na mednarodno delavsko gibanje. V nedeljo sta bili na programu še dve predavanji in sicer je Berti Brun obravnaval zanimivo in zelo aktualno temo »Investicije in družbeni standard«. V zadnjem predavanju je tov. Žvan opozoril na probleme, ki nas čakajo v prihodnjem obdobju ter navzočce seznanil z naloga, ki jih bo treba izpolniti ob organiziranju letnih konferenc osnovnih organizacij ZK v občini in v železarni.

Seminar je bil organiziran tako, da so udeleženci razpravljali po vsakem predavanju posebej. Razprave so bile tako obširne in tudi zanimive, da niti v enem primeru niso bila vprašanja udeležencev do kraja izčrpana in so morali razprave predčasno prekinjati zaradi pomanjkanja časa. To kaže, da so takšni seminarji koristni in potrebni in bi bilo prav, če bi jih Tovarniški komite ZK organiziral v okviru danih možnosti vsako leto.

—or

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«